
VINNOVA INFORMATION
VI 2008:06

ÅRSREDOVISNING 2007

Titel: Årsredovisning 2007
Serie: VINNOVA Information VI 2008:06
ISSN: 1650-3120
Utgiven: Mars 2008
Utgivare: VINNOVA - Verket för Innovationssystem
Diariernr: 2007-03428

Om VINNOVA

VINNOVAs uppgift är att *främja hållbar tillväxt* genom finansiering av *behovsmotiverad forskning* och utveckling av *effektiva innovationssystem*.

Genom sitt arbete ska VINNOVA tydligt bidra till att Sverige utvecklas till ett ledande tillväxtland.

I serien VINNOVA Information publiceras informations- och presentationsmaterial som beskriver VINNOVAs verksamhet samt programbeskrivningar, projektkataloger, verksamhetsberättelser etc.

Forskning och innovation för hållbar tillväxt

I VINNOVAs publikationsserier redovisar bland andra forskare, utredare och analytiker sina projekt. Publiceringen innebär inte att VINNOVA tar ställning till framförda åsikter, slutsatser och resultat. Undantag är publikationsserien VINNOVA Policy som återger VINNOVAs synpunkter och ställningstaganden.

VINNOVAs publikationer finns att beställa, läsa och ladda ner via www.VINNOVA.se. Tryckta utgåvor av VINNOVA Analys, Forum och Rapport säljs via Fritzes, www.fritzes.se, tel 08-690 91 90, fax 08-690 91 91 eller order.fritzes@nj.se

VINNOVA's publications are published at www.VINNOVA.se

Årsredovisning 2007

Dnr 2007-03428

Årsredovisningens uppläggning

För att underlätta för läsaren att återfinna mål och återrapporteringskrav och den rapportering som de leder till återges **målen** med fet stil och *återrapporteringskraven* med fet kursiv stil.

Återrapporteringen följer huvudsakligen den struktur och den ordning som finns i regleringsbrevet. I några fall avser återrapporteringskraven närliggande och kopplade frågor. Återrapporteringskraven har då angivits efter varandra och i den efterföljande texten besvaras samtliga frågeställningar.

En del återrapporteringskrav är komplicerade att besvara eftersom det i ett kort perspektiv inte finns data att basera svaren på. Detta gäller bl a för många av effekterna av VINNOVAs insatser och hur insatserna bidragit till att uppfylla uppsatta mål. VINNOVA har i dessa fall valt att med exempel försöka skapa en belysande bild. Några av de exempel som används har en relativt liten ekonomisk omfattning och kan på så sätt verka små men har tagits med för att de bedöms ha en långsiktig strategisk betydelse. VINNOVA strävar också efter att underlätta förståelsen för insatserna genom att redogöra för det sammanhang de genomförs i.

Många av de insatser som VINNOVA genomfört har koppling till flera av regleringsbrevets återrapporteringskrav. För att underlätta läsningen och minska behovet av att hoppa till redovisningar under andra återrapporteringskrav har VINNOVA tillåtit en begränsad form av dubbelrapportering.

VINNOVA strävar efter att använda de officiella svenska översättningarna som används för internationella program. I de fall sådana saknas används de engelska benämningarna.

Uppgifter i tabeller och text i Resultatredovisningen är huvudsakligen hämtade ur VINNOVAs projekthanteringssystem NOVA. För vissa återrapporteringskrav har det tidigare varit nödvändigt att samla in uppgifter genom en enkät till projektledare för projekt som pågått under respektive år. Denna enkät visade sig dock ha låg svarsfrekvens. Fr o m 2005 har dessa uppgifter samlats in genom en utvidgning av de ordinarie läges- och slutrapporterna för VINNOVAs projekt. Årets uppgifter baseras på rapporter från 1 371 projekt. Motsvarande antal för 2006 var 955 och för 2005 var det 537. Det är inte möjligt att säkert skatta effekterna av den ändrade insamlingsrutinen.

Innehåll

1	GD har ordet.....	7
2	Resultatredovisning	9
2.1	Verksamhetsstyrning	10
2.1.1	Politikområde Forskningspolitik	10
2.1.1.1	Verksamhetsområde Forskning och utveckling.....	12
2.1.1.1.1	Verksamhetsgrenen Stöd till forskning och utveckling.....	18
2.1.1.1.2	Verksamhetsgrenen Kunskapsöverföring	78
2.1.1.1.3	Verksamhetsgrenen Strategi och analys	84
2.1.1.1.4	Verksamhetsgrenen Europaprogrammen.....	89
2.1.2	Politikområde Näringspolitik	98
2.1.2.1	Verksamhetsområde Innovation och förnyelse.....	98
2.1.2.1.1	Verksamhetsgrenen Experimentell teknik.....	98
2.2	Övriga mål och återrapporteringskrav	102
2.2.1	Politikområde Energipolitik	102
2.2.2	Politikområde Transportpolitik	103
2.2.3	Politikområde Regional utvecklingspolitik.....	107
2.2.4	Politikområde Arbetslivspolitik	109
2.3	Organisationsstyrning	112
2.3.1	Personal	113
2.3.2	Kompetensförsörjning.....	115
3	Finansiell redovisning.....	117
3.1	Sammanställning över väsentliga uppgifter (tkr).....	117
3.2	Resultaträkning (tkr)	118
3.3	Balansräkning (tkr)	119
3.4	Anslagsredovisning (tkr).....	121
3.5	Finansieringsanalys.....	124
3.6	Tilläggsupplysningar och noter	126
	Styrelsens underskrifter.....	133

1 GD har ordet

Det är nu VINNOVAs sjunde verksamhetsår som rapporteras och mycket har hänt och utvecklats väl. Samtidigt återstår många utmaningar för framtiden där globaliseringen och den alltmer kunskapsbaserade ekonomin gör forskning och innovation till en avgörande förutsättning för vårt lands konkurrenskraft.

VINNOVAs kärnverksamhet som sammanfattas i devisen *Forskning och innovation för hållbar tillväxt* ligger verkligen rätt i tiden.

Tydliga kännetecken för VINNOVAs verksamhet är samfinansiering med andra finansörer för att kunna uppnå fler, större och långsiktiga satsningar, de ökade internationella perspektiven och insatserna samt konsekvensen av att betrakta FoU-satsningar som investeringar för hållbar tillväxt vilket leder till bättre effektuppföljning och vid behov även följdinvesteringar.

Detta kommer också att känneteckna framtiden som till stor del bestäms i den kommande forsknings- och innovationspropositionen hösten 2008. Här hoppas vi få fortsatt förtroende från regeringen för ökade insatser, inte minst för internationellt samarbete och för att utveckla ett allt effektivare forsknings- och innovationssystem där efterfrågan från näringsliv och samhälle ges ett ökat utrymme. Detta har vi lyft fram till regeringen i vårt förslag till forsknings- och innovationsstrategi. Förslaget har titeln: *Forskning och Innovation för hållbar tillväxt*.

2 Resultatredovisning

VINNOVAs verksamhet ska bidra till att uppfylla målen inom sex olika politikområden. Huvudfokus ligger inom politikområdena Forskningspolitik och Näringspolitik men även politikområdena Energipolitik, Transportpolitik samt Regional utvecklingspolitik har pekats ut i regleringsbrevet för 2007 avseende VINNOVA. Sedan tidigare har VINNOVA verksamhet även inom politikområdet Arbetslivspolitik. Inom politikområdena sker verksamhet inom verksamhetsområden och verksamhetsgrenar. Forskningspolitik har fyra verksamhetsgrenar och Näringspolitik en verksamhetsgren.

Politikområde	Verksamhetsområde
	Verksamhetsgren
Forskningspolitik	Forskning och utveckling <i>Stöd till forskning och utveckling Kunskapsöverföring Strategi och analys Europaprogrammen</i>
Näringspolitik	Innovation och förnyelse <i>Experimentell teknik</i>
Energipolitik	
Transportpolitik	
Regionalpolitik	
Arbetslivspolitik	

Vart och ett av områdena och verksamhetsgrenarna har sina mål. Genom att VINNOVA har uppgiften att främja hållbar tillväxt kan en koppling skapas mellan politikområdena. Samtidigt vägs målen av mot varandra.

VINNOVAs tillgångar är ekonomiska resurser och personal med bred kunskap, mångårig erfarenhet och omfattande nätverk, effektiva arbetssätt och rutiner med en utvecklad systematik vad gäller finansiering av behovsmotiverad forskning och utveckling av effektiva innovationssystem.

Insatta personella och ekonomiska resurser¹ och resultat redovisas översiktligt i följande sammanställning. Verksamhetens kostnader och intäkter enligt Resultaträkningen är i Tabell 1 fördelade på VINNOVAs nuvarande verksamhetsgrenar.

¹ För resultatredovisningen sker redovisningen i miljoner kronor. VINNOVA eftersträvar enkelhet och tydlighet och har efter diskussion med de viktigaste avnämarna av Årsredovisningens resultatredovisning kommit fram till att en redovisning i miljoner kronor (med i vissa fall en decimal) är en rimlig noggrannhetsnivå.

Tabell 1 Fördelning av kostnader och intäkter per verksamhetsgren 2007–2005

Verksamhetsgren	År	Antal personer ¹	Intäkt drift ² (Mkr)	Kostnad drift ³ (Mkr)	Intäkt FUD ⁴ (Mkr)	Kostnad FUD ⁵ (Mkr)
Stöd till forskning och utveckling	2007	133	10	156	368	1 690
	2006	127	11	147	211	1 520
	2005	121	6	125	53	1 179
Kunskapsöverföring	2007	13	0	22	0	2
	2006	12	0	19	0	2
	2005	10	0	15	0	1
Strategi och analys	2007	33	1	38	1	27
	2006	31	2	40	0	24
	2005	29	3	30	0	29
Europaprogrammen	2007	18	3	20	0	0
	2006	12	2	17	0	0
	2005 ⁶	12	3	16	0	0
Experimentell teknik	2007	0	0	0	0	38
	2006	0	0	0	0	38
	2005	0	0	0	0	374
Totalt	2007	197	11	236	369	1 757
	2006	182	15	223	211	1 584
	2005	160	9	170	53	1 246

¹ Antalet personer motsvarar medelantalet anställda grundat på två mättillfällen under året. Personal liksom kostnader och intäkter för central ledning och administration fördelas per verksamhetsgren. Fördelningsnyckel är respektive verksamhetsgrens andel av personalstyrkan, någon individuell bedömning görs inte.

² Verksamhetens intäkter består av ersättningar och bidrag. Ökningen härrör från bidragsintäkter.

³ Verksamhetens kostnader har ökat med 13 miljoner kronor jämfört med föregående år. Det beror i huvudsak på ökade personalkostnader genom ökat antal anställda.

⁴ Intäkt FUD består av medel, utom statsanslag, från myndigheter och övriga för finansiering av FUD-bidrag. Ökningen jämfört med föregående år beror dels på ökad samverkan med andra myndigheter, dels på medel till s k bransch- och strategiprogram.

⁵ Kostnad FUD, totalsumman, motsvarar kostnader i resultaträkningens transfereringsavsnitt och består av utbetalade bidrag.

⁶ EU/FoU-rådet (ingår inte i Totalt).

2.1 Verksamhetsstyrning

2.1.1 Politikområde Forskningspolitik

Sverige ska vara en ledande forskningsnation, där forskning bedrivs med hög vetenskaplig kvalitet.

Att vara en ledande forskningsnation förutsätter inte bara en hög forskningsintensitet och hög vetenskaplig kvalitet i forskningen. Det krävs dessutom att forskningssystemet ingår i en ömsesidig samverkan med andra delar av samhället så att det finns god förmåga att ta till sig behov från näringsliv och samhälle samt att forskningsresultat och forskningskompetens tillgodogörs där.

Sedan den forsknings- och näringspolitiska myndighetsorganisationen bildades har VINNOVA befast sin huvudroll för konkurrensutsatt behovsmotiverad forskning och för utveckling av effektiva innovationssystem. Regeringens mål är utgångspunkten och samtliga VINNOVAs insatser riktas mot att bidra till hållbar

tillväxt och forskning av högsta vetenskapliga kvalitet med relevans och effekter på innovation och hållbar tillväxt i näringsliv och samhälle.

VINNOVA ska redovisa en samlad bedömning av hur myndighetens verksamhet bidragit till målet

VINNOVA gör den samlade bedömningen att den verksamhet som finansierats under 2007 väl svarat mot målet att forskningen ska bedrivas med hög vetenskaplig kvalitet. Särskilt stor betydelse i det sammanhanget har följande satsningar haft.

VINNOVA har finansierat starka forsknings- och innovationsmiljöer samt formulerat kriterier och effektmål för att de ska bli internationellt konkurrenskraftiga och attraktiva för investeringar. De effektanalyser som hittills genomförts har visat att den vetenskapliga kvaliteten i dessa miljöer är hög samtidigt som nyttan för näringslivet varit stor.

De direkta effekterna på näringslivets tillväxt av den satsning på Kompetenscentrumprogrammet som genomfördes 1995–2005 översteg de totala kostnaderna för satsningen redan innan den tioåriga programperioden nått sitt slut. De största effekterna av denna satsning förväntas uppstå under perioden 2006–2010. Därmed bör de totala tillväxteffekterna av sådana investeringar i starka forsknings- och innovationsmiljöer komma att vida överstiga kostnaderna för dessa.

Kontinuerliga utvärderingar genomförs av utvecklingen inom varje forsknings- och innovationsmiljö som ingår i VINNOVAs tioåriga satsningar, liksom för satsningarna i dess helhet. Det görs för att säkerställa ett systematiskt fokus på målen med investeringarna. Utvärderingarna ger underlag för en konstruktiv kritisk självreflektion för respektive miljö och för VINNOVA. De är därmed ett viktigt verktyg för VINNOVAs ambitioner att systematiskt säkerställa och driva på mervärdesskapandet i VINNOVAs satsningar. Utvärderingarna genomförs av internationell expertis.

VINNOVA har aktivt drivit strategiprocesser där andra forskningsfinansiärer och innovationspolitiska aktörer deltagit vilket bidragit till en fördjupad förståelse för olika aktörers målsättningar och ökad samsyn mellan olika forsknings- och innovationspolitiska aktörer. Det har i flera fall legat till grund för gemensamt agerande och samfinansiering. Framförallt har det lett till samspel ifråga om satsningar på starka forsknings- och innovationsmiljöer.

Samspelet med forskningsråd och forskningsstiftelser har fortsatt inom program med inriktning på starka forskningsmiljöer, t ex Berzelii Centra. VINNOVA bedömer att detta samspel kan skapa kritisk massa inom angelägna områden samtidigt som det bidrar till att ytterligare stärka kvaliteten i den forskning som har möjlighet att hävda sig internationellt.

Sådant samspel är av stor betydelse för den nationella kraftsamling som ofta är nödvändig för att åstadkomma en tillräcklig kritisk massa i satsningarna för att nå

internationell konkurrenskraft. Kraven på sådana kraftsamlingar har ökat dramatiskt under det senaste decenniet på grund av globaliseringen.

VINNOVAs forskningsinsatser är behovsmotiverade vilket innebär att utgångspunkten är behov i samhälle och näringsliv. Insatserna syftar i huvudsak till att etablera och stärka samspel mellan företag, offentliga organisationer, universitet och högskolor samt forskningsinstitut. Därmed bidrar de till utveckling och förnyelse av forskningens långsiktiga inriktning mot frågor som är särskilt betydelsefulla för en hållbar tillväxt i näringsliv och samhälle samtidigt som mottagarkompetensen hos företag och offentliga organisationer höjs.

Mot bakgrund av genomförda utvärderingar och effektanalyser bedömer VINNOVA att insatserna har stor effekt på att utveckla sådana forsknings-samspel. Hinder och möjligheter för ett effektivt samspel i olika innovationssystem utvecklas dock kontinuerligt. VINNOVA följer detta noggrant i syfte att kontinuerligt identifiera kritiska faktorer för internationell konkurrenskraft för svensk forskning och för dess bidrag till innovation och hållbar tillväxt.

VINNOVA har ökat sitt fokus på att stärka kopplingen mellan ledande svenska forsknings- och innovationsmiljöer och de ledande forsknings- och innovationsmiljöerna i världen inom olika områden. Framförallt har arbetet inriktats mot att öka förutsättningarna för att utveckla samarbete med världsledande forskning i Japan, Kina, Indien och USA. VINNOVA finansierar sådana internationella forskningssamarbeten. Bedömningen är dock att dessa insatser borde vara avsevärt större eftersom uppkopplingen av svenska forsknings- och innovationsmiljöer mot världens ledande motsvarigheter är långsiktigt kritisk för de svenska miljöernas konkurrenskraft. VINNOVAs avsikt är att de starka miljöer som får finansiering från VINNOVA i växande utsträckning ska använda dessa medel för internationellt samspel.

2.1.1.1 Verksamhetsområde Forskning och utveckling

Den statliga organisationen för forskningsfinansiering ska vara ett effektivt verktyg för att främja de forskningspolitiska målsättningarna, stärka det svenska systemet för FoU samt öka forskningens bidrag till Sveriges internationella konkurrenskraft och en hållbar samhällsutveckling.

VINNOVA ska redovisa en samlad bedömning av hur myndighetens verksamhet bidragit till målet och därvid särskilt bedöma insatsernas effekt avseende en hållbar tillväxt och insatsernas bidrag till att öka Sveriges internationella konkurrenskraft.

Med utgångspunkt från aktuell ekonomisk forskning och VINNOVAs olika roller görs en kvalitativ bedömning av hur VINNOVAs verksamhet bidragit till målet. Som underlag har VINNOVA sammanställt bedömningar av läge och förväntade

effekter i pågående program². Slutligen beskrivs VINNOVAs insatser för att vidareutveckla uppföljningar och utvärderingar på kort och lång sikt samt för att vidareutveckla analyser av insatsernas effekter.

FoU, tillväxt och effekter av statliga FoU-satsningar

En generell slutsats från forskningen om ekonomiska effekter av FoU-investeringar är att dessa, i genomsnitt, genererar ett ekonomiskt värde som klart överstiger kostnaderna för dessa investeringar. Det huvudsakliga skälet till detta är att sådana investeringar i allmänhet genererar stora multiplikatoreffekter i form av lärande och imitationsinvesteringar som uppstår till följd av de innovationer som investeringarna resulterar i.³

En översikt av studier på företagsnivå visar att den totala samhällseliga marginalavkastningen ligger mellan 90 och 100 procent medan enbart den privata ligger mellan 7 och 69 procent. Den relativt stora diskrepansen mellan den privata och samhällseliga avkastningen motiverar offentligt stöd för FoU⁴. Empiriska studier pekar på att den genomsnittliga multiplikatoreffekten genom spill-over kan vara högre än tio.⁵ Det är också tydligt från forskningen att den samhällseliga avkastningen från FoU-investeringar generellt sett är flera gånger högre än den privata.⁶

På VINNOVAs uppdrag har tidigare forskare vid Centre for Innovation, Research and Competence in the Learning Economy, CIRCLE, som är ett av de nationellt ledande forskningscentrumen för forskning om forskning, innovation och tillväxt genomfört en litteraturgenomgång. De har studerat den ekonomiska forskningen om sambanden mellan FoU och tillväxt. Deras sammanfattning visar att det finns ett positivt samband mellan total FoU och tillväxt.⁷

För radikala innovationer som får stor spridning i samhället kan tillväxteffekterna vara synnerligen stora. Om statlig politik kan bidra till framväxten av radikala

---

² VINNOVAs FoU-insatser 2005.

³ Baumol, W. J., *The Free-Market Innovation Machine – analyzing the growth miracle of capitalism*, 2002, Princeton University Press, New Jersey.

⁴ Wieser, R. (2005) *research And Development Productivity And Spillovers: Empirical Evidence At The Firm Level*. *Journal of Economic Surveys*, 19, 587.

⁵ Coe and Helpman, *International R&D spillovers*, *European Economic Review*, 1995, 39(5), pp. 859-887, Guellec, D. and Van Pottelsberghe de la Potterie, B, *R&D and productivity growth: panel data analysis of 16 OECD-countries*, OECD, 2001, STI, Working Papers, no. 2001/3, Paris, OECD, *Links between policy and growth: cross-country evidence*, *OECD Economic Outlook* no 68, 2000, pp.133-154, Bassanini, A., Scarpetta, S. and Hemmings, P., *Economic growth: the role of policies and institutions. Panel data evidence from OECD countries*, OECD, *Economic Department Working Papers*, no 283, 2001, Paris.

⁶ Baumol, W. J., *The Free-Market Innovation Machine – analyzing the growth miracle of capitalism*, 2002, Princeton University Press, New Jersey, pp.134-135, Wolff, E.N., *Spillovers, Linkages and Technical Change*, *Economic Systems Research* 9, 1997, 9-2.

⁷ Ejerme, Olof, Kerstin Enflo och Astrid Kander, *Offentlig forskning och utveckling och tillväxt*, CIRCLE, 2006.

innovationer, så är det ett mycket starkt argument för att bedriva och satsa på sådan verksamhet. Det finns även stöd i forskningen för att storskaliga, radikala, teknologiskiften sällan kommer till stånd utan offentlig inblandning.⁸

Forskningen visar dock att positiva tillväxteffekter förutsätter noggrann utformning av FoU-stöd. Man kan inte förvänta sig att allt stöd med automatik får positiv avkastning. Forskarna betonar därför vikten av att kontinuerligt utvärdera statliga innovationssatsningar på företagsnivå med hjälp av kvantitativa metoder.

Den offentliga sektorns förmåga att generera nya vetenskapliga och teknologiska resultat överstiger vanligen den privata sektorns förmåga och intresse för att använda dessa. Innovationsunderlättande organisationer som VINNOVA bör därför framförallt fylla två funktioner: stärka länkarna mellan den offentliga forskningen och det privata näringslivet samt fylla ut gapet mellan aktiviteter som drivs av vetenskapligt intresse och aktiviteter som drivs av kommersiella intressen. För att innovationsunderlättande organisationer ska vara framgångsrika måste fyra krav vara uppfyllda:

- stor skicklighet inom vetenskap, teknik och företagande.
- självständighet och fokus.
- utveckla relationer till företag, universitet och offentlig verksamhet.
- långsiktig, pålitlig finansiering.

Effekter av VINNOVAs insatser

VINNOVAs uppgift är att främja hållbar tillväxt genom finansiering av behovsmotiverad forskning och utveckling av effektiva innovationssystem. För att åstadkomma detta har VINNOVA följande utvecklingsroller:

- Utveckla effektiviteten och kunskapsbasen i de sektoriella forsknings- och innovationssystemen i Sverige genom olika behovsmotiverade FoU-program inom och gränsöverskridande mellan kompetensområdena:
  - Bioteknik
  - Informations- och kommunikationsteknik
  - Tjänster och IT-användning
  - Produktframtagning och material
  - Transport och fordon
  - Arbetslivsutveckling
  - Miljö- och energiteknik
- Utveckla starka forsknings- och innovationsmiljöer
- Utveckla nyttiggörande och kommersialisering samt inriktning av FoU
- Utveckla effektiva aktörssamspel och aktörsroller

---

⁸ Ibid.

- Utveckla internationellt FoU-samarbete
- Utveckla forsknings- och innovationspolicy

Dessa utvecklingsroller hänger intimt samman och är därför oftast integrerade i VINNOVAs verksamhet och satsningar. Starka forsknings- och innovationsmiljöer bygger på en stark kunskaps- och teknikbas. För att stärka kunskaps- och teknikbasen krävs samtidigt att olika aktörer – både privata och offentliga – är sammankopplade i starka forsknings- och innovationsmiljöer. Detsamma gäller nyttiggörandet av FoU. Nyttiggörande handlar inte om att sprida färdig kunskap till en väntande omvärld, utan om att kunskapsanvändare och FoU-producenter gemensamt utvecklar ny kunskap och utforskar den nya kunskapens möjligheter. Expertkunskap om utmaningar och möjligheter inom olika områden och om effekter av olika insatser är en förutsättning för prioriteringar och utformning av olika insatser.

Samtliga VINNOVAs FoU-program bygger på samspel i olika konstellationer mellan aktörer i olika forsknings- och innovationssystem.

VINNOVAs verksamhet har bidragit till att göra detta samspel effektivare:

- Genom att bjuda in företag och forskargrupper till samspel i VINNOVAs forskningsprogram ökar sannolikheten att flera sådana konstellationer kommer till stånd.
- Genom att utveckla effektiva former för samspel ökar utbytet av insatserna. En förutsättning för detta är kontinuerlig utveckling av insatsformer.
- Genom kontinuerligt lärande, genom omvärldsanalys, effektlogikprövning, uppföljning, utvärdering och effektanalys.

Globaliseringen har på kort tid förändrat förutsättningarna för forsknings- och innovationspolitiken. De stora, tekniktunga företagen har under de senaste tjugo åren till stor del kommit att bli delar i större internationella koncerner. Företagen har stor möjlighet att fritt välja var man lägger FoU och andra verksamheter med stort förädlingsvärde.

En viktig utgångspunkt för VINNOVAs insatser är att göra det attraktivt för företag att förlägga kvalificerade verksamheter i Sverige, d v s att förankra kunskaps-intensiva företag i det svenska innovationssystemet. Särskilt viktigt i det sammanhanget är att stödja etableringen och utvecklingen av internationellt starka forsknings- och innovationsmiljöer inom områden som är viktiga för företag.

En central del i VINNOVAs satsningar på starka forsknings- och innovationsmiljöer är att inbjuda FoU-intensiva företag att bli en del i dessa forsknings- och innovationsmiljöer. Därigenom kan kritiska delar av internationella företags FoU-verksamhet lokaliseras till Sverige, där de också kan utvecklas och växa. Starka forsknings- och innovationsmiljöer i Sverige kan på så sätt bli viktiga noder i globala nätverk av sådana miljöer som attraherar FoU-investeringar och

kompetens från olika delar av världen. Av tidigare beskrivning framgår effekterna av satsningar VINNOVA gör med särskild inriktning mot att etablera och utveckla starka forsknings- och innovationsmiljöer.

Stora FoU-intensiva koncerners verksamhet har och kommer alltid att ha stor betydelse för forsknings- och innovationssystemen i Sverige. Deras direkta bidrag till jobbskapandet minskar dock trendmässigt även när den är framgångsrik ur lönsamhetssynpunkt. Det är därför nödvändigt att stimulera framväxten av nya konkurrenskraftiga och högproduktiva företag och att stimulera produktivitetstillväxten i små och medelstora företag, SMF. De direkta jobbeffekterna av framgångsrika satsningar på FoU-baserat nyföretagande och speciellt FoU-baserad tillväxt i befintliga SMF kan bli betydande.

Investeringar i FoU och innovation är av avgörande betydelse för företagens långsiktiga produktivitetstillväxt och lönsamhet och därmed för deras möjligheter att generera ett hållbart bidrag till jobbskapande. Det ekonomiska systemets långsiktigt hållbara tillväxtkraft är beroende av en hög grad av dynamik, d v s att den s k experimentella ekonomin fungerar effektivt.

Mot denna bakgrund inriktas flera av VINNOVAs satsningar på att stimulera FoU-baserat nyföretagande och FoU-baserad tillväxt i SMF. Särskilt viktigt i det sammanhanget är programmet Forska&Väx men VINNOVA integrerar även denna viktiga aspekt på innovationssystemets förnyelse i samtliga satsningar som sker inom de olika områden VINNOVA prioriterar.

VINNOVAs satsningar på FoU-baserat nyföretagande och FoU-baserad tillväxt i SMF samspelar med Innovationsbrons, ALMIs, Nuteks och andra viktiga aktörers verksamhet inom detta område. Tillsammans med dessa aktörer bedriver VINNOVA ett kontinuerligt arbete med att utveckla gemensamma strategier i syfte att vidareutveckla samspelet mellan olika insatser.

Mot bakgrund av genomförda uppföljningar av programmet Forska&Väx och utvärderingar av övriga satsningar med liknande fokus bedömer VINNOVA att satsningarna kommer att ge mycket viktiga effekter på FoU-baserat nyföretagande och FoU-baserad tillväxt i redan etablerade SMF. Uppföljningarna indikerar även att effekterna på jobbskapandet kan bli stora. Samtidigt konstateras att den totala volymen på dessa satsningar ännu är underkritisk för att i full utsträckning dra nytta av den stora utvecklingspotential som finns hos entreprenörer och företag i Sverige.

VINNOVA har också bidragit till att öka nyttan av de stora samhällsresurser som används av offentlig sektor genom högre kvalitet eller bättre effektivitet i den offentliga tjänsteproduktionen. Detta gäller speciellt områdena Transport, IT i tjänstesektorn och Arbetsliv. Inom transportområdet visar två effektstudier på mycket stora samhällsekonomiska effekter av VINNOVAs och dess föregångares satsningar. Den första studerar effekterna av VINNOVAs stöd till forskning om

nackskador⁹. Den andra studerar effekterna av VINNOVAs stöd till trafiksäkerhetsforskning.¹⁰

Mot bakgrund av genomförda effektstudier, utvärderingar och uppföljningar bedömer VINNOVA att verksamheten totalt sett genererat betydande effekter på ekonomisk tillväxt som klart överstiger de totala kostnaderna för denna.

VINNOVA har under året forcerat arbetet med att skapa ett IT-system som möjliggör datorstöd för uppföljning samtidigt som rutiner och kompetens för effektlogikprovning av program och utlysningar förstärkts.

För att effektivisera de egna satsningarna bygger VINNOVA kontinuerligt upp och underhåller kompetens om forsknings- och innovationssystem i Sverige och deras internationella konkurrenskraft. Detta görs genom framsyn, analys, uppföljning, utvärderingar, effektanalyser och analyser av internationell innovationspolitik, främst för VINNOVAs egen verksamhet.

Det globala perspektivet är i det sammanhanget en viktig utgångspunkt och tas för att bidra till VINNOVAs strategiutveckling och prioriteringar av satsningar. VINNOVA har under året vidareutvecklat förmågan att följa den innovationspolitiska utvecklingen i Kina, Japan och USA. VINNOVA medverkar även med sin kompetens kring framsyn, analys och utvärdering av innovationssystem i strategi- och policyutveckling på uppdrag av regeringskansliet exempelvis när det gäller internationell benchmarking inom bioteknikområdet.

VINNOVA har genom sina nätverk tillgång till expertis inom de områden där VINNOVA är verksam. Dessutom bygger VINNOVA upp metodkunskap om sin verksamhet och genomför innovationssystemanalyser, framsyn, uppföljning, utvärdering och effektanalyser. Kunskap om dessa områden och expertkunnande inom olika teknikområden har utnyttjats i de strategiprocesser som VINNOVA drivit eller medverkat i under året. I dessa sammanhang har även andra FoU-finansiärer och FoU-utförare deltagit. Utifrån sin expertroll medverkar VINNOVA även internationellt för att driva innovationspolitiska frågor.

I utvecklingen av kunskap om forsknings- och innovationssystem samverkar VINNOVA med andra, för enskilda frågor relevanta, myndigheter, forskningsaktörer och företag så att lagda förslag baseras på bred kunskap och har brett stöd bland berörda aktörer. Handläggare med sakkompetens inom specifika teknik- eller tillämpningsområden deltar med sin sakkunskap i dessa processer.

---

⁹ VINNOVA, Effektanalys av nackskadeforskning vid Chalmers, VA 2004:07.

¹⁰ VINNOVA, Effektanalys av den svenska trafiksäkerhetsforskningen 1971 – 2004, VA 2007: 07.

2.1.1.1.1 Verksamhetsgrenen Stöd till forskning och utveckling

VINNOVA ska stödja forsknings- och utvecklingsarbete av högsta kvalitet inom bl a områdena teknik, transport, kommunikation och arbetsliv och därmed främja förnyelse och hållbar tillväxt.

Sverige liksom många andra länder står inför de stora utmaningar som globaliseringen, det ökade antalet äldre och de låga födelsetalen samt omställningen till ett hållbart samhälle innebär. Med utgångspunkt i dessa förhållanden arbetar VINNOVA med en revidering av sin verksamhetsplan. Planen bygger på existerande inriktning och beaktar samtidigt förändringarna i omvärlden. Genomförandet sker i nära samspel mellan politiska beslut, behov i näringsliv och offentlig verksamhet samt genom engagemang från universitet, högskolor och forskningsinstitut. Innovationssystemanalyser och kommunikationsinsatser är viktiga instrument i detta arbete. För att skapa större flexibilitet minskar VINNOVA fokuseringen på enskilda tillväxtområden och sett mer på deras integration.

Inriktningen på VINNOVAs verksamhet 2008–2012 kommer att ha fokus på frågor rörande Miljö- och energi, Hälsa, Tjänster samt Säkerhet.

VINNOVA ska redovisa

- ***hur behovet av förnyelse, kraftsamling och profilering inom angelägna forskningsområden med hög tillväxtpotential har påverkat fördelningen av forskningsstödet,***

Viktiga komponenter i VINNOVAs satsningar är förnyelse, kraftsamling och profilering inom områden med god tillväxtpotential. Ett uttryck för förnyelsen är att ca 700 nya projekt beslutades under året. Projektens beviljade medel uppgår till ca 1,4 miljarder kronor. Detta motsvarar drygt en tredjedel av årets tillgängliga fördelningsutrymme bestående av 2007 års medel tillsammans med bemyndigandet för de kommande fyra åren på 1,7 miljarder kronor.

En fördel med att en och samma finansör har program av delvis så olika karaktär är att en kraftsamling kan ske genom att t ex de insatser som sker inom branschprogram utformas så att de kompletterar t ex de satsningar på starka forsknings- och innovationsmiljöer som sker parallellt. Detta samspel sker mellan flertalet av VINNOVAs program så att resultatet blir en effektiv avvägning av förnyelse, kraftsamling och profilering.

Angelägna forskningsområden i samverkan med andra finansörer

- VINNVÅRD
- Säkerhetsforskning
- NORDITE
- Kronisk inflammation
- Visualisering

Angelägna forskningsområden initierade genom VINNOVA-utlysningar

- Arbetsplatsen som innovationssystem
- Banbrytande informations- och kommunikationsteknik
- Effektiv produktframtagning och Komplexa sammansatta produkter
- Living Labs
- Tjänsteinnovationer
- VINNMER
- VINNPRO
- VINN-Verifiering

Angelägna områden med långsiktig finansiering

- VINN Excellence Center
- Institute Excellence Centres
- Branschforskningsprogrammen
- Nyckelaktörsprogrammet

Ett stort antal av VINNOVAs finansierade insatser sker i samverkan och med samfinansiering med andra aktörer i syfte att åstadkomma synergieffekter och större kraft, d v s större satsningar över längre tid.

Ett exempel är från Sveriges största sektor, vården och omsorgen. Denna sektor står inför en rad stora utmaningar som kommer att ställa stora krav på ökad effektivitet och kvalitet. VINNOVA, Vårdalstiftelsen och Sveriges Kommuner och Landsting har därför tillsammans initierat forskningsprogrammet *VINNVÅRD* som fokuserar förbättringsarbete inom vård och omsorg. Programmet syftar till att öka förutsättningarna att nyttiggöra forskningsresultat i vården och omsorgen genom att utveckla arbetsorganisation och ledningssystem. På längre sikt kan programmet också leda till kommersiellt intressanta produkter i form av koncept, modeller eller olika typer av tjänster för en internationell marknad. Vikten av att arbeta behovsorienterat och länka samman verksamhetsnära praktiker, forskare och offentliga aktörer lyfts fram i programmet. En första utlysning omfattande 50 miljoner kronor har genomförts under året.

Ett annat exempel på förnyelse och samfinansiering är VINNOVAs satsning på säkerhetsforskning gemensamt med Försvaret materielverk och Krisberedskapsmyndigheten. Programmet *Initiering av säkerhetsforskning* omfattar totalt 50 miljoner kronor under tre år, varav VINNOVA bidrar med hälften. I projekten ingår som lika viktiga komponenter forskning och teknikutveckling samt praktisk tillämpning och möjlig kommersialisering. Detta sker bl a genom ett aktivt deltagande av företag samt civila och militära myndigheter. Under 2007 har totalt 5 antal projekt beviljats.

NORDITE – är ett gemensamt forsknings- och utvecklingsprogram mellan Sverige, Norge och Finland som riktar in sig på forskning inom trådlös kommunikation,

tryckt elektronik, radiofrekvensidentifikation och smarta hem. Forskarna från de olika länderna ska samarbeta i gemensamma forskningsprojekt. Hittills har två utlysningar genomförts. I den senaste utlysningen 2007 satsas drygt 75 miljoner kronor på 6 projekt, varav VINNOVA står för drygt 29 miljoner kronor.

Ytterligare exempel på samarbete mellan finansiärer är *Kronisk inflammation* och *Visualisering*. De har sitt ursprung från en samfinansiering mellan KK-stiftelsen, Vårdalstiftelsen, SSF och Invest in Sweden Agency, ISA inom ramen för Swedish Brain Power. Swedish Brain Power startade i juni 2005 med en total finansiering på 100 miljoner kronor och är nu etablerat som ett integrerat nätverk med prekliniska och kliniska forskningsprojekt. Då denna satsning fungerat bra har samma grupp av finansiärer enats om två nya satsningar, *Kronisk inflammation* och *Visualisering*.

Kronisk inflammation utgår från att en stor del av sjukskrivningar i Sverige kan tillskrivas olika inflammatoriska tillstånd som t ex reumatism och smärta. Målet med satsningen *Kronisk inflammation*, som omfattar 80 miljoner kronor, är att väva samman pre-kliniker, kliniker och sjukvårdsutförare och industri för att identifiera nya sjukdomsmekanismer och på sikt ta fram nya, effektiva behandlingsformer för inflammatoriska sjukdomar. Under 2007 har beslut tagits om att finansiera 2 konsortier som omfattar totalt 70 miljoner kronor.

Visualisering är ett dynamiskt område under stark utveckling och tillväxt. Nya tekniker tas fram och nya tillämpningsområden tillkommer ständigt. Området bedöms ha stora industriella utvecklings- och exportmöjligheter. Sverige anses ha goda förutsättningar att i framtiden inta en internationellt framträdande position inom detta område. En första utlysning har genomförts under året vilket har resulterat i 16 projekt. Programmet löper från och med 2007 till och med 2011 och omfattar totalt 85 miljoner kronor, varav VINNOVA bidrar med 25 miljoner kronor över perioden.

VINNOVA har under 2007 genomfört utlysningen *Den kompetenta arbetsplatsen* inom programmet *Arbetsplatsen som innovationssystem*. Programmet avser att lyfta fram och utveckla arbetsorganisationens roll i relation till en effektiv, innovativ och värdeskapande verksamhet. Sverige har en stark tradition inom det arbetsorganisatoriska området. Under det senaste två decennierna har dock denna kunskapsutveckling försvagats kraftigt. VINNOVAs nya program är därför ett sätt att försöka återupprätta idédiskussionerna kring effektiv ledning och organisering.

VINNOVAs utlysning *Banbrytande informations- och kommunikationsteknik* riktar sig till forskare vid svenska universitet, högskolor och forskningsinstitut. Utlysningen öppnades i juni och stängdes i oktober. Det kom in 88 ansökningar. Budget för utlysningen är 100 miljoner kronor. Bedömningsprocessen genomförs i tre steg. Beslut om beviljade medel kommer att tas under år 2008.

VINNOVA har även under 2007 initierat insatser som finansiär med inriktning mot profilering och förnyelse.

Inom ramen för satsningarna *Effektiv produktframtagning* och *Komplexa sammansatta produkter* har VINNOVA satsat 47 miljoner kronor under 2007 på forskning som kan ligga till grund för framtida styrkeområden för svensk tillverkande industri. En utvärdering av de två programmen har även upphandlats och startats under 2007 för att se hur programmens fokus på förnyelse och profilering faller ut.

Under 2007 har VINNOVA tagit initiativ till etablering av miljöer för användardriven innovation, s k *Living Labs*, samt ett nationellt nätverk med följeforskning och ledarskapsutveckling för dessa miljöer. Detta gjordes genom en öppen utlysning med 11 miljoner kronor över två år i finansiering till miljöerna och nätverket. Satsningen har även varit bidragande till att VINNOVA, med finansiellt bidrag från NordForsk, leder ett Nordiskt-Baltiskt nätverk av forskningsfinansiärer för Living Labs med syfte att etablera multilateralt program för användardriven forskning, utveckling och innovation mellan de deltagande länderna Sverige, Norge, Danmark, Island och Litauen.

Ett annat initiativ med stor förnyelsegrad har varit satsningen på *Tjänsteinnovationer*. Inom detta har VINNOVA satsat 40 miljoner kronor över tre år på forsknings- och innovationsprojekt med aktiv medverkan från forsknings-avtämarnas kunder samt deras kunders kunder i syfte att innefatta hela det värdenätverk, s k värdestjärna, som innefattas i ett forsknings- och innovationsprojekt.

Programmet VINNMERs långsiktiga mål är att bidra till att det vid kommande generationsväxlingar inom svensk forskning kommer att finnas väsentligt fler forskarmeriterade personer som kan bli framtidens ledare vid universitet/högskolor, centrumbildningar, forskningsinstitut och företag. VINNOVA erhöll finansiering av detta program genom forskningspropositionen. Med syfte att påverka systemsvagheten med en låg andel kvinnor som meriterar sig och för att utjämna rådande underrepresentationer på högre positioner har VINNOVA valt att rikta programmet VINNMER till kvinnor. Detta sker genom att öka möjligheterna till forskarmeritering genom ökad rörlighet för kvinnor inom för Sverige strategiskt viktiga områden. I första hand riktar sig programmet till kvinnor som avlagt doktorsexamen och efter disputationen meriterat sig ytterligare ett par år. Forskarmeriteringen ska bli kunna genomföras inom ramen för internationella samarbeten. Programmet har startat under 2007. Tjugo kvinnor har hittills beviljats medel till sin meritering.

I propositionen *Forskning för ett bättre liv* anfördes att utvecklingen av forskarutbildningen bör stimuleras genom att bli VINNOVA fördelar medel till forskarskolor. VINNOVA har med denna utgångspunkt inrättat programmet *VINNPRO*. Programmets långsiktiga mål är att det ska finnas fler forskarskolor i

starka forsknings- och innovationsmiljöer med uthållig anknytning till näringslivet och med ett kursutbud som innefattar innovations-, kommersialiserings- samt samverkansfrågor. Strategin för att nå detta mål är att främja samverkan mellan centrumbildningar eller liknande strukturer och existerande eller nya forskarskolor. Effektmålen för programmet på lång sikt är att efter tre-fyra år ska de forskarskolor som fått del av programmets stöd ha etablerat ett arbetsätt, som är inarbetat, välkänt och erkänt och som framgångsrikt konkurrerar med andra former för doktorandutbildning, när det gäller att attrahera meriterade doktorander, lärarkrafter och handledare. Programmet har startat under 2007 och beviljat anslag till uppbyggnad av 6 nya forskarskolor samt vidareutveckling av 4 befintliga forskarskolor.

Programmet *VINN-Verifiering* ingår i VINNOVAs och Innovationsbrons satsning som syftar till att ge sökanden en möjlighet att verifiera och validera de tekniska egenskaperna och de kommersiella möjligheterna hos ett forskningsresultat, och fastställa den lämpligaste strategin för fortsatt kommersialisering. På detta sätt ges forskare, efterföljande finansiärer och industriella partners en möjlighet att tydligare bedöma potentialen, riskerna och formerna för en fortsatt kommersialisering av forskningsresultatet. VINNOVA har under 2007 inom ramen för en årlig budget av 25 miljoner kronor per år beviljat finansiering till 28 sådana verifieringsprojekt.

I VINNOVAs ambition att långsiktigt förnya, kraftsamla och prioritera ingår också den under 2003 och 2004 igångsatta processen med att bygga upp en ny generation av starka miljöer för multidisciplinär behovsmotiverad forskning i nära samverkan med näringsliv och offentlig verksamhet, *VINN Excellence Center*. Förnyelsen inleddes med att inom arbetslivs- och transportområdena utse fyra center, vilka etablerades och startade sin verksamhet under 2006. Förnyelsen har fortsatt genom att VINNOVA under 2006, utifrån 84 fullständiga ansökningar i ytterligare en utlysning inom hela VINNOVAs verksamhetsområde, beslutat om ytterligare 15 *VINN Excellence Center*. Alla dessa center har under 2007 utarbetat verksamhetsplaner för den första tvåårsetappen, skrivit avtal med ingående parter samt startat sin forskningsverksamhet. En tydlig förnyelse har åstadkommit dels genom nya multidisciplinära kombinationer, dels genom att flera naturvetenskapliga miljöer har utvecklats i nära samarbete med näringslivet och andra avnämare inom ramen för de nya *VINN Excellence Center*. Samma förnyelse har uppnåtts inom de med Vetenskapsrådet gemensamt beslutade *Berzelii Centra*. Dessa kraftsamlingar omfattar en total satsning på 3,5 miljarder kronor inklusive medfinansiering under en tioårsperiod.

Att stärka forskningsinstituten och deras profil inom strategiskt viktiga områden är viktigt för att stärka svenskt näringslivs konkurrenskraft. En förutsättning är ett nära samarbete med universitet och högskolor både nationellt och internationellt. Av detta skäl har VINNOVA i samarbete med Stiftelsen för strategisk forskning, SSF, och Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling, KK-stiftelsen, beslutat att genomföra programmet *Institute Excellence Centres* med syftet att det vid svenska

forskningsinstitut ska finnas ett antal miljöer för forskning, utveckling och innovation med internationell lyskraft. Dessa Institute Excellence Centres ska vara uthålliga och attraktiva miljöer för företag av alla storlekar och byggs upp i nära samarbete med universitet och högskolor inom områden som är av stor betydelse för Sveriges framtida konkurrenskraft. Under 2007 har 8 Institute Excellence Centres uppnått full verksamhetsvolym. Satsningen får en omslutning under sex år av 600 miljoner kronor, vilket utgör en kraftsamling på och vid forskningsinstitutet.

Branschforskningen är ytterligare ett exempel på kraftsamling och profilering utifrån olika branschers behov. Under 2005 genomförde regeringen tillsammans med företrädare för sex viktiga branscher i Sverige s k branschsamtal. Resultaten av samtalen blev bl a att branscherna som en av de prioriterade åtgärderna identifierade forskning och utveckling. VINNOVA fick därför under 2006 i uppdrag av regeringen att genomföra ett tiotal strategiska branschforsknings-program. Omfattningen av satsningarna är drygt 1 miljard kronor under sju år varav ca 740 miljoner kronor är nya medel från regeringen. Dessa satsningar kommer att rapporteras separat till regeringen.

För att professionalisera universitetens samverkan med näringsliv och offentlig verksamhet samt för att nå en effektivare kommersialisering av forskningsresultat vid universitet och forskningsinstitut har VINNOVA under året startat *Nyckelaktörsprogrammet*. Det utgör en kraftsamling på samverkansuppgiften och kommersialisering. Nyckelaktörsprogrammets långsiktiga mål är att bidra till utveckling av kompetens, metoder, processer och strukturer för att göra Nyckelaktörer i forsknings- och innovationssystemet i Sverige mer professionella avseende samverkan mellan forskningsaktörer, företag och andra aktörer, och nyttiggörande av kunskaper och kommersialisering av forskningsresultat. Genom utlysningen Högskolans infrastruktur för samverkan för tillväxt erbjöd VINNOVA finansiering till genomförandet av ett antal initiativ där enskilda högskolor eller högskolor i samverkan etablerar en professionell infrastruktur för samverkan med näringsliv och samhället i övrigt, och/eller utvecklar en entreprenöriell kultur inom högskolans organisation. Under 2007 togs beslut, efter en omfattande bedömnings- och urvalsprocess med både nationell och internationell expertis, om 5 projekt omfattande 7 universitet vilka under åtta år får möjlighet att etablera en professionell infrastruktur för samverkan och kommersialisering av forskningsresultat. VINNOVA satsar sammantaget 200 miljoner kronor på dessa 7 universitet, vartill betydande ytterligare satsningar tillkommer finansierade av Universitetens själva eller näraliggande parter.

- ***utfallet av genomförda utvärderingar av olika program och satsningar samt hur detta har påverkat fördelningen av medel,***

Fem utvärderingar och två effektanalyser har slutförts under 2007:

- Fordonsforskningsprogrammet, Gröna bilen 1 och Gröna bilen 2.
- Swedish Innovation Journalism Fellowships.
- VINNVINN
- VINNVÄXT
- Wood Design and Technology
- Effektanalys av såddfinansiering 1994–2004
- Effekter av statens finansiering av forskning på framväxten av den svenska mobiltelefonindustrin.

Fordonsforskningsprogrammet och Gröna bilen 1 och 2¹¹

Fordonsindustrin är Sveriges största exportnäring. Tre program inom Programrådet för fordonsforskning, där VINNOVA är statens företrädare, har utvärderats gemensamt under 2007. Det är Fordonsforskningsprogrammet samt Gröna bilen 1 och Gröna bilen 2. De program som utvärderingen omfattade har en samlad avtalad volym om cirka 3,6 miljarder kronor, varav de statliga medlen utgör cirka 1,4 miljarder kronor. Det innebär att programmen sedan 1994 utgjort cirka 44 procent av de samlade statliga satsningarna på fordonsrelaterad FoU.

Ett konkret exempel på resultat är att utveckling av Saab Automobiles motorer som möjliggör inblandning av upp till 85 procent etanol i bränslet har skett i projekt finansierade inom dessa program.

Utvärderingen avsåg att underbygga regeringens uppdrag att föreslå hur det statliga stödet till den svenska fordonsforskningen ska utformas och organiseras efter 2008. I samband med utvärderingen genomfördes parallellt en omvärldsanalys.

Utvärderarna bedömer att programmen har kommit vid rätt tidpunkt. De har tidigarelagt och stärkt projekt som varit strategiska i olika avseenden och också stärkt de utlandsägda fordonsföretagens positioner inom sina respektive koncerner.

Programmen har bidragit till en tyngdpunktsförskjutning av FoU-insatser och innovationsaktiviteter från fordonstillverkare till så kallade nivå-1-leverantörer vilka behövt öka sin medverkan i FoU-verksamheten i enlighet med programmålen.

Företagen är nöjda med utbytet av sitt deltagande. Programmen anses också attraktiva för högskolans tillämpade forskning inom för fordonsindustrin relevanta

---

¹¹ Faugert, S, Arnold, E, Eriksson, M-L, Jansson, T, Segerpalm, H, Thoesson-Hallgren, I & Åström, T, (2007), Samverkan för uthållig konkurrenskraft – Utvärdering av fordons forskningsprogrammet och Gröna Bilen, Stockholm: Faugert & Co, Utvärdering.
Arnold, E, Wormald, J, Kitching, E & Ollivier, A-C, (2007), A Survey of State Funding for Vehicles R&D in Selected Countries. A Report to PFF, Brighton: Technopolis Group.

områden. Programmen har haft viss effekt på högskolans grund- och forskarutbildning. Samtidigt anses på sikt vissa risker finnas med detta. Merparten av de medverkande FoU-miljöerna vid universiteten och högskolorna har blivit extremt beroende av anslag från programmen. Samtidigt har FoU-miljöerna med något enstaka undantag inga eller obetydliga intäkter från EUs ramprogram, Vetenskapsrådet eller andra finansiärer där de måste mäta sig i öppen akademisk konkurrens.

Vidare framhåller utvärderarna att de flesta företag ser ett egenvärde i närhet, språk och kulturgemenskap. Enligt utvärderarna är inriktningen av det svenska statliga stödet till fordons-FoU mer defensiv och kortsiktig än i de ledande länderna. Svenskt stöd handlar mer om att krama ur bättre prestanda ur existerande teknologier än att innovera nya, medan andra ledande länder investerar mer i långsiktiga teknologier.

Resultaten från dessa utvärderingar har varit av stor betydelse som underlag för utformningen av ett nytt förslag till fordonsforskningsprogram.

Swedish Innovation Journalism Fellowships¹²

Programmet inleddes hösten 2003. Avsikten med programmet är att professionalisera den journalistiska bevakningen av entreprenörskap, innovationssystem och innovationsprocesser, genom att stödja medias naturliga roll som aktör i systemet. Kärnan i programmet är att sex svenska journalister med bakgrund inom teknik- och/eller ekonomibevakning årligen väljs ut för att under fyra månader arbeta med journalistik kring innovationer på någon amerikansk redaktion. Programmet har utvärderats av två erfarna journalister. Målet för utvärderingen var att värdera de effekter som hittills uppnåtts och att ge underlag för beslut om en eventuell fortsättning av programmet.

Utvärderarna fann att det finns ett behov av att främja bättre bevakning av frågor kring innovationer i svenska medier och att det kan ingå i VINNOVAs legitima roll att bidra till detta eftersom medierna inte bedöms kunna lösa bristen av egen kraft. Programmet måste dock få en större rekryteringsbas och fler ansökningar än idag. Valet av Stanforduniversitetet som bas anses gott men miljön där kunde nyttjas på ett betydligt bättre sätt än hittills. Programgenomförandet bedöms kunna förbättras och dess huvudinriktning bör vara vidareutbildning om innovationer för journalister. Programmet har hittills inte lett till synbara effekter vid de redaktioner som journalisterna kommit ifrån. Slutligen bedöms kostnaderna för programmet kunna sänkas bl a genom samarbete med motsvarande finska program som genomförs av Jubileumsfonden för Finlands självständighet, SITRA.

---

¹² Bergström, H & Johansson, J-O, (2007), Swedish Innovation Journalism Fellowship – en utvärdering, Stockholm: VINNOVA Rapport VR 2007: 08.

Utvärderingen har lett till att förändringar i enlighet med utvärderingen har genomförts samt att nya resurser tillförts och en förnyad utlysning gjorts i programmet under hösten 2007.

*VINNVINN*¹³

Programmet VINNVINN genomfördes 2003–2007. Det är ett initiativ för tillväxt i regionala innovationssystem genom att arenor skapas för olika regionala aktörer som företagskluster, kommunala/regionala näringslivsorganisationer, länsarbetsnämnder och arbetsförmedlingar. VINNVINN-projekt har etablerats i Göteborg, Skåne, Kalmar, Jönköping, Värmland och Uppsala.

Utvärderingen visade att vinsterna inom VINNVINN uppstår hos individerna, företagen och samhället. VINNVINN-projekten har skapat nya arbetstillfällen som annars inte skulle ha kommit fram samt att flera företag genom VINNVINN tidigarelagt tänkta anställningar. VINNVINN har underlättat för företagen att anställa och att hitta rätt kompetens. Arbetslösa akademiker har hittat arbeten som svarar mot deras utbildning och samhället har därmed fått nytta av investeringarna i individernas utbildning.

Kostnaderna för att driva VINNVINN har varit små jämfört med många andra tillväxtsatsningar. Utvärderaren förordar att erfarenheterna från de regionala initiativen tas tillvara på nationell policynivå. Detta skulle ge legitimitet åt arbetssättet och skapa nationell acceptans för att arbetsmarknadsstöd som används på detta sätt bidrar till tillväxt. VINNVINN som nationellt koncept skulle öka möjligheterna för att hantera strukturella hinder som medför att a-kassa och arbetslöshet är mer ekonomiskt fördelaktigt för individen än att vara aktiv inom VINNVINN.

Resultatet från utvärderingen har också lett till att resurser avsatts till fortsatt utvecklingsarbete som gäller metodik för andra aktörers övertagande och driften av den typ av satsningar som VINNVINN representerar.

*VINNVÄXT*¹⁴

Programmet VINNVÄXT syftar till att främja hållbar tillväxt i regioner genom att utveckla internationellt konkurrenskraftiga forsknings- och innovationsmiljöer inom specifika tillväxtområden. De vinnande regionerna får 10 års finansiering upp till 10 miljoner kronor per år. Målet är att de inom tio år ska vara internationellt konkurrenskraftiga inom sina områden. Programmet förutsätter en aktiv medverkan av aktörer inom näringsliv, forskning samt politik och offentlig verksamhet.

---

¹³ Aspgren, A, (2007), Utvärdering VINNVINN Initiativet, Stockholm: VINNOVA Rapport VR 2007: 05.

¹⁴ Cooke, P, Eickelpasch, A, Ffowcs-Williams, I & Rangnes, J, (2007), Evaluation Report by the VINNVÄXT International Review Team, Stockholm: VINNOVA Rapport VR 2007: 11.

En utvärdering av VINNVÄXT genomfördes av ett internationellt utvärderingsteam och presenterades under 2007. Utvärderingsteamets uppfattning är att VINNVÄXT är ett program i världsklass till följd av ett antal faktorer:

- det tioåriga tidsperspektivet
- användning av tävlingsmomentet som selektionskriterium
- programmets regionala självständighet
- det processtöd som erbjuds projekten
- den kontinuerliga bench-marking som bidrar till specificering och ökning av programmets ambitioner
- VINNOVAs roll som dialogpartner

Resultat från utvärderingen har bidragit till att utveckla och i någon mån förändra inriktningen av verksamheten men har ännu inte haft någon inverkan på fördelningen av finansiella medel.

Wood Design and Technology¹⁵

FoU-programmet Wood Design and Technology vid Växjö universitet ingick som en del i den strategiska satsningen på svensk skogsindustri som startade i slutet av 1990-talet. Syftet med programmet var att skapa en stark forsknings- och utbildningsmiljö för förädling av trä och att Växjö universitet skulle bli en attraktiv partner till industrin, framför allt till träindustriklustret i Sydsverige. Ansvaret för programmets genomförande övergick till VINNOVA vid dess bildande. Programmet avslutades i juni 2006 och utvärderingen slutfördes och presenterades under 2007.

Utvärderingsgruppen lämnade omdömet att förutsättningarna finns vid Växjö universitet för att skapa den goda utbildnings- och forskningsmiljö inom träförädling som man eftersträvar och att man har kommit en god bit på väg. Förutom att man inom programmet har fått igång en bas tillsammans med SP Träteknik och industrin för en sådan miljö är förutsättningarna för ett unikt regionalt samarbete i Växjöregionen goda. Det skulle dock, enligt utvärderingsgruppen, behövas ytterligare en treårsperiod med satsning från staten, industrin och Växjö universitet själva för att stabilisera miljön och på sikt få nationell och internationell konkurrenskraft.

VINNOVA har under hela perioden följt genomförandet av programmet och har successivt kunnat arbeta in erfarenheterna från detta både ekonomiskt och när det gäller överväganden om exempelvis inriktning av programsatsningar inom området såsom Trämanufaktur och branschforskningsprogrammet för skogs- och träindustrin.

---

¹⁵ Heinegård, C, Peura, P & Sandland, K M, (2006), Utvärdering av forskningsprogrammet Wood Design and Technology – WDAT, VINNOVA Rapport VR 2006: 16.

Effektanalys av såddfinansiering 1994-2004¹⁶

Under 2007 genomförde Institutet för studier av utbildning och forskning för VINNOVAs räkning en effektanalys av statliga insatser genom såddfinansiering under perioden 1994–2004. Såddfinansiering uppvisar positiva effekter. Dessa visar sig på företagsnivå, framför allt när det gäller möjligheterna att bygga upp en fungerande affärsplattform. Det visar sig också i ett makroperspektiv genom effekter på sysselsättning och tillväxt. Effekterna bedöms som stora och jämfört med tidigare studier framkommer tydligare att investeringar i form av såddfinansiering leder till möjligheten att skapa tillväxt.

I likhet med tidigare studier framkommer också att det är ett fåtal företag som står för huvuddelen av de positiva effekterna men att dessa är så stora att de med god marginal överstiger värdet av de ursprungliga satsningarna. Ytterligare en slutsats i studien är att det tar cirka tio år innan satsningarna får full effekt men då tycks såddföretagen växa snabbare än jämförbara företag.

Effekter av statens finansiering av forskning på framväxten av den svenska mobiltelefonindustrin¹⁷

Studien avser satsningar som genomförts av VINNOVA och dess företrädare sedan början av 1980-talet. Det rör sig således om forskning under 30 år och avser sammanlagt verksamhet i flera olika program och relativt många projekt.

Som helhet kan verksamheten sägas vara exempel på framgångsrik forskning som bedrivits i mer eller mindre symbios med industrin både i fråga om finansiering och om problemformulering. Till de mest betydelsefulla effekterna av satsningarna hör framväxten av den kunskap som genererats i samarbete med industrin och som indirekt påverkat såväl GSM- som 3G-standarden. Ett stort antal tekniska doktorer som kommit fram i programmen har kunnat anställas direkt av industrin liksom de kompetenta civilingenjörer som genomgått den framväxande och mycket användbara grundutbildningen. Detta har sammantaget haft stor betydelse för Ericssons världsledande position när det gäller mobiltelefonsystem och mobiltelefoner. De statliga insatserna var särskilt betydelsefulla inom modern telekommunikation under den starka expansionen i slutet av 1980-talet.

---

¹⁶ Effektanalys av såddfinansiering 1994–2004, kommande VINNOVA Analys.

¹⁷ Effekter av statens finansiering av forskning på framväxten av den svenska mobil-telefonindustrin, kommande VINNOVA Analys.

- ***vilka insatser som genomförts för att utveckla samverkan mellan forskningsutförare, avnämare och andra aktörer så att ny kunskap tas till vara och omsätts i produkter, processer, tjänster, arbetsorganisation och arbetsmiljö,***

Kärnan i begreppet innovationssystem är att samverkan och samspel mellan aktörer är avgörande för innovationers tillkomst och för att ny kunskap omsätts i produkter, processer, tjänster och arbetsorganisation. Hela VINNOVAs verksamhet inkluderar därför insatser för att på olika sätt utveckla samspel och samverkan. Samspelet är dubbelriktat, d v s det adresserar både det önskvärda i att behov hos olika avnämare inspirerar forskningens innehåll vid lärosäten och forskningsinstitut och att avnämarnas nära samarbete med forskningsutförare resulterar i en effektiv kunskapsöverföring så att ny kunskap omsätts i produkter, processer, tjänster och arbetsorganisation. Alla program inom VINNOVA innehåller strategier och insatser för att utveckla detta samarbete. I många fall deltar avnämare i dessa satsningar med både egna arbetsinsatser och finansiering. Denna medfinansiering uppgår till en volym som ligger på samma nivå som VINNOVAs finansiering, vilket således innebär en uppväxling av VINNOVAs medel till cirka det dubbla.

VINNOVA har utvecklat olika insatsformer för att främja samverkan. Här ingår både långsiktiga satsningar för att utveckla starka forsknings- och innovationsmiljöer och mer kortsiktiga program som finansierar FoU-projekt. Vissa av VINNOVAs program är fokuserade på samverkan i nätverk. Andra program stimulerar efterfrågan hos företag på ny kunskap, t ex i SMF som i programmet Forska&Väx. VINNOVA genomför även program med direkt fokus på att högskolor mer professionellt ska kunna arbeta med samverkan, nyttiggörande och kommersialisering av forskningsresultat så att ny kunskap omsätts i nya produkter, processer, tjänster och arbetsorganisation. Som exempel på detta kan nämnas Nyckelaktörsprogrammet.

VINNOVAs medel utgör ca sex procent av statens totala FoU-insatser. Det är därför särskilt viktigt med samspel och samfinansiering med andra finansiärer för att effektivt medverka till ökad avkastning och hållbar tillväxt för den samlade satsningen.

VINNOVA arbetar för ett gott samspel med andra forskningsfinansiärer och andra näringspolitiska myndigheter, liksom med viktiga aktörer i olika forsknings- och innovationssystem. Även om olika forskningsfinansiärer har olika målsättningar med sin verksamhet bidrar de alla till utvecklingen av forsknings- och innovationssystem. Det finns en fördjupad förståelse för olikheter och gemensamma angelägenheter mellan de olika forskningsfinansiärerna.

VINNOVA har under året haft ett fortsatt nära samarbete med Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap, FAS, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas, samt med SSF, KK-stiftelsen och Stiftelsen för miljöstrategisk forskning, Mistra, Stiftelsen för vård och allergi-

forskning, Vårdalstiftelsen, Knut och Alice Wallenbergs stiftelse, Sveriges kommuner och Landsting, Cancerfonden försäkringsbolagen AFA och Alecta och Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, Sida/SAREC.

Samarbetet mellan finansiärerna har lett till att insatser rörande flera program har kunnat genomföras genom samfinansiering. Detta har givit satsningarna större tyngd och nått vidare målgrupper än om finansiärerna agerat enskilt.

Exempel på detta inom transportområdet är FoU-programmet för produktionsteknik *Manufacturing Engineering Research Area, MERA*, som syftar till att öka den svenska fordonsindustrins konkurrenskraft. Detta görs bland annat genom satsningar på starka forskningsmiljöer inom prioriterade forskningsområden, satsningar på FoU-projekt som genererar ny kunskap och satsningar där befintlig forskningskunskap implementeras i industriella tillämpningar. Satsningarna samfinansieras på programnivå och VINNOVA, Verket för näringslivsutveckling, Nutek, och Västra Götalandsregionen står för 305 miljoner kronor i offentlig finansiering. Vid utgången av 2007 har sammanlagt 296 miljoner av de offentliga medlen anslagits till 50 FoU-projekt. De industriella parterna i MERA-programmet har hittills, tillsammans med andra företag, bidragit med över 500 miljoner kronor i medfinansiering, betydligt mer än de 305 miljoner man utfäst i avtalet för programmet och som visar det stora industriella intresset för programmet.

Ett annat exempel inom transportområdet är FoU-programmet *FordonsIT- och telematik, V-ICT*. Syftet är att stärka den svenska fordonsindustrins varumärke inom fordonsIT och telematik på motsvarande sätt som inom miljö och säkerhet. Den nationella kompetensförsörjningen inom området ska tryggas samtidigt som samverkan mellan akademi och industri ökas. V-ICTs totalbudget uppgår till 250 miljoner kronor varav VINNOVA, Nutek, Västra Götalandsregionen och Business Region Göteborg bidrar med högst hälften.

Ytterligare exempel på samarbete mellan finansiärer är *Medicinsk Teknik för bättre hälsa, Swedish Brain Power* och *Kronisk inflammation*. I januari 2007 togs beslut om vilka forskningsmiljöer som kommer att få medel för att utveckla svensk medicinteknisk forskning. Inom ramen för denna utlysning gavs även medel till yngre, lovande forskare. Swedish Brain Power startade i juni 2005 med en total finansiering på 100 miljoner kronor och är nu etablerat som ett integrerat nätverk med prekliniska och kliniska forskningsprojekt. Målet är att på sikt kunna diagnostisera hjärnans sjukdomar, mer specifikt de som orsakar nedbrytning av hjärnan, så som neurodegenerativa sjukdomar, så tidigt som möjligt samt att finna nya behandlingsformer för dessa sjukdomar.

En stor del av sjukskrivningar i Sverige kan tillskrivas olika inflammatoriska tillstånd som till exempel reumatism och smärta. Målet med satsningen Kronisk inflammation, som omfattar 80 miljoner kronor, är att väva samman pre-kliniker, kliniker och sjukvårdsutförare och industri för att identifiera nya sjukdoms-

mekanismer och på sikt ta fram nya, effektiva behandlingsformer för inflammatoriska sjukdomar. Under 2007 har beslut tagits om att finansiera 2 konsortier med totalt 70 miljoner kronor.

Visualisering är ett dynamiskt område under stark utveckling och tillväxt. Nya tekniker tas fram och nya tillämpningsområden tillkommer ständigt. Området bedöms ha stora industriella utvecklings- och exportmöjligheter. VINNOVA har i samarbete med KK-stiftelsen, Vårdalstiftelsen, SSF och ISA, utformat ett FoU-program inom Visualisering. Programmet löper från och med 2007 till och med 2011 och omfattar totalt 85 miljoner kronor, varav VINNOVAs bidrag är minst 25 miljoner kronor över perioden.

Inom ramen för satsningarna *Effektiv produktframtagning* och *Komplexa sammansatta produkter* har VINNOVA satsat 47 miljoner kronor under 2007 på forskning som kan ligga till grund för framtida styrkeområden för svensk tillverkande industri. En utvärdering av de två programmen har även upphandlats och startats under 2007 för att se hur programmens fokus på förnyelse och profilering faller ut.

VINNOVA, KK-stiftelsen och Nutek satsade tillsammans 25 miljoner kronor under 2007 i *Produktionslyftet*. Det är en satsning som ska stärka medelstora tillverkande företag vad gäller resurseffektiv produktion. Swerea-IVF är tillsammans med Chalmers nod för satsningen och driver företagsnära förbättringsarbete tillsammans med avtalade parter inom högskolor, universitet, regionala aktörer och företag över hela landet. VINNOVAs insats under 2007 var 10 miljoner kronor.

Under 2007 satsade VINNOVA tillsammans med Innovationsbron 9 miljoner kronor i *Product Innovation Engineering program*, PIE-p, en satsning som ska stärka innovationsförmåga och kunskap om produktinnovation. Kungliga Tekniska Högskolan, KTH, är utsedd nod och driver arbetet i samverkan med Högskolan i Jönköping, Luleå Tekniska Universitet, Lunds Universitet och Umeå Universitet. VINNOVAs insats under 2007 var 8 miljoner kronor.

Alla VINNOVAs program för att främja uppbyggnad av starka forsknings- och innovationsmiljöer bygger på samfinansiering från olika aktörer. Inom *VINN Excellence Center* programmet finansierar VINNOVA ca 1/3, värd-universitetet ca 1/3 samt deltagande företag och offentliga parter minst 1/3. Inom *Berzelii Centra* programmet, när centrumen blivit fullt uppbyggda, finansierar VINNOVA, Vetenskapsrådet, värduniversitetet och deltagande företag och offentliga parter ca 25 procent vardera. Inom *Institute Excellence Centres* programmet finansierar VINNOVA 30 procent, SSF och KK-stiftelsen 10 procent vardera samt deltagande företag ca 50 procent.

Som ett annat belysande exempel kan inom *VINNVÄXT* programmet nämnas *Uppsala Bio*. I det samarbetet ingår avtalsmässigt 12 företag och 14 offentliga aktörer. 26 enskilda disputerade forskare deltar i gemensamma projekt. 16

inkubatorföretag finns eller har gått igenom Uppsala Innovation Centres, UIC, program. Dessutom deltar en stor del av de ca 150 bioteknikinriktade Uppsalaföretagen i olika aktiviteter utan att vara avtalsanknutna. Innovations-systemet Uppsala Bios utvecklingsorganisation innebär att man har större resurser att jobba med samverkan med andra utanför regionen – nationellt, EU och övriga världen – men också med andra typer av aktörer än de som normalt finns i nätverken.

I programmet *Lätta material och lättviktskonstruktioner* genomförs sju större konsortieprojekt där ett väsentligt inslag är uppbyggnaden av teknikplattformar som på ett effektivt och aktörsanpassat sätt kan göra kunskap tillgänglig för olika kategorier av avnämare. Detta förutsätter samtidig utveckling av en väl fungerande samverkan mellan aktörer som besitter respektive har behov av kunskap.

- ***de områden som identifierats tillsammans med Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, inom vilka myndigheterna bedömt att gemensamma initiativ kan tas,***

Det regelbundna informationsutbytet mellan forskningsfinansiärernas analysfunktioner har fortsatt under året. Arbetet med att utveckla ett förenklat och samordnat system för att följa upp finansieringen av forskargrupper vid högskolorna har drivits vidare. De båda databaserna för bibliometri och patent som VINNOVA och Vetenskapsrådet driver tillsammans har utnyttjats för att ta fram kunskapsunderlag i strategiarbeten.

VINNOVA utarbetade under 2006 en forskningsstrategi för miljöteknik tillsammans med Formas. Utifrån detta arbete har samråd skett med ett flertal centrala myndigheter och andra aktörer, t ex Nutek, Sveriges Miljöteknikråd och Naturvårdsverket. Detta har bl a utmynnat i en gemensam satsning från Naturvårdsverket, Energimyndigheten, Nutek och VINNOVA på att stärka miljön vid Blekinge Tekniska Högskola. Samordning kring utlysningar inom området miljö- och energiteknik har även gjorts mellan VINNOVA och Formas.

- ***hur VINNOVA och FAS samarbetat om FoU inom arbetslivsområdet, avseende såväl informationsutbyte som annan samverkan,***

Liksom tidigare år har VINNOVA och Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap, FAS, haft täta kontakter rörande arbetslivsområdets utveckling, informationsutbyte och spridning av forskningsresultat. Programansvariga vid respektive myndighet utbyter information och erfarenheter kontinuerligt. Samarbetet manifesteras också i att VINNOVAs chef för enheten Arbetslivsutveckling varit ledamot av FAS prioriteringskommitté för arbetsorganisation.

Nedläggningen av Arbetslivsinstitutet, ALI, har naturligtvis påverkat forskningsfrågorna inom arbetslivsområdet. FAS och VINNOVA har medverkat tillsammans i diskussioner med olika aktörer om vad ALIs nedläggning får för konsekvenser dels

på finansiärernas verksamhet, dels på arbetslivsområdet som sådant. VINNOVA och FAS har bl a samrått kring hur forskningsprojekt på ALI med pågående finansiering från någon av myndigheterna kunde värnas i samband med att de flyttades till andra huvudmän. Myndigheterna har också tillsammans skapat överbyggande finansiering för två forskningstidskrifter vars utgivning överflyttats från ALI till andra forskningsaktörer.

Under 2006 uppdrog VINNOVA och FAS åt ALIs analysavdelning att genomföra en kartläggning av svensk arbetslivsforskning. Avsikten var att denna typ av studier skulle göras vartannat år. Kartlägningsarbete innehöll ett väsentligt inslag av metodutveckling. Nedläggningen av ALI förändrade förutsättningarna för analysen så att den fick mindre omfattning. För att följa upp kartlägningsarbetet lät VINNOVA och FAS också genomföra en riktad studie av de kortsiktiga effekterna av ALIs nedläggning, framför allt med avseende på ALIs forskare och forskningsfältet som sådant.

VINNOVA samarbetar med FAS även i andra frågor. Sedan 2003 medverkar FAS och VINNOVA tillsammans som Sveriges representanter inom ett ERA-NET inom EUs 6:e ramprogram som har fokus på innovativ arbetsorganisation. Initiativet, WORK-IN-NET, engagerar forskningsfinansiärer i en rad europeiska länder och projekterar en internationell, gemensam utlysning till vinterhalvåret 2008/2009.

Därutöver genomförde de två myndigheterna i samarbete med Rådet för europeiska socialfonden och Mälardalens högskola en heldagskonferens i november 2007 med ca 150 deltagare under temat *Den kompetenta arbetsplatsen*, vilket också är namnet på den första utlysningen inom VINNOVAs nya program Arbetsplatsen som innovationssystem.

- ***FoU-programmens antal och fördelning av medel mellan olika slag av insatser, områden och deltagarkategorier,***

Vid ingången av 2007 pågick 1 345 projekt med finansiering från VINNOVA. De flesta av dem har startats inom VINNOVAs större programsatsningar. Antalet projekt ligger ca 240 projekt över nivån år 2006 och 2005 då det pågick 1 108 respektive 1 096 projekt. Ökningen kan till stor del förklaras av satsningen på Forska&Väx under 2006 med drygt 200 beviljade projekt. VINNOVAs projektstock består av både långsiktiga stora projekt och kortare små projekt. Utlysningarnas syften styr projektutformningen. Generellt strävar VINNOVA efter att kraftsamla genom satsningar på större projekt.

VINNOVAs satsningar matchas regelmässigt av medel från andra finansiärer och egeninsatser från aktörer som ingår i projekten. Det betyder att insatserna bedömts väl motiverande också av andra finansiärer och att insatserna blivit minst dubbelt så stora som om VINNOVA genomfört dem med enbart egna resurser. Denna hävstångseffekt bidrar kraftfullt till en ökad effekt och ett ökat mervärde av den statliga finansieringen som sker genom VINNOVA.

Utbetalningarna inom VINNOVAs samtliga satsningar under 2007 sammanfattas i Tabell 2. Redovisningen exkluderar programanknutna kostnader.

Tabell 2 Utbetalningar inom VINNOVAs satsningar för forskning, utveckling och demonstration under 2007–2005

Anslag och medel	Utbetalt under året (Mkr)					
	2007		2006		2005	
	Totalt	varav beslutat under året	Totalt	varav beslutat under året	Totalt	varav beslutat under året
Forskning och utveckling (26:2)	1 365,8	627,8	1 309,0	586,4	1 102,1	441,2
Standardisering o FoU inom Experimentell teknik, SP (38:12.2) (externa medel)	38,2	38,2	37,8	37,8	37,4	37,4
Energiforskning, miljövänlig fordonsteknik (35:5.8)	5,2	0,2	19,0	19,0		
Energiforskning, miljövänlig fordonsteknik (35:5.13)					31,6	8,3
Vägh o statsbidrag, miljövänlig fordonstekn (36:2.8)	4,5	0,9	5,0	5,0	14,9	0,7
IT telekom, Stöd till ACREO (37:5.3), (33:1.23)					2,0	2,0
Utbildn dep, Stöd till IRECO (25:72.15) (externa medel)					10,0	10,0
Metodutveckling m m rehabilitering (19:1.7)			4,2	1,9	7,4	0,0
Övriga externa medel, övrigt	343,6	151,7	209,3	158,6	40,5	24,9
Summa (exkl. periodiseringar -0,2 Miljoner kronor för 2006)	1 757,3	818,7	1 584,3	808,7	1 246,0	524,5

Av tabellen framgår att totalt 1 757 miljoner kronor utbetalats i FUD-stöd (jfr lämnade bidrag i resultaträkningen). 47 procent av utbetalningarna under 2007 baseras på beslut tagna under året.

Under året genomförde VINNOVA 32 utlysningar. Av dem avsåg 8 första steget i flerstegsutlysningar med skisser och planeringsbidrag och 24 var utlysningar inriktade på ansökningar om projektmedel.

Flerstegsutlysningar används för att förenkla för de sökande så att de snabbt och enkelt kan få besked om deras tänkta projekt är relevant utan att de behöver lägga ner den tid som en fullständig ansökan kräver. Inlämnade intresseanmälningar, skisser och ansökan om planeringsbidrag bedöms av sakkunniga bedömningsgrupper och programråd. De sökande får besked om deras projekttid är relevant och om upplägget har tillräcklig kvalitet. De bästa förslagen följs av ansökningar om projektmedel i det andra steget. Tvåstegsförfarandet har tagits emot mycket positivt. Förfarandet innebär samtidigt att antalet fullständiga ansökningar om medel blir mindre än om alla skulle lämna in sådana ansökningar direkt. Detta underlättar denna del av VINNOVAs hantering.

I Tabell 3 redovisas den del av utlysningarna som är knutna till beviljning av medel. Antalet ansökningar kan mot bakgrund av vad som nu redovisats inte direkt tolkas som ett mått på intresset för VINNOVAs utlysningar utan inkluderar också den effektivitetsvinst som skapas av VINNOVAs användning av tvåstegsförfarandet. Flerstegsförfarandet leder med automatik också till att andelen beviljade

ansökningar höjs eftersom icke-relevanta projektidéer sorterats bort före den slutliga ansökningsomgången. Andelen beviljade ansökningar var 2007 24 procent jämfört med 23 procent 2006 och 30 procent 2005. En beviljandeandel på ca en fjärdedel bedömer VINNOVA som rimlig.

Utlysningars fördelning på olika forsknings- och innovationssystem framgår av Tabell 3. I tabellen redovisas också antal inlämnade ansökningar, antalet beviljade projekt samt beviljningarna för dessa projekt. För jämförelse finns motsvarande uppgifter i sammandrag för varje slag av innovationssystem för 2005 och 2006. Av 2007 års utlysningar genomförde VINNOVA 12 i samarbete med andra finansiärer och 12 i egen regi.

Förutom nämnda utlysningar genomförde VINNOVA 5 utlysningar inom ERA-NET samarbetet. Drygt 30 ansökningar lämnades in och av dessa fick 15 finansiering med sammantaget 29,7 miljoner kronor från VINNOVA. I ERA-NET projekt finansierar VINNOVA viss del av den svenska deltagarens kostnader som svarar för resterande del av sina kostnader. Övriga länders deltagande finansieras inom respektive land. Detta gör att uppväxlingen av VINNOVAs insatser blir stor. I 2007 års 15 projekt var uppväxlingen närmare fem gånger.

Under 2007 har också inom EUREKA godkänts 15 projekt med svenskt deltagande. Även i dessa projekt är uppväxlingen av VINNOVAs medel stor.

Medel beviljas också till projektansökningar som lämnas in utanför de ordinarie utlysningarna. Likaså startas ett antal projekt genom initiativ från VINNOVA. I det senare fallet rör det sig ofta om mervärdesskapande projekt som kompletterar projekt som tidigare startats. Dessa insatser kompletterar de ordinarie inplanerade utlysningarna och gör det möjligt för VINNOVA att agera snabbt när tidsfönster dyker upp. Under 2007 startades sammantaget ca 300 sådana projekt. Vidare genomfördes ett stort antal mindre insatser.

Satsningen på olika sektoriella innovationssystem sker genom olika insatsformer. Tabellen visar hur VINNOVAs medel fördelats på olika insatsformer inom respektive sektoriella innovationssystem.

Tabell 3 Programrelaterade utlysningar 2007–2005

Forsknings- och innovationssystem	Programrelaterade utlysningar	Inlämnade ansökningar (antal)	Beviljade projekt (antal)	Beviljat 2005–(Mkr)
Sektorielement				
Sektorielement				
Informations- och kommunikationsteknik	NORDITE – Utlysning 2	14	6	27,8
	SIBED II Call 3 steg 2	10	6	4,7
	Mobilitet, mobil kommunikation o bredband	29	17	60,0
	3 utlysningar	53	29	92,5
Summa 2007	3 utlysningar	53	29	89,5
Summa 2006	3 utlysningar	52	21	59,6
Summa 2005	3 utlysningar	52	21	59,6
Tjänster och IT-användning	Säkerhetsforskning 2007	30	5	41,0
	Living Labs – pilotsatsning	26	6	10,9
	2 utlysningar	56	11	51,9
	3 utlysningar	81	19	43,0
Summa 2007	3 utlysningar	54	22	44,7
Summa 2006	3 utlysningar	54	22	44,7
Summa 2005	3 utlysningar	54	22	44,7
Bioteknik	SAMBIO 2006	24	5	41,8
	Multidisciplinär BIO, utlysning 3	39	5	7,0
	SAMPOST 2007	21	6	8,0
	3 utlysningar	84	16	56,8
Summa 2007	2 utlysningar	48	14	11,8
Summa 2006	2 utlysningar	48	14	11,8
Summa 2005	4 utlysningar	97	27	40,6
Produktframtagning och material	Designade material – Möjlighetsprövning och konceptverifiering	65	19	10,8
	Bransch forskn.prog. för skogs- och träind.	61	20	98,6
	Strategiskt gruvforskningsprogram	10	7	28,4
	Industriellt bygg. av boendemiljöer, steg 2	3	2	8,0
Summa 2007	4 utlysningar	139	48	145,8
Summa 2006	6 utlysningar	147	69	392,5
Summa 2005	2 utlysningar	30	9	32,3
Transport	Framtidens personresor 2007	80	23	20,7
	1 utlysning	80	23	20,7
	3 utlysningar	90	28	52,9
	4 utlysningar	189	53	93,8
Summa 2007	1 utlysning	80	23	20,7
Summa 2006	3 utlysningar	90	28	52,9
Summa 2005	4 utlysningar	189	53	93,8
Arbetsliv	Ledarskap, kreativitet och arbetsorg., steg 2	23	10	38,0
	Den kompetenta arbetsplatsen	67	19	43,7
	2 utlysningar	90	29	81,7
	1 utlysning	50	17	29,0
Summa 2007	1 utlysning	38	16	33,6
Summa 2006	1 utlysning	38	16	33,6
Summa 2005	1 utlysning	38	16	33,6
Nationella forsknings- och innovationssystem				
Kommersialisering av forskning	Högskolans infrastruktur för samverkan för tillväxt	19	5	50,1
	VINN-Verifiering	107	28	12,7
Utveckling av institutens roll	Stärkt samverkan mellan industriforskningsinstitut och lärosäten	43	6	6,4
SMF-satsningar	Forska&Väx	365	39	50,5
	VINN NU 2007	91	20	6,0
Starka forsknings- och innovationsmiljöer	VINNPRO	19	4	20,0
	VINNMER - Internationell forskarmeritering	22	15	20,7
	VINNMER - Nationell forskarmeritering	19	7	13,9
Övrigt	Innovationsjournalistik 2007-2008	18	6	2,4
	9 utlysningar	703	130	182,7
	8 utlysningar	1 525	292	258,7
	4 utlysningar	185	46	11,3
Totalt 2007	24 utlysningar	1 205	286	632,0
Totalt 2006	26 utlysningar	1 994	468	877,5
Totalt 2005	21 utlysningar	645	194	315,9

Tabell 4 VINNOVAs satsningar fördelat på olika sektoriella innovationssystem och insatsformer 2007–2005

Forsknings- och innovationssystem	År	Sektoriellt motiverade program		Struktur- och aktörsmotiverade program				Internationellt motiverade program		Totalt
		Sektoriella program	Branschprogram	Program f starka Fol-miljöer	Andra satsn på starka Fol-miljöer	Bas-finansiering till FoU-institut	SMF & nyföretags-progr, kommersialiser	EU-progr, EU-relaterade program	Bilaterala- o multilaterala program	
Informations- o kommunikations teknik	2007	79,1	30,0	45,4	8,9	38,9	31,4	60,6	5,0	299,3
	2006	103,3	6,9	26,8	30,0	26,9	37,0	44,7	4,5	280,1
	2005	102,2		60,7	42,0	25,4	0,5	36,0	7,9	274,7
Tjänster och IT-användning	2007	57,4		5,5	1,4		10,2	0,6		75,1
	2006	66,7		0,8			6,9	0,5		74,8
	2005	48,7		4,8		0,3		0,9		54,6
Bioteknik	2007	53,5	9,3	63,2	24,8	18,0	33,3	9,7	7,3	219,1
	2006	56,5		50,1	20,4	12,5	31,1	10,6	5,9	187,1
	2005	61,5		54,9	13,4	15,0	2,1	6,4	2,9	156,2
Produktframtagning och material	2007	150,9	137,2	62,8	4,2	86,1	22,6	21,0	0,1	484,9
	2006	158,7	123,1	33,5		59,6	23,5	16,9	1,1	416,4
	2005	139,6	10,9	57,9		57,0	1,0	5,2	2,2	273,6
Transport	2007	98,0	324,8	28,5	0,1		7,0	1,2		459,6
	2006	104,2	287,1	8,1			4,4	0,9		404,7
	2005	93,5	181,7	1,2				0,5		276,9
Arbetsliv	2007	56,6		4,7	8,1		1,0	0,1		70,6
	2006	87,0		3,0	4,0		0,5			94,5
	2005	61,2		0,3				0,2		61,7
Gemensamt	2007	53,9			2,7	2,0	72,9	7,0	10,2	148,8
	2006	28,9		1,2	2,9		85,3	4,2	4,2	126,7
	2005	30,8		2,8	5,4	22,5	71,3	8,8	7,1	148,7
Totalt	2007	549,5	501,3	210,1	50,2	145,0	178,3	100,3	22,6	1 757,3
	2006	605,3	417,1	123,5	57,3	99,0	188,6	77,8	15,7	1 584,3
	2005	537,4	192,6	182,5	60,8	120,2	74,8	58,0	20,1	1 246,4

Det finns skillnader mellan åren för olika sektorer. De beror dels på faktiska förändringar till följd av ändrade prioriteringar och betalningsjusteringar mellan åren, dels på VINNOVAs strävan att integrera områden för att skapa mervärde. Området Arbetsliv är ett exempel på ett sådant område. Utöver den direkta satsningen på 70,6 miljoner kronor integreras arbetslivsfrågorna i vissa satsningar inom VINNOVAs övriga områden, främst Transport, Tjänster och IT-användning samt Produktframtagning och material.

VINNOVAs bidrag används av många olika mottagarkategorier. I Tabell 5 redovisas medelsfördelning på primära medelsmottagare. En stor del av de medel som har företag som primär mottagare förs i projekten vidare och finansierar forskning vid högskolor och forskningsinstitut. Företagen tar på sig ett projektledarskap och administrerar medlen och samordnar sina satsningar med högskolan till en gemensam satsning. VINNOVAs studier visar att 33 procent av VINNOVAs medel har universitet och högskolor som slutlig användare. 22 procent används av forskningsinstitut, 36 procent av företag och 10 procent av övriga slutliga användare.

Tabell 5 VINNOVAs satsningar fördelade på olika sektoriella innovationssystem och kategori av primär mottagare under 2007–2005

Forsknings- och innovationssystem	År	Mottagarkategori (Mkr)				
		UoH	FoU-institut	Företag	Övriga	Totalt
Informations- och kommunikationsteknik	2007	72,7	116,5	92,1	18,0	299,3
	2006	78,9	102,9	82,7	15,6	280,1
	2005	131,7	90,9	36,9	15,2	274,7
Tjänster och IT-användning	2007	36,1	3,0	18,2	17,7	75,1
	2006	32,8	5,4	18,5	18,1	74,8
	2005	32,7	5,8	4,2	11,8	54,6
Bioteknik	2007	94,3	20,9	69,6	34,3	219,1
	2006	76,2	17,4	59,8	33,7	187,1
	2005	78,9	19,3	29,3	28,7	156,2
Produktframtagning och material	2007	139,1	234,6	76,2	35,0	484,9
	2006	125,1	181,0	85,4	24,9	416,4
	2005	92,4	149,6	19,2	12,5	273,6
Transport	2007	85,5	11,9	341,1	21,0	459,6
	2006	65,4	17,2	309,5	12,6	404,7
	2005	49,2	20,0	175,2	32,4	276,9
Arbetsliv	2007	45,5	1,0	12,4	11,6	70,6
	2006	22,5	2,5	14,4	55,1	94,5
	2005	27,2	3,1	10,3	21,1	61,7
Gemensamt	2007	35,2	10,9	76,3	26,4	148,8
	2006	22,9	2,0	78,7	23,2	126,7
	2005	21,9	24,7	20,6	81,5	148,7
Totalt	2007	508,5	398,9	685,9	164,1	1 757,3
	2006	423,7	328,4	649,0	183,1	1 584,3
	2005	434,0	313,5	295,7	203,2	1 246,4

- *insatser och resultat för samverkansprogram med näringslivet inom och utanför Programrådet för fordonsforskning (PFF),*

Fordonsforskningsprogrammet

Regeringen beslutade senhösten 2004 att förlänga fordonsforskningsprogrammet med en fjärde avtalsperiod omfattande åren 2005–2008 med en total statlig finansiering på 180 miljoner kronor. Programmet ska medfinansieras av fordonsindustrin med minst motsvarande belopp.

Inom fordonsforskningsprogrammet har under programperioden 2005–2008 beviljats anslag till 7 projekt på totalt 179,6 miljoner kronor vilket även inkluderar kostnader för kansli och utvärdering fram till och med 2008. Under 2007 har VINNOVA avsatt 50 miljoner kronor.

I juni varje år ska Programrådet för fordonsforskning, PFF, redogöra för den verksamhet som bedrivits inom programrådet samt för de program¹⁸ som PFF ansvarar för. Rapporten skickas direkt till Näringsdepartementet. VINNOVA hänvisar för detaljer till denna rapportering.

Samverkansprogrammet samt programmet Gröna Bilen 2 redovisas under Energipolitik respektive Transportpolitik.

¹⁸ Ytterligare information finns att hämta på programrådets hemsida www.pff.nu.

Nationella flygtekniska forskningsprogrammet

Den fjärde upplagan av det nationella flygtekniska forskningsprogrammet, NFFP4, löper från 2005 till 2008. Den totala budgeten omfattar 145 miljoner kronor i statlig finansiering, varav 80 miljoner kronor från Försvarsdepartementet och 65 miljoner kronor från Näringsdepartementet genom VINNOVA.

För det totala programmets ledning svarar ett beslutsorgan med sex personer utsedda av regeringen. Det är en representant från vardera Saab AB, Ericsson Microwave AB, Volvo Aero Corporation, Försvarsmakten, Försvarets materielverk och VINNOVA. Gruppen fastställde under 2005 ett program och utformade en första utlysning. Andra och sista utlysningen stängde under hösten 2007 och samtliga medel har fördelats. Implementering och uppföljning av projektbeslutet administreras och verkställs av VINNOVA.

Flygtekniskt utvecklings- och demonstrationsprogram

VINNOVA har i uppdrag att i samråd med Rymdstyrelsen och Försvarets Materielverk genomföra ett Flygtekniskt utvecklings- och demonstrationsprogram. Satsningen löper till och med 2010 och budgeten är 214 miljoner kronor, varav hälften är offentliga medel.

Nationellt flygtekniskt program för små och medelstora företag

Regeringen har uppdragit åt VINNOVA att genomföra ett forsknings- och utvecklingsprogram för små och medelstora företag inom det flygtekniska området, NFFP SMF. Programmet löper till och med 2010 och budgeten är 30 miljoner kronor, varav 15 miljoner kronor är offentliga medel.

- ***insatser, resultat och utgifter för de särskilda satsningar och verktyg som beslutats med anledning av budgetpropositionen för 2004 (prop. 2003/04:1, utg.omr. 24) samt i propositionen Forskning för ett bättre liv (prop. 2004/05:80),***

Forskning i små och medelstora företag

I budgetpropositionen för 2006 erhöll VINNOVA 100 miljoner kronor för att stödja små och medelstora företags forskning och utveckling.

Med syfte att stärka konkurrenskraften hos SMF introducerades programmet *Forska&Väx* i slutet av 2005. Programmet ger SMF möjlighet att söka anslag för att inleda eller förstärka redan pågående FoU-arbete. Genom medlen stimuleras SMF att öka sin kunskapsbas och förstärka kopplingarna till olika typer av FoU-institutioner. På detta sätt stärks företagens nationella och internationella konkurrenskraft vilket bidrar till ökad tillväxt och sysselsättning. Programmet är utformat så att företagen kan söka tre olika typer av bidrag till:

- Genomförande av FoU-projekt
- Förstudie inför FoU-projekt
- Behovsidentifiering och analys för företag som inte tidigare bedrivit FoU-verksamhet.

Forska&Väx är inspirerat av flera olika internationella förebilder, bl a Small Business Innovation Research, SBIR, i USA och program inom VINNOVAs motsvarighet i Finland, Tekes, men är anpassat efter svenska förutsättningar.

Det har varit fyra bedömningstillfällen under 2006 och ett bedömningstillfälle under 2007. I bedömningsteamet har deltagit ca 55 personer inklusive externa experter per beslutsomgång. Den samlade statistiken hittills är:

- Söktryck: 1 527 företag har sökt över 2 300 miljoner kronor
- Resultat: 252 företag har fått 256 miljoner kronor
- Programmet har en bra geografisk och branschmässig spridning och omfattar företag med såväl liten som stor erfarenhet av forskning.

En undersökning av 46 av de 53 företag som beviljades stöd för FoU-projekt i första beslutsomgången 2006 visar att företagen har kunnat anställa 90 personer. Flertalet företag angav också att stödet varit direkt avgörande för att nyanställa. Vidare är nästan 20 procent disputerade av dem som anstälts efter stödet. Forska&Väx har bidragit till att stärka kopplingarna mellan SMF och FoU-aktörer. Andra effekter som framkommit är att FoU-projekt har kunnat genomföras snabbare. Vidare har stödet från Forska & Väx attraherat riskkapital genom att VINNOVAs bedömning att företaget är ett potentiellt tillväxtföretag fungerat som en kvalitetsmärkning som gjort andra finansiärer intresserade.

Satsningar på starka forsknings- och innovationsmiljöer

I propositionen Forskning för ett bättre liv framhölls att VINNOVA bör stödja starka forsknings- och innovationsmiljöer som bedriver långsiktig behovsmotiverad forskning av stort värde för Sveriges konkurrenskraft och hållbar tillväxt. Vidare framhölls att inom ramen för satsningarna på starka forskningsmiljöer bör Vetenskapsrådet och VINNOVA gemensamt utlysa, bedöma och finansiera och följa upp ett mindre antal satsningar som har särskilt goda förutsättningar att både utveckla svensk grundforskning och bidra till en hållbar tillväxt.

VINNOVA har under 2007 avslutat det framgångsrika Kompetenscentrumprogrammet. Programmet var den första stora satsningen på starka forskningsmiljöer som en svensk forskningsfinansiär genomfört.

VINNOVA har därutöver under 2007, i enlighet med forskningspropositionens intentioner, startat eller förstärkt följande program specifikt inriktade på att utveckla starka forsknings- och innovationsmiljöer.

VINN Excellence Center programmet utgör en fortsättning på det tidigare Kompetenscentrumprogrammet. En förändring är dock beslutet att i fortsättningen utlysa detta program med viss frekvens, ca vart tredje år. Baserat på en första utlysning beslutades om 4 VINN Excellence Center inom transport- och arbetslivsområdet. Dessa centrum är nu etablerade. Under 2007 utvärderades dessa centrum. Under 2006 beslutades om ytterligare 15 VINN Excellence Center. Dessa

har under 2007 utarbetat en detaljerad verksamhetsplan, tecknat avtal med deltagande partners samt startat upp verksamheten. Dessa 19 centrum kommer under tio år att bedriva forskning med en omfattning av drygt 3 miljarder kronor. Nästa utlysning planeras ske under 2008.

I *Berzelii Centra* programmet har VINNOVA och Vetenskapsrådet gemensamt beslutat att utse 4. Berzelii Centra. Beslut om dessa Centra togs under hösten 2006. Dessa Centra, som genomfört sitt första verksamhetsår 2007, kommer att bedriva forskning med en omfattning av 700 miljoner kronor under tio år.

Institute Excellence Centres avses finnas vid forskningsinstitut, byggas upp i nära samarbete mellan högskola och forskningsinstitut samt vara inriktade mot områden av stor betydelse för Sveriges konkurrenskraft och tillväxt. 8 Center beslutades och de startade sin verksamhet under 2006. De finansieras gemensamt av VINNOVA, SSF, KK-stiftelsen samt företag och offentlig verksamhet.

VINNVÄXT är en tioårig satsning på starka miljöer för behovsmotiverad forskning fokuserad på ett område som i samverkan med geografiskt näraliggande företag och offentliga parter kan nå internationell konkurrenskraft. 8 sådana satsningar är nu etablerade. Under 2006 togs beslut om ytterligare 5 satsningar vilka befinner sig i ett tidigt skede och har under 2007 varit under uppbyggnad.

Industry Excellence Centres utgör piloter där näringslivet ökat sin finansiella del och övertagit också halva VINNOVAs finansiering relativt vad som gäller för VINN Excellence Center. Det betyder att VINNOVA finansierar endast 1/6 av centret medan näringslivet står för 2/6. Pilotens storlek motsvarar ett halvt VINN Excellence Center, d v s 10,5 miljoner kronor per år totalt från parterna. 4 sådana Center har startats under året.

Inom ramen för sektoriella prioriteringar finansieras ytterligare ett antal satsningar på starka forsknings- och innovationsmiljöer. Exempel är *Swedish Brain Power* och *Product Innovation Engineering Program*, PIE-p, samt trafiksäkerhetscentrumet *SAFER*.

Forskarskolor och Meritering

Enligt forskningspropositionen ska VINNOVAs stöd i dessa satsningar utgå från behoven samt förutsättningarna inom olika områden samt med beaktande av VINNOVAs uppdrag. Propositionen framhåller även att delar av stödet bör avse forskarskolor som är kopplade till de starka forsknings- och innovationsmiljöer som finansieras. VINNOVA har under 2006 och 2007 planerat och designat två nya program inom dessa båda områden – VINNPRO inom området forskarskolor och VINNMER inom området meritering. Samråd med andra finansiärer har skett.

VINNPRO avser att främja att fler forskarskolor av hög internationell kvalitet utvecklas i nära samverkan med starka forsknings- och innovationsmiljöer vilka inkluderar näringsliv och andra avnämare. Programmet främjar även rörlighet hos

doktorander och handledare genom vistelse i internationellt ledande forskningsmiljöer, företag eller forskningsinstitut. Programmet kommer att främja ett nära samarbete mellan forskarskolor och centrumbildningar med starka forsknings- och innovationsmiljöer som inkluderar samarbete med företag och andra avnämare. Programmet kommer vidare att stödja att kurser med innovationsinriktning erbjuds i dessa forskarskolor. Tre utlysningar inom VINNPRO-programmet genomfördes under 2007. Den ena avsåg ansökningar för att utveckla befintliga forskarskolor i den riktning som beskrivits ovan och i nära samverkan med centrumbildningar för starka forsknings- och innovationsmiljöer. De två andra avsåg utveckling av nya forskarskolor med den inriktning som beskrivits ovan.

VINNMER avser att underlätta kommande generationsväxlingar inom svensk forskning genom att öka antalet meriterade kvinnliga forskare som kan erhålla framtida toppjänster vid universitet, högskolor, centrumbildningar, forskningsinstitut och företag. Programmets fokus är att främja meritering inom VINNOVAs verksamhetsområden. Programmet avser att meritera kvinnliga forskare genom att stimulera rörlighet mellan svenska forskningsmiljöer och ledande internationella miljöer samt mellan akademi och näringsliv såväl nationellt som internationellt efter avslutad post doc period. Även bestående samarbeten mellan näringsliv, forskningsinstitut, offentlig sektor och centrumbildningar förväntas genom detta program. Två utlysningar har genomförts under 2007 och 21 kvinnor har beviljats medel.

Tabell 6 Utgifter för de särskilda satsningarna

Program	Insats 2007	Utgifter 2007 Mkr	Beslutad etapp (projektens hela livslängd) Mkr
Forska&Väx	En beslutomgång genomförd	99,4	150,1
VINN Excellence Center ¹	19 Center igång, varav 15 startas upp under året	47,5	123,1 (1 200)
Berzelii Centra	4 Centra i drift	10,0	48,1 (200)
	8 Centre i drift	26,5	86,5 (180)
VINNVÄXT	13 satsningar i drift	64,3	157,6 (720)
VINNPRO ²	3 utlysningar	4,8	23,6
VINNMER ²	2 utlysningar	5,1	34,5

¹ 15 Center har startat sin verksamhet under 2007, varför utgiftsvolymen är begränsad.

² Insatserna under 2007 har inkluderat start (även under 2006) och marknadsföring av dessa program. Jämfört med ursprunglig tidplan har arbetet varit 3–5 månader försenat.

- *den samverkan som skett kring satsningen på starka forskningsmiljöer och satsningen på ett forskningsprogram inom miljöteknik i enlighet med propositionen Forskning för ett bättre liv (prop. 2004/05:80),*

- *vilka insatser som genomförts för att främja utvecklingen av miljöteknik,*

VINNOVAs satsning på starka forsknings- och innovationsmiljöer framgår av ovanstående redogörelse. Sedan ca fem år tillbaka har VINNOVA, Vetenskapsrådet, SSF och Formas också en etablerad gemensam grupp med personer som i respektive organisation arbetar med *program för starka forskningsmiljöer*. Denna grupp träffas regelbundet för erfarenhetsutbyte, ömsesidigt lärande, diskussion om ansökningar från samma forskargrupper, koordinering av tidplaner och utvärderingar m m.

Sammanlagt under 2007 satsade VINNOVA 300–400 miljoner kronor på *miljö- och energiteknik*. Den lägre siffran indikerar direkt miljökopplade projekt och den högre siffran omfattar även projekt med indirekt miljökoppling men med en klar positiv miljörelevans. Satsningarna finns inom alla kompetensområden samt i flertalet av VINNOVAs programsatsningar. Störst är satsningen inom området Transport med ca 40 procent, följt av Produktframtagning och material med ca 30 procent.

Miljöområdet har och kommer att ha en central roll i VINNOVAs verksamhet. I verksamhetsplanen för de kommande åren är inriktningen att området ska utgöra ca 20 procent av verksamheten. I syfte att stödja områdets centrala roll har en intern organisation etablerats med en särskilt områdesansvarig för miljö- och energiteknik.

Formas och VINNOVA fick under 2006 i uppdrag av regeringen att utarbeta en gemensam *forskningsstrategi* för att ta ett samlat grepp om forskning och utveckling av miljöteknik. Strategirapporten lämnades till regeringen i februari 2007 och ett *gemensamt program* har därefter utvecklats. Implementeringen av strategin har resulterat i en samordning med Formas rörande utlysningar där VINNOVA deltar i Formas utlysning i form av möjlighet för företag att få delta i denna utlysning genom tilläggsfinansiering. I linje med strategin har även VINNOVA tillsammans med Naturvårdsverket tagit initiativ till en gemensam utbildning med inriktning på hållbara städer för anställda inom departement och myndigheter.

En VINNOVA-rapport *Miljebilar och Biodrivmedel – hur påverkas Sverige av EUs direktiv* har publicerats. Rapporten belyser strategiska frågor som måste hanteras för att säkra långsiktigt hållbara vägtransporter.

VINNOVA genomförde ett antal satsningar under 2007 med tydlig miljö och energiteknik fokus. Exempel på satsningar är bl a *Centrum för förnybar elenergiomvandling*, där fokus kommer att vara inom vind-, vågkraft och undervattensströmmar. Detta sker i samverkan med Energimyndigheten. En annan satsning med flera projekt med miljöinriktning är *Strategiskt gruvforskningsprogram* kopplat till Sveriges starka basnäring gruvindustrin.

Ett antal länder bl a Kina, Indien och USA har visat intresse för svensk miljö- och energiteknik. VINNOVA har fått och kommer att ta en betydande roll i dessa samarbeten och utbyten. Ett exempel är samarbetet med USA där VINNOVA och Energimyndigheten kommer att ta fram förslag på samarbete kring forskning och industri.

- ***hur myndigheten samverkat med Innovationsbron AB,***

Samarbetet med Innovationsbron har organiserats på följande sätt:

- Innovationsbrons VD och VINNOVAs GD överenskommer om långsiktiga strategiska frågor.
- VINNOVAs GD ingår i Innovationsbrons styrelse.
- En gemensam styrgrupp för det operativa samarbetet tar beslut som rör det operativa samarbetet.
- Gemensamma arbetsgrupper driver de olika operativa samarbetena.

De pågående samarbetsområdena avser Nationella Inkubatorprogrammet, VINN-Verifiering, Product Innovation Engineering program, PIE-p, samt en internationell konferens om kluster och innovationssystem.

Nationella Inkubatorprogrammet som genomförs av Innovationsbron i samråd med VINNOVA finansieras med 50 miljoner kronor per år från VINNOVAs anslag. VINNOVA ansvarar, efter samråd med Innovationsbron, för utvärdering av Inkubatorprogrammet. En sådan utvärdering har genomförts under 2007 och avrapporterades i januari 2008. Resultatet av utvärderingen förväntas ge underlag inför planeringen av programmets nästa treårsperiod. För att få ytterligare beslutsunderlag inför planeringen av nästa treårsperiod har VINNOVA beslutat om ytterligare 10 miljoner kronor i finansiering under 2006–2007 för genomförande av ett antal pilotprojekt kring viktiga strategiska frågor rörande programmets utveckling. Exempel på sådana frågor är balansen mellan nationell sektoriell spetskompetens och regional bredd samt forskningsinstitutens samarbete med inkubatorerna.

Bristen på finansiering av de första faserna av kommersialiseringen av forskningsresultat från högskola eller forskningsinstitut är ett såväl i Sverige som internationellt identifierat hinder för en framgångsrik kommersialisering. I Sverige bedöms detta vara ett skäl till den låga andelen licentiering av forskningsresultat och att beslut om start-ups tas för tidigt. Ett viktigt resultat av ett verifieringsprojekt är att få ett bättre faktaunderlag inför valet av kommersialiseringstrategi för ett forskningsresultat. Inom *VINN-Verifiering* samarbetar Innovationsbron och VINNOVA kring en gemensam satsning på verifiering. Innovationsbron med sin regionala närvaro erbjuder här initialt stöd för idéverifiering och VINNOVA stöd för konceptverifiering. En del av detta samarbete avser Life Scienceområdet där Innovationsbron erhållit särskilda medel från regeringen.

VINNOVA satsade tillsammans med Innovationsbron 9 miljoner kronor under 2007 i *PIE-p*. Programmet koordineras från KTH och bedrivs i samverkan med Högskolan i Jönköping, Luleå Tekniska Universitet, Lunds Universitet och Umeå Universitet. VINNOVAs insats under 2007 var 8 miljoner kronor.

Innovationsbron var vidare medfinansierad och samarbetspartner i den inter-nationella konferens om kluster och innovationssystem som genomfördes i Stockholm i januari 2008.

- ***antal nyetablerade kunskapsintensiva företag respektive avknoppningar (varav från universitet/större företag),***

Nyetablerade kunskaps- och teknikintensiva företag utgör en minoritet av alla nystartade företag men är betydelsefulla som länk i överföringen av ny teknologisk kunskap från olika FoU-miljöer till den kommersiella sektorn. Det finns goda belägg för att nya teknikbaserade företag som lokaliseras i nära anslutning till högskolor influeras positivt både av den nya kunskap som högskolan skapar och av den innovativa kapacitet som finns i närmiljön i berörd region.

För under 2007 avslutade VINNOVA-projekt var antalet nyetablerade/-avknoppade företag 109, varav 56 från akademin, 12 från större företag med över 250 anställda, 39 med annat ursprung och för 2 saknas uppgift.

De projekt som rapporterat flest nyetablerade företag är projekt inom programmet VINNVÄXT. Två av dessa rapporterar 12 nyetablerade företag, två rapporterar 6 nyetablerade företag och tre rapporterar 5 nyetablerade företag. Utanför VINNVÄXT har 36 projekt rapporterat 1 nyetablerat företag.

VINN NU, som VINNOVA driver tillsammans med Energimyndigheten, riktar sig enbart till nyetablerade teknikbaserade företag. Under 2007 fick 20 företag finansiering med 300 000 kronor vardera. Flera av de 20 företagen var registrerade 2007. Av de 20 VINN NU-företagen var 13 avknoppningar från universitet och högskolor, 3 från företag med upp till 250 anställda, 1 från företag med över 250 anställda och 3 från annat ursprung.

- ***vilka insatser som genomförts för att främja mobilitet mellan universitet och högskola, institut och näringsliv,***

Mobilitet är ett effektivt medel för att stödja framväxten av starka innovations-system och är därmed ett verktyg för VINNOVA för att uppnå målen för flertalet av sina insatser.

Följande program har mobilitet som ett centralt element och delmål:

- VINN Excellence Center
- VINNPRO
- VINNMER
- SAMPOST

Denna första generation av det mycket resultatrika Kompetenscenterprogrammet följs nu av den andra generationen under benämningen *VINN Excellence Center*, även detta en tioårig satsning. Under 2006 och 2007 har 19 nya center startat sina verksamheter. Dessa program har dock verkat för kort tid för att mobilitet ska kunna dokumenteras. Kompetenscentrum lanserades i Sverige 1995 genom Kompetenscentrumprogrammet. Programmet har skapat starka och innovativa forskningsmiljöer inom universitet där forskare från olika discipliner samarbetat med ett nätverk av företag. VINNOVA har finansierat 23 centrum vid 8 universitet. Mer än 250 företag, varav ca en tredjedel SMF, har varit aktivt engagerade i forsknings-samarbetet. Mobilitet av personer i båda riktningarna mellan högskolor och företag för kortare eller längre perioder har varit ett vanligt inslag i samarbetet och ett medel för att nå program- och projektmålen. Rörligheten från företagen till de akademiska forskningsmiljöerna och det aktiva företagsengagemanget har varit stort. 875 personer från företagen har medverkat aktivt i centrumen och forsknings-samarbetet. 460 av dem har deltagit i ledningsfunktioner inom centrumen. Samarbeten har etablerats med 225 av de mest framstående forskningsmiljöerna utomlands vilket inneburit att 165 utländska gästforskare vistats vid centrumen och att 120 centrumforskare har varit gästforskare vid framstående forskningsmiljöer i andra länder.

Genom programmet *VINNPRO* kommer forskarskolor av hög internationell kvalitet att utvecklas i nära samverkan med starka forsknings- och innovationsmiljöer. Rörlighet hos doktorander och handledare ska främjas genom vistelser i internationellt ledande miljöer, vid företag och vid forskningsinstitut. Under 2007 har beslut fattats om 4 forskarskolor. Grunden har därmed lagts för att mobilitet ska kunna uppnås vid dessa miljöer.

Programmet *VINNMER* ska underlätta kommande generationsväxlingar inom svensk forskning genom att öka antalet meriterade kvinnliga forskare som kan bli framtida forskningsledare. Rörlighet mellan akademi och näringsliv såväl nationellt som internationellt ska stimuleras exempelvis genom att forskare vid en stark forsknings- och innovationsmiljö ges möjlighet att meritera sig genom vistelse vid en annan ledande miljö i Sverige eller utomlands. VINNMER bidrar genom rörligheten av individer mellan internationellt framstående miljöer således både till en global synlighet liksom meriteringsmöjligheter för individer. Under 2007 har de första besluten om 15 meriteringar tagits. Genom VINNMERs långsiktighet 2007–2014 samt inriktning mot kvinnliga forskare förväntas även en långsiktigt utjämnande könsbalans bland framtidens professorer och forskningsledare.

VINNOVAs post doc program *SAMPOST* som verkar inom läkemedel och som riktar sig till nyligen disputerade forskare ingår mobilitet mellan näringsliv och akademi som en obligatorisk del.

- *vilka insatser som genomförts för att främja kunskapsutvecklingen i små och medelstora företag,*

Samhället bör ha en innovationspolitik som stödjer små och medelstora företag, SMF, både på djupet och på bredden. På djupet bör satsningarna stödja utvecklingen av ny kunskap vid SMF genom bl a forskning och därmed möjliggöra nya produkter och tjänster inom områden där Sverige ligger i den teknologiska fronten. Detta stöds genom utveckling av miljöer där företag, högskolor och forskningsinstitut kan mötas för att utveckla ny kunskap och nya produkter och tjänster. Det sker också genom uthållig finansiering av forsknings- och affärsprojekt där utvecklingstiden är lång och där akademi och företag tar stor risk. På bredden bör innovationspolitiken stödja SMF i olika branscher att stärka sin konkurrenskraft så att de kan möta såväl importkonkurrens som efterfrågan på den globala marknaden.

För att stärka VINNOVAs arbete med SMF initierades 2006 arbetet med en *SMF-strategi*. I arbetet deltog ett trettiotal experter och representanter för olika intressenter i samhället. Resultatet presenterades under våren 2007¹⁹ och lyfter särskilt fram sju strategiska förslag för att stärka den internationella konkurrenskraften hos SMF:

- Utöka och utveckla Forska&Väx, höj till 200 miljoner kronor år 2008.
- Utred skatteincitament för FoU riktat till SMF.
- Utveckla stöd för IP-strategier hos SMF.
- Inför offentlig innovationsupphandling med SMF.
- Satsa på varaktigt och aktivt deltagande av SMF i starka forsknings- och innovationsmiljöer.
- Öka professionaliseringen av forskningsinstitut, universitet och högskolor som samarbetspartners till SMF.
- Utveckla stöd till SMF för utvecklingssamarbete i affärs- och innovationsnätverk inom EU och globalt.

Dessutom föreslås att myndigheter och organisationer bör arbeta mer effektivt efter principen No Wrong Door. Oavsett var företag tar kontakt så ska de få information om de olika möjligheter som finns för företag i Sverige och EU.

125 personer från företag, regeringskansliet, företagarorganisationer och myndigheter deltog vid presentationen av strategin. VINNOVA ordnade även ett seminarium med paneldebatt kring strategin under Almedalsveckan. Under hösten initierades ett antal pilotsatsningar för att visa på hur de sju förslagen kan tillämpas.

---

¹⁹ VINNOVA Policy VP 2007:01; **Titel:** Innovativa små och medelstora företag – Sveriges framtid. **Författare:** Jan Edling, Kenth Hermansson, Rolf Nilsson & Jenni Nordborg.

VINNOVA stöder kunskapsutvecklingen i SMF på flera sätt. Nedan beskrivs hur detta sker.

VINNOVA finansierar forsknings- och utvecklingsprojekt i SMF genom programmet *Forska&Väx*. Hösten 2005 fick VINNOVA uppdraget av regeringen att genomföra ett program som ska stärka och stimulera forskning och utveckling i små och medelstora företag. Internationella förebilder finns i en rad länder såsom USA och Finland. Satsningen är på 100 miljoner kronor per år. Företagen driver dessa projekt och avgör vilka forskningsorganisationer som behövs och ska engageras i projekten. Företag kan söka finansiering för tre typer av erbjudande om finansiellt stöd: Genomförande av FoU-projekt, Förstudie inför FoU-projekt samt Behovsidentifiering inför FoU-projekt.

Under 2006 sökte drygt 1500 företag 2,3 miljarder kronor och 252 företag beviljades ca 256 miljoner kronor.

Regeringen beslutade att det årliga stödet skulle kvarstå på 100 miljoner kronor per år, med start år 2008. År 2007 blev därför ett mellanår för *Forska&Väx* utan anslag. VINNOVA gjorde omprioriteringar i sin budget för 2007 och kunde genomföra en mindre utlysning i programmet. 365 företag sökte ca 600 miljoner kronor och av dessa fick 39 företag stöd från *Forska&Väx* med sammantaget 50 miljoner kronor.

Ett annat sätt att stödja kunskapsutveckling i SMF är att engagera företagen i *forskningsprojekt som drivs vid forskningsinstitut och högskolor*. Samarbete mellan företag och universitet är kunskapshöjande för företagen. Under 2007 har VINNOVA utbetalat 536 finansiella stöd till universitet och högskolor och 189 till forskningsinstitut och även om småföretagen inte är direktfinansierade i dessa projekt deltar de ofta med sin arbetstid vilket är en effektiv form för att ta till sig ny kunskap. Många SMF är engagerade i VINNOVAs sektoriellt och tematiskt inriktade program på detta sätt.

Forskningsinstitut är viktiga samarbetspartners för företag i deras FoU- och innovationsverksamhet, särskilt för SMF som ofta saknar egna utvecklingsresurser. Forskningsinstituten utgör ofta också en viktig länk mellan forskning i universitet och högskolor och företagens kunskapsbehov. För mindre företag är forskningsinstitut som kan förmedla kontakter och viktig kunskap av utomordentligt stor betydelse. Detta bidrar till företagets förnyelse och tillväxt samt tillkomsten av högteknologiska och forskningsrelaterade företag. Det bidrar även till utvecklingen av samarbetet mellan mindre och större företag i förädlingskedjor och innovations-system. Detta gäller speciellt beträffande internationellt samarbete.

VINNOVA är en aktiv partner i *ERA-SME*, som är ett ERA-NET och som har som mål att underlätta för mindre företag att internationalisera sig genom medverkan i transnationella samarbeten med andra företag och forskningsutförare. Tre utlysningar har hittills genomförts och 25 st projekt har initierats. Från svensk sida har det visats ett stort intresse att medverka trots att informationen om programmet har

varit liten. Sverige medverkar nu i 7 projekt och koordinerar 5 av dessa. Totalt medverkar 13 svenska företag, varav 10 SMF.

VINN NU är ett program som startade 2002 och som VINNOVA numera driver tillsammans med Energimyndigheten. Det är riktat till nystartade företag. Företagen ska utveckla kontakterna med kunder och marknader och därigenom bli attraktiva för finansiering av privata aktörer. Kunskapsuppbyggnaden riktas här mot marknadsfrågor samt kommersialisering av forsknings- och utvecklingsresultat.

Processer inom *VINNVÄXT* engagerar många småföretag i sina respektive innovationssystem. Tex arbetar Triple Steelix med kompetensnoder vars uppgift är att göra stålföretagens FoU-avdelningar tillgängliga för verkstadsföretagen och verka som gemensam arena för kunskapsutbyte mellan stora och små företag, ibland tillsammans med högskolans resurser. Robotdalen erbjuder verkstadsföretagen kvalificerad rådgivning beträffande automatisering med hjälp av nyutexaminerade civilingenjörer handledda av forskare vid Mälardalens högskola.

De *diplomerade teknikmäklarna* och *Innovation Relay Centers* är andra insatser som kan ge SMF värdefulla kunskaper.

Produktionslyftet är en satsning som stärker medelstora tillverkande företag med 50–250 anställda och som gäller kunskap om resurseffektiv produktion. VINNOVA, KK-stiftelsen och Nutek satsade tillsammans 15 miljoner kronor under 2007, varav VINNOVAs insats var 5 miljoner kronor. Swerea-IVF är tillsammans med Chalmers utsedd att vara nod för satsningen och driver företagsnära kunskapsbaserat förbättringsarbete tillsammans med avtalade parter inom högskolor, universitet, regionala aktörer och medelstora företag över hela landet.

Det europeiska samarbetsnätverket *EUREKA* främjar marknadsnära FoU-samarbete mellan företag och forskare i Europa. Under 2007 godkändes 15 individuella projekt med svenskt deltagande. I dessa medverkar 25 svenska företag, varav 15 SMF. Vidare godkändes 11 klusterprojekt med svenskt deltagande. I dessa medverkar 16 svenska företag, varav 6 SMF. Förstudiemedel till små och medelstora företag för internationellt tekniksamarbete, *SMINT*, är också ett program där företagen kan beviljas en mindre summa för att genomföra en förstudie. Förstudien ska leda till utformning av en projektansökan, gemensam med utländska partners, för samarbete inom internationella program för forskning och utveckling.

Under 2007 utbetalade VINNOVA 721 finansiella stöd till företag. 433, motsvarande 60 procent av totala antalet stöd till företag, beviljades till SMF.

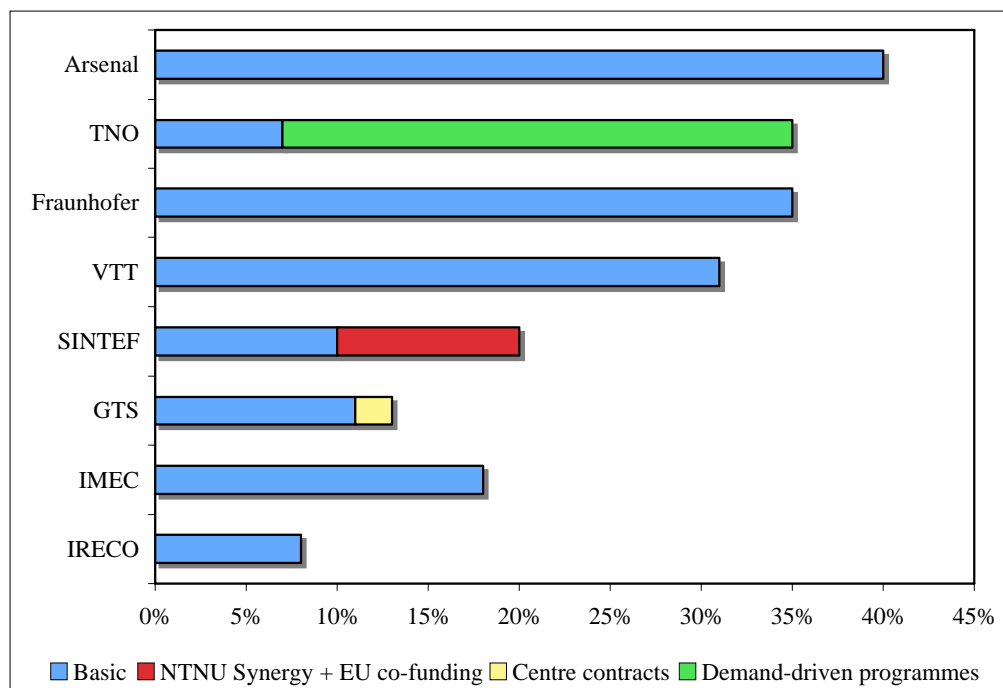
För institutssektorn ska myndigheten, med fördelning mellan instituten, särskilt redovisa

- **kompetensutvecklingsmedlens fördelning enligt av myndigheten och IRECO Holding AB (IRECO) redovisade kriterier (dnr. N2006/9539/ ITFoU),**

Instituten har genom en bolagiserings- och sammanslagningsprocess ledd av IRECO samlats i en koncernstruktur med fyra koncernbolag och ambitionen är att fortsätta integration och samordning inom respektive koncernbolag. VINNOVA har valt att göra redovisningen med utgångspunkt i koncernbolagen.

En internationell utvärdering och analys har gjorts av satsningen på forskningsinstituten kompetensutveckling under 2003–2005. Utvärderingen har gjorts av Technopolis på VINNOVAs uppdrag²⁰. I den internationella jämförelsen konstateras att det svenska systemet är klart underfinansierat.

Bild 1 Institutens basfinansiering i olika länder 2005

Källa: Technopolis

Den svenska forskningsinstitutssektorns andel av det svenska forskningssystemet är liten i internationell jämförelse. Forskningsinstitutens verksamhet har under lång tid präglats av internationellt sett liten basfinansiering och en splittrad struktur. En analys av det svenska institutssystemet som gjorts på regeringens uppdrag pekat på samma avgörande konkurrensnackdel, bl a för det kritiska framgångskriteriet som

²⁰ VINNOVA Analys VA 2007:12.

samarbetet med högskolan utgör²¹. Detta har även framförts av den Inter-departmentala arbetsgruppen IDA i en handlingsplan för en ny institutssektor²².

För IRECO-institutet har en successiv ökning av forskningsinstitutets kompetensutvecklingsmedel, K-medel, beslutats från 100 miljoner kronor för 2006, 145 miljoner kronor för 2007 till 210 miljoner kronor för 2008. För 2007 uppgick de samlade K-medlens andel av forskningsinstitutets omsättning till 12 procent.

K-medlen fördelas av IRECO. Vägledande för forskningsinstitutets användning av K-medlen är de kriterier som VINNOVA och IRECO har kommit överens om.

Dessa är:

- Utveckla samarbetet mellan forskningsinstitutet
- Utveckla samverkan med universitet och högskolor
- Deltagande i internationell forskning, främst inom EU
- Att medverka till att kunskapsnivån hos SMF höjs
- Förnyelse i forskningen
- Hög vetenskaplig kvalitet

IRECO anger i sin rapportering till VINNOVA att K-medlen fördelats på mottagare på följande sätt.

Tabell 7 Kompetensutvecklingsmedlens fördelning på forskningsinstitutet 2007–2005

Institut	Mkr		
	2007	2006	2005
SICT	38,9	27,0	25,4
SP ¹	23,4	17,0	19,5
STFI-Packforsk	33,9	23,0	26,4
SWEREA	46,8	33,0	23,6
IRECO Holding		-	15,3
SUMMA	143,0²	100,0	110,2

¹ Här ingår inte SPs FoU-anslag om 37,8 miljoner kronor.

² VINNOVA har utöver detta fördelat 2 miljoner kronor för att initiera ett forskningsprojekt om forskningsinstitutets roll i innovationssystemet.

K-medlen är fördelade över följande användningsområden:

- Fortsatta samordningsåtgärder efter omstruktureringen
- Internationalisering, deltagande i internationella program
- Kunskapsöverföring och forskningsstöd till SMF företag
- Samarbete med universitet och institutkollegor
- Kommersialisering av forskningsresultat.

²¹ (KTH, Sverker Sörlin, En ny institutssektor - En analys av industriforskningsinstitutets villkor och framtid ur ett närings- och innovationspolitiskt perspektiv (2006-06-20).

²² Handlingsplan för en ny institutssektor, DS 2007: 39.

Beträffande kompetensmedlens fördelning över kriterierna har IRECO rapporterat följande:

Tabell 8 Kompetensutvecklingsmedlen procentuella fördelning över användningsområden

Användningsområden	SICT	SP	STFI-Packforsk	SWREA
Fortsatta samordningsåtgärder efter omstruktureringen	20	10	14	15
Internationalisering, deltagande i internationella program	21	30	26	10
Kunskapsöverföring och forskningsstöd till SMF företag	17	15	8	11
Samarbete med universitet och institut	15	30	21	22
Kommersialisering av forskningsresultat	27	15	31	42

- *industriforskningsinstitutens deltagande i VINNOVAs programsatsningar*, Industriforskningsinstitutens deltagande i VINNOVAs programsatsningar och forskningsprogram framgår av följande tabell.

Tabell 9 Projektmedlens fördelning på forskningsinstitutet 2007–2005

Institut	Mkr		
	2007	2006	2005
SICT	74,8	68,1	69,4
SP	22,6	19,9	6,1
STFI-Packforsk	11,7	11,5	13,0
SWEREA	62,2	51,9	34,8
SUMMA	171,3	151,4	123,3

Anm. 1: I ovanstående siffror för 2007 ingår SSFs och KK-stiftelsens finansiering av Institute Excellence Centres med 10 miljoner kronor vardera.

Anm. 2: Medel som fördelas till forskningsinstitutet via samarbetspartner i t ex Branschprogram eller i SMF finansierade av Forska&Väx programmet är inte inkluderade.

Som framgår av tabellen ligger VINNOVAs finansiering av forskningsinstitutet på samma nivå 2007 som 2006 samt på en signifikant högre än 2005.

Medel inom VINNOVAs programsatsningar är konkurrensutsatta och öronmärkning av medel för vissa aktörer förekommer endast undantagsvis. VINNOVAs långsiktiga arbete är därför inriktat på att stärka forskningsinstitutets konkurrenskraft inom bl a VINNOVAs prioriterade områden.

VINNOVA eftersträvar vidare en ökad samverkan mellan högskola och forskningsinstitut. Detta rymmer flera fördelar för såväl högskolan som forskningsinstitutet. För forskningsinstitutets del kan ett nära samarbete med högskolan öka möjligheterna för den i internationell jämförelse lilla institutssektorn i Sverige att konkurrera om forskningsuppdrag från de större företagen. Idag är det så att de svenska stora företagen utgör de största eller näst största utländska kunderna hos Fraunhoferinstitutet i Tyskland. Konkurrensen är hård med utländska forsknings-

institut även i projekt som VINNOVA är berett att samfinansiera. Fraunhofer-institutets större basfinansiering ger dem också möjligheter att erbjuda bättre villkor än de svenska forskningsinstituten vid uppdragsforskning.

- ***övriga satsningar med inriktning på industriforskningsinstituten för att utveckla deras roll i innovationssystemet,***

Näringslivet behöver för sin tillväxt vissa viktiga funktioner som högskolor och forskningsinstitut kan tillhandahålla. Det gäller näringslivets behov av bl a forskningspartner, teknikleverantörer, problemlösare, kompetent personal, generering av nya företag och avknoppningar, effektivt stöd till FoU i SMF samt motorer i nätverk för innovativa processer. För att lärosätena och forskningsinstituten ska klara dessa viktiga uppgifter på ett internationellt konkurrensmässigt sätt krävs att dessa aktörer samverkar med en gemensam vision och strategi.

VINNOVA prioriterar att främja en fortsatt utveckling av en långsiktig relation mellan lärosäten och forskningsinstitut. En sådan samverkan ska å ena sidan gagna forskningsinstitutets kunskapsutveckling och därmed attraktiviteten som industrins FoU-partner genom att man får tillgång till lärosätenas forskningskompetens. Å andra sidan stärks även lärosätenas utveckling av samverkansuppgiften, särskilt samverkan med näringslivet och ger dessa en mer informativ bild av näringslivets kunskapsbehov och forskningsutmaningar. Detta får även positiva konsekvenser för lärosätenas forsknings- och utbildningsuppgifter. Samtidigt stärks mobiliteten mellan lärosäten, forskningsinstitut och näringsliv.

Det är dock viktigt att konstatera att med den senare tidens utveckling mot det skapade entreprenöriella universitetet och ambitionerna hos universitetet och högskolorna för den tredje uppgiften är det inte möjligt att dra en skarp gräns mellan rollen hos forskningsinstituten och rollen hos universitet och högskola. Situationen kan endast hanteras framgångsrikt genom en långtgående samverkan.

I september 2006 uppdrog regeringen åt VINNOVA att starta och finansiera ett pilotprogram för att främja samverkan mellan universitet och högskolor å ena sidan och industriforskningsinstitut å den andra. Uppdraget redovisades i oktober 2007. Sex projekt tilldelades medel genom programmet, i huvudsak inom områdena kommersialisering och främjande av näringslivskontakter med SMF. Kraven på projekten var att dessa skulle främja förnyade och långsiktiga samarbetsformer mellan högskola och forskningsinstitut, bl a genom ett formaliserat och mindre personberoende samarbete.

Utöver att sammanställa erfarenheterna från utlysningen, uppdrog VINNOVA åt Chalmers Industriteknik, att utreda vad som erfordras för att främja samarbetet mellan lärosäten och forskningsinstitut. Slutsatserna är att det finns behov av att tydliggöra rollerna för de respektive aktörerna. Där lärosätena har forskningsexcellens, erbjuder forskningsinstituten innovationsexcellens. Det framgår också, liksom tidigare, en bristande ömsesidighet. Institutet inkluderar högskolan i sina

strategiska dokument, medan högskolorna, med undantag för KTH, inte gör detsamma med forskningsinstitut. Det finns därför ett behov av gemensamma strategier. Utredningen visar på behovet av ekonomiska incitament för samverkan.

Under 2004 tog VINNOVA tillsammans med SSF och KK-stiftelsen initiativ till planering av en ny långsiktig satsning på *Institute Excellence Centres*. Syftet är att stärka den vetenskapliga och tekniska spetskompetensen i forskningsinstitut genom samverkan mellan forskningsinstitut och universitet och högskola för att nå internationell konkurrenskraft och för att därigenom bidra till det svenska näringslivets utveckling. Målet är att vid svenska forskningsinstitut etablera fokuserade och internationellt starka miljöer för forskning, utveckling och innovation före år 2012.

Ett Institute Excellence Centre ska kännetecknas av en geografiskt samlad verksamhet vid ett forskningsinstitut. Övriga kännetecken är medverkan av personal från företag och universitet eller högskola i en betydande omfattning, att en stor del av arbetet utförs av seniora forskare, att doktorandarbeten kan ingå samt att det finns projekt som bidrar till förnyelse och innovationer i enskilda företag. Satsningen förväntas till huvuddelen utföras i kunskapscentrumet i syfte att skapa en koncentrerad miljö för intensivt samarbete och ömsesidig lärande.

Åtta Institute Excellence Centres valdes ut i konkurrens. Denna sexåriga satsning omfattar, så snart centrumen blivit fullt utbyggda, 100 miljoner kronor per år, varav VINNOVA finansierar 30 miljoner kronor per år.

Under 2007 har centrumen etablerat sin verksamhet i enlighet med sina respektive forskningsplaner.

För att kunna följa centrumens utveckling och prediktera de framtida effekterna för programmet har en effektlogik utarbetats i dialog med centrumen. Effektlogiken innebär kontinuerlig uppföljning och inrapportering av såväl resultat- som effektindikatorer.

Kunskapen om vilken roll ett industriforskningsinstitut spelar är mycket begränsad. VINNOVA har därför initierat uppbyggnaden av en forskningsbas kring forskningsinstitutens roll i det svenska innovationssystemet. Globaliseringens konsekvenser och internationella jämförelser blir viktiga inslag, särskilt relationerna med det svenska näringslivet som i accelererande tempo blir internationellt.

Institutens roll för SMF är mycket viktigt speciellt för deras internationella samverkan. VINNOVA deltar inom ramen för *ERA-SME* i ett gemensamt program och utlysning för transnationella konsortieprojekt där forskningsinstitut, högskolor och små företag deltar. Instituterna är koordinatörer och anslagsmottagare. Tyskland, Danmark, Flandern, Österrike och Sverige har tillsammans anslagit ca 40 miljoner kronor och deltagande företag lika mycket för 9 konsortier där Swedish Institute of

Computer Science, SICS, Institutet för mikroelektronik och optik, ACREO, IFP och Chalmers deltar.

- VINNOVA är även koordinator för *INNO-NET projektet DEFINE*, en förstudie med deltagare från bl a Tyskland, Danmark, Flandern, Lettland och Slovenien. Projektet syftar till policyutveckling för koordinerade insatser för att stärka SMFs deltagande i transnationella innovativa värdekedjor med forskningsinstitut som koordinatörer. Projektet avser utformning av en ansökan om ett flerårigt fortsättningsanslag.
- *industriforskningsinstitutens medverkan i internationella forskningsprogram*,

I nedanstående tabell redovisas betalningar 2005–2007 från EU-kommissionen för forskningsinstitutens deltagande i EUs ramprogram.

Tabell 10 Industriforskningsinstitutens finansiering från EU 2007–2005

Institut	Mkr		
	2007	2006	2005
SICT	27,9	30,6	28,2
SP	13,3	11,0	11,0 ¹
STFI-Packforsk	16,3	15,3	24,3
SWEREA	49,0	38,0	43,9
Summa	106,5	94,9	107,4¹

¹ Uppgiften är korrigerad (tidigare 18,0 respektive 114,4). Tidigare uppgifter omfattade hela SP.

Det är viktigt att notera att nivån på forskningsinstitutens basfinansiering i olika länder påverkar förutsättningarna att med egna medel klara medfinansieringen i EU-projekt. De svenska forskningsinstituten har inte haft samma konkurrensförutsättningar som forskningsinstitut i vissa andra länder i Europa eftersom de senare har större basfinansiering. VINNOVA beviljade därför 30 miljoner kronor i tilläggsanslag under 2007 för att underlätta forskningsinstitutens deltagande. Utöver detta har för att hjälpa svenska aktörer att nå framgång med forskningsansökningar och för att genomföra projekt inom EUs ramprogram inom områdena skog, trä, massapapper och bioenergisektorn beviljats 2,5 miljoner kronor till STFI-Packforsk. Inom området Livsvetenskap har anslagits 1,3 miljoner kronor till Sweden Bio.

Det förekommer att svenska företag väljer att delta i EU-projekt vid forskningsinstitut i t ex Tyskland och Holland där man inte kräver samma ekonomiska insats av företagen som forskningsinstituten i Sverige måste kräva. Om de svenska företagens uppdragsforskning till forskningsinstituten hamnar utomlands får detta också konsekvenser för högskole- och universitetsforskningen i Sverige. Genom det nära samarbetet mellan högskola och forskningsinstitut som kännetecknar t ex Fraunhoferinstituten finns risk att impulser och nya idéer når de utländska högskolorna från bl a svenska storföretag i stället för att ge näring åt den svenska högskolan.

Av en enkät till institutcheferna framgår att en högre basfinansiering i Sverige skulle kunna ha resulterat i fler fall där svenska forskningsinstitut blivit koordinatörer och i ett ökat EU-deltagande. I många fall pekar forskningsinstituten på att man fått förfrågningar om deltagande men på grund av finansieringssituationen tvingats tacka nej. Det betonas från forskningsinstituten att deltagande i EU-samarbetet ofta är av strategisk betydelse för kompetens och nätverk.

Det bör understrykas att de svenska forskningsinstituten, trots de begränsningar som beskrivs ovan, har varit framgångsrika i konkurrensen om EU-medel i de utlysningar som man deltagit i. Svenska forskningsinstitut har därtill lyckats bli koordinatörer i flera stora EU-projekt. Detta är en betydelsefull roll för forskningsinstituten i det svenska innovationssystemet. I utredningen *En ny institutssektor* framhålls att de svenska forskningsinstituten varit anmärkningsvärt framgångsrika bland de svenska forskningsaktörerna i konkurrensen om EU-medel trots den svenska institutssektorns relativa litenhet.

Detta gör det sannolikt att en ökad basfinansiering till forskningsinstituten skulle resultera i en ännu större finansiering från EU i projekt av betydelse för tillväxt i Sverige.

Industriforskningsinstituten deltar även i EUREKA-projekt. Under året har ACREO erhållit 3,3 miljoner kronor, SICS 3,2 miljoner kronor och Ytkemiska institutet, YKI, 0,5 miljoner kronor för sitt deltagande ur VINNOVAs programbudget.

Nydisputerade forskare ska ha goda förutsättningar att fortsätta sin karriär i högskola, institut, näringsliv eller som egna företagare

VINNOVA ska redovisa hur och i vilken omfattning VINNOVA bidragit till att ge nydisputerade forskare möjlighet att fortsätta sin forskarkarriär.

Under 2007 deltog 471 nydisputerade forskare i VINNOVA-projekt. År 2006 och år 2005 rapporterades motsvarande siffror vara 322 respektive 262 vilket visar att antal ökat kraftigt. Andelen kvinnor bland de nya forskarna har ökat till 30 procent jämfört med 26 procent år 2006.

Av de nydisputerade arbetade 44 procent inom universitet och högskolor och 37 procent inom företag.

VINNOVAs medel har också bidragit till att det under 2007 uppskattningsvis examinerats minst 124 doktorer. Utifrån doktorandernas perspektiv innebär VINNOVAs satsningar att de fått möjlighet att inrikta sig på behovsmotiverad forskning.

Tabell 11 Examinerade doktorer år 2006–2004 fördelade efter sektor

Sektor	Antal		
	2007	2006	2005
Informations- och kommunikationsteknik	18	24	21
Tjänster och IT-användning	7	7	2
Bioteknik	11	13	21
Produktframtagning och material	20	29	11
Transporter	24	28	29
Arbetsliv	11	8	4
Ämnesövergripande	33	22	17
Summa	124	131	105

Eftersom medfinansiering ofta finns i VINNOVA-projekt så har i många fall även medel från andra finansiärer bidragit till doktorandernas finansiering.

VINNOVA ser gärna att deltagarna i av VINNOVA finansierade projekt är nydisputerade men med den uppgift och systemsyn som VINNOVA har är detta generellt inte ett kriterium för ansökningar eller villkor för finansiering.

Inom ramen för utlysningen *Medicinsk teknik för bättre hälsa* som VINNOVA gör tillsammans med Vetenskapsrådet och SSF, görs emellertid en riktad satsning mot yngre forskare för att etablera djärv och oberoende forskning inom medicinsk teknik.

Några särskilda insatser därutöver har inte bedömts behövas för att ge nydisputerade forskare möjlighet att fortsätta en forskningskarriär inom övriga program. Flertalet program och projekt som VINNOVA finansierar innehåller nämligen samarbete mellan högskola och näringsliv/offentlig verksamhet och rymmer möjligheter för nydisputerade forskare att medverka. Nydisputerade forskare är en viktig resurs i VINNOVAs satsningar.

VINNOVAs insatser för att ge nydisputerade forskare möjlighet att fortsätta sin karriär är således integrerad i praktiskt tagit alla VINNOVAs satsningar.

VINNOVAs insatser för mobilitet mellan universitet och högskolor, forskningsinstitut och näringslivet adresserar i hög grad gruppen nydisputerade forskare. Många av VINNOVAs nya satsningar medverkar därför också till att infria målet om ökade insatser för att möjliggöra en fortsatt karriär för nydisputerade forskare. Bland dessa nya satsningar kan följande nämnas.

Institute Excellence Centres som startat under 2007 riktar sig i stor utsträckning till disputerade forskare och har som uttalat mål att vid forskningsinstituten engagera disputerade forskare från högskolan under en period av 6 år. Detta är i sig ett utmärkt karriärsteg. Därtill erbjuder dessa centra ett nära samarbete med näringslivet vilket med säkerhet kommer att resultera i att ett antal disputerade kommer att erbjudas jobb i näringslivet.

Under 2007 startade även VINNOVAs post doc program *SAMPOST* som verkar inom läkemedel, bioteknik och medicinteknik. 7 projekt har hittills beviljats medel. Förutom att programmet riktar sig till nyligen disputerade forskare ingår mobilitet mellan näringsliv och akademi som en obligatorisk del.

Inom Forska&Väx programmet visar en initial uppföljning bland de första företagen som fått finansiering att bland de personer som anställts vid dessa företag så är flera disputerade.

Könsfördelningen bland VINNOVAs mottagare av stöd samt inom den egna beredningsorganisationen ska vara jämn

VINNOVA ska redovisa och kommentera sina insatser i förhållande till målet. Av redovisningen ska framgå

- ***könsfördelningen inom myndighetens beredningsorganisation,***

Under 2007 var 39 procent kvinnor av de 434 ledamöterna i VINNOVAs 43 programråd och bedömningsgrupper. Detta är en liten minskning jämfört med 2006 då andelen var 40 procent. Könsfördelningen inom programråden ligger strax under marginalerna för jämställdhet. Andelen kvinnliga programrådsordförande har successivt ökat från 24 procent 2002 till 42 procent år 2007.

Av totalt 25 programledare var 6, eller 24 procent, kvinnor. År 2006 var motsvarande andel 26 procent. Av samtliga 85 handläggare i beslutsprocessen är 46 procent kvinnor.

Beslut om finansiering av projekt fattas av generaldirektören och vice generaldirektören samt avdelningschefer och enhetschefer. Generaldirektören är man och vice generaldirektören är kvinna. Under 2007 har de två avdelningscheferna varit män. Av enhetscheferna var två kvinnor och fyra män. Den numeriska jämställdheten på chefsnivån har varit densamma som 2006 men ambitionen är att ha en jämn könsfördelning även på denna nivå.

- ***könsuppdelad statistik om forskningsansökningar, beviljandegrad och FoU-stödets fördelning,***

I de utlysningar som genomfördes 2007 var i genomsnitt andelen kvinnliga sökande 19 procent. Detta är något lägre än tidigare år med undantag för 2006 då nivån var ovanligt låg och endast uppgick till 15 procent. 2005 var den genomsnittliga andelen 22 procent. Nedgången 2006 berodde på två utlysningar som hade mycket låg andel kvinnliga sökande, nämligen MERA och Forska&Väx.

Under 2007 hade VINNOVA utlysningar i programmet VINNMER som riktar sig till kvinnliga forskare och där 39 kvinnliga forskare lämnade in ansökningar och 21 fick medel. I de övriga utlysningarna var andelen kvinnor 16 procent.

I samtliga de projekt som beviljades anslag 2007 var andelen kvinnliga projektledare 24 procent, d v s större än bland de sökande. Andelen är dock något lägre än tidigare år, med undantag av år 2006. År 2005 var andelen kvinnor som beviljades anslag 27 procent och andelen hade fram t o m det året stadigt ökat sedan 2002 då den var 16 procent.

Under de sex senaste åren har alltid beviljandeandelen varit något större än sökandeandelen för kvinnor. Kvinnliga projektledares andel av beviljade medel var 21 procent. Nivåskillnaden kan förklaras med att kvinnornas projekt generellt varit av mindre omfattning än männens. Någon tendens till att kvinnliga sökande missgynnats i bedömningsprocessen föreligger inte.

Andelen kvinnliga projektledare i nya projekt varierar liksom tidigare år mellan ämnesområdena – högst inom Transport och Arbetslivsutveckling med drygt 30 procent och lägst inom Informations- och kommunikationsteknik med knappt 10 procent.

Andelen kvinnliga projektledare är också olika inom olika grupper av bidragmottagare. Högst är den inom universitet, högskolor och forskningsinstitut med ca 20 procent och lägst inom gruppen företag med drygt 10 procent. När andelen projekt med projektledare från företag ökar försvårar detta VINNOVAs strävan att generellt öka andelen kvinnliga projektledare.

- ***vilka insatser som genomförts i förhållande till målet samt vilka framtida insatser myndigheten planerar utifrån en analys av hinder och möjlighet för ökad jämställdhet,***

De viktigaste hindren för att arbeta med jämställdhet i en organisation och dess verksamhet är vanligtvis bristande kompetens bland personalen och den omedvetenhet om bristande jämställdhet som är generell för de flesta organisationer som inte arbetar med frågan. Utan en djupare förståelse av vad såväl genus som jämställdhet betyder blir svaret på frågan om bristande jämställdhet ofta att det finns inga kvinnor inom vårt område. Redan 2002 initierade VINNOVA därför ett forskarstött internprojekt för att öka kunskapen om vad ett jämställdhetsperspektiv innebär och för att öka den genusvetenskapliga kompetensen i organisationen. Projektet tog slut 2005 och förutom att kompetensen höjdes hos de 15 s k jämställdhetsaktörer som deltog bidrog projektet till ett allmänt höjt medvetande om vikten av jämställdhet i organisationen och att en person i ledningsgruppen fick särskilt ansvar för såväl det interna som det externa jämställdhetsarbetet. Under 2007 har en strategisk grupp för att driva det externa genus- och jämställdhetsarbetet med representation från VINNOVAs samtliga avdelningar och enheter tillsatts. Genus och jämställdhet har också för första gången blivit ett särskilt satsningsområde, *Behovsmotiverad genusforskning för innovation*, i VINNOVAs verksamhetsplanering för 2008–2012.

Genom det interna projektet utvecklas en ny metod för jämställdhetsarbetet som har fått positiv uppmärksamhet såväl i Sverige som utomlands. VINNOVA kommer att bygga vidare på den modellen i sitt fortsatta arbete med att integrera jämställdhet i sin verksamhet.

I enlighet med VINNOVAs uppdrag att ta fram en strategi för utbildning av beredningsorganisationen, chefer och handläggande personal har ett 15-tal handläggare utbildats i genus- och jämställdhetsfrågor under 2007. Utbildningen, som bygger på metoden ovan, knyter an till en satsning på genus- och jämställdhet inom starka forsknings- och innovationsmiljöer och vänder sig i första hand till handläggare av VINNVÄXT- och VINN Excellence Center projekt.

VINNVÄXT har på olika sätt varit föremål för jämställdhetsåtgärder efter en uppföljning som visade brist på jämställdhetsperspektiv i projekten. För tillväxt är det viktigt att mäns och kvinnors kompetens tas tillvara på bästa möjliga sätt i processerna inom VINNVÄXT. Ett treårigt forskningsprojekt vid Luleå tekniska universitet pågår för att kartlägga VINNVÄXT ur ett jämställdhetsperspektiv. Projektet ska utgöra en förändringsagent genom att interaktivt samspela med processledningarna.

Genom att VINNOVA vid den årliga uppföljningen av VINNVÄXT särskilt lyft frågan om genus och jämställdhet har även flera konkreta initiativ tagit form. Exempelvis pågår i Triple Steelix, Fiber Optic Valley och Hälsans Nya Verktyg ambitiösa jämställdhetsprojekt. I den aktuella utlysningen *Tillämpad genusforskning inom starka forsknings- och innovationsmiljöer* har fem VINNVÄXT blivit beviljade medel i den första etappen.

I utlysningen inom VINN Excellence Center programmet ställdes krav på de sökande att beakta genus- och jämställdhetsaspekter i de slutliga förslagen. Kraven har i hög grad återspeglats i förslagen i form av redovisningar och utvecklingsplaner. För bedömningsgrupper och programråd har de ingått bland urvalskriterierna. VINNOVA har påtalat för centren att de ska ha en jämn balans mellan kvinnor och män i organisationens alla delar inklusive styrelsen. I samband med styrelseseminarier och andra möten lyfts frågan om jämställdhet och genus och VINNOVA arbetar för jämn balans i samband med dessa aktiviteter t ex när det gäller föredragshållare. VINNOVA påtalar också för samtliga center att förändringar av jämställdheten kommer att följas upp i samband med utvärderingar. Det har lett till att genus och jämställdhet ingår som en naturlig del i samtliga centers verksamhetsplaner tillsammans med strategier för utjämning av eventuella obalanser. Centrens intresse för utlysningen *Tillämpad genusforskning inom starka forsknings- och innovationsmiljöer* kan också ses som ett tecken på den vikt som läggs på frågan. I utlysningen återfinns 5 VINNVÄXT-miljöer och 7 VINN Excellence Center bland dem som fått planeringsbidrag.

I *Forska&Väx* kom endast 39 av totalt 365 ansökningar från företagande kvinnor. En höjd kunskapsnivå i VINNOVA om att kvinnor ofta inte driver sina företag i aktiebolagsform, vilket är kravet för att kunna söka i *Forska & Väx* har lett till att VINNOVA kommer att öppna programmet även för andra företagsformer såsom handelsbolag och enskilda firmor där andelen kvinnliga företagare är större än för aktiebolag.

- ***vilken hänsyn som tagits till jämställdhetsfrågor vid val av FoU-teman,***

VINNOVAs satsning på *Behovsmotiverad genusforskning för innovation* är direkt inriktad på att utveckla jämställdhetsarbetet på genusvetenskaplig grund för att stödja behovsmotiverad forskning och stärka innovationssystemen. *VINNMER* är ett program som startats under 2007 och som riktas helt mot kvinnor efter att en analys visat att kvinnor inom tekniska områden har svårt att komma vidare i sin akademiska karriär efter post doc. 21 beslut om projekt har fattats under året. I programmet är det en miljö som söker för en utvald kvinnlig projektledare och kravet på miljön är att det finns en plan för hennes karriär efter att projektet är slut.

VINNVÅRD som startade under 2006 i samarbete med Vårdalstiftelsen, riktades mot det kvinnodominerade arbets- och brukarområdet vård och omsorg. Även forskningsområdet är kvinnodominerat vilket visade sig i att 106 av de totalt 235 sökande i första steget, d v s 45 procent, var kvinnor. I andra steget kom 38 ansökningar in och av dem hade 15 eller 39 procent en kvinna som sökande. Besluten fattades 2007 och innebar att fyra kvinnor och fem män fick finansiering. För Vårdalstiftelsen var utslaget mindre kvinnodominerat än utlysningarna normalt brukar vara medan resultatet för VINNOVA innebar en kraftig ökning av andelen kvinnliga sökande.

Forskningen har visat på kvinnors och män skilda resemönster vilket föranlett särskilda teman inom programmen *DYNAMO* och *Infrastruktur och effektiva transportsystem*. Under 2007 pågick tio genusrelaterade projekt inom de båda programmen. Samtliga projekt var inbjudna till en workshop om transporter och genus. Projektet *Regionförstoring* ur ett genusperspektiv avslutades under 2007. Kunskaper i ämnet har efterfrågats och projektet har presenterats vid ett stort antal seminarier och konferenser under året. Inom VINNOVAs, Banverkets och Vägverkets program *Framtidens personresor* finansierades projektet *Genusperspektiv på kollektiva färdstätt och strategier kring miljörisker*.

Under året fick VINNOVA regeringens uppdrag att utforma och genomföra ett *treårigt program för forskning om kvinnors företagande* efter att regeringen bedömt att särskilda åtgärder behövs för att främja området. Forskningen om entreprenörskap har i mycket liten utsträckning haft en genusaspekt. Syftet med det föreslagna programmet är att förnya och bredda forskningen om kvinnors företagande, i synnerhet kvinnors entreprenörskap. Ny kunskap på detta område bedöms förbättra förutsättningarna för kvinnors företagande så att sysselsättningen ökar i Sverige.

Ett genusperspektiv ska finnas i den FoU-verksamhet där det är möjligt

VINNOVA ska redovisa och kommentera genomförda och planerade insatser i förhållande till målet.

Den pilotutlysning som VINNOVA gjorde 2004 och som resulterade i antologin *Vad hände sen? – jämställdhetsinsatser på 1980- och 90-talen* gav också kunskaper om krav som borde ställas på projekt i senare utlysningar. Förutom att ett genusperspektiv sannolikt hade inneburit att satsningar fått ett annat utförande och då eventuellt lett till ett bättre resultat så var det två förhållanden som framstod som viktiga. Det ena var att projekten tar till sig det som tidigare gjorts och bygger vidare på detta, om än i ny skepnad. Det andra var att satsningarna bygger på upplevda behov i organisationen. Jämställdhet upplevs sällan som ett behov men däremot kan det visa sig att jämställdhet är en förutsättning för att uppnå det som organisationen önskar.

I december 2004 öppnade VINNOVA en större utlysning inom genus- och jämställdhetsområdet, *Genusperspektiv på innovationssystem och jämställdhet – forsknings- och utvecklingsprojekt för hållbar tillväxt*. 13 projekt beviljades finansiering och kommer att slutredovisas under 2008. Långsiktiga effekter av satsningen förväntas vara att ett genusperspektiv på innovationssystem utvecklas, att modell och metoder för långsiktigt hållbart jämställdhetsarbete utvecklas och att starka miljöer för jämställdhetsforskning på genusvetenskaplig grund etableras. Redan nu kan vissa slutsatser dras när det gäller organiseringen av jämställdhetsarbetet. Att ledningen bör stå som beställare har redan tidigare påpekats men det tycks också som att en intermediär, en processdrivare, bör finnas som en brygga mellan genusforskaren och organisationen.

En utvärderare har knutits till utlysningen *Genusperspektiv på innovationssystem och jämställdhet* för att följa upp på vad sätt projekten bidrar till de långsiktiga mål som satts upp för programmet och för att förstå hur effekterna skulle kunna mätas i ett senare skede.

Erfarenheterna från dessa tre tidigare satsningar har använts i en utlysning som öppnats under 2007 och som handlar om genusperspektiv inom starka forsknings- och innovationsmiljöer, *Tillämpad genusforskning inom starka forsknings- och innovationsmiljöer*. Det är en utlysning som går tvärs över VINNOVAs kompetensområden genom att framför allt vända sig till pågående projekt inom VINNVÄXT och VINN Excellence Center. Utgångspunkt tas i forsknings- och innovationsmiljöernas behov för att skapa tillväxt och ansökan ska komma från miljön. Förväntade resultat ansluter till de behov som forsknings- och innovationsmiljöerna upplever men de långsiktiga effekterna förväntas vara såväl jämställdhet som tillväxt genom att ett genusedvetande integrerats i miljöerna.

För att undersöka hur projektledarna själva förhåller sig till genus i sina projekt har de vid läges- och slutrapporteringen fått ange om genusperspektiv finns i deras

projekt. Av projektledarna ansåg 24 procent av projektledarna att genusperspektiv fanns medan övriga angivit att detta perspektiv saknades eller inte var relevant. 2005 och 2006 var siffra 21 procent. Andelen var högst inom Arbetslivsutvecklingsområdet med 63 procent och lägst inom området Informations- och kommunikationsteknik med 7 procent.

Svenska forskare ska ha ett högt deltagande i europeiskt och internationellt FoU-samarbete och erfarenhetsutbyte. Vidare ska Sverige ha en hög beviljningsgrad av europeiska och internationella FoU-medel som en förstärkning av den nationella FoU-finansieringen.

VINNOVAs stöd till forsknings- och utvecklingsarbete omfattar även stöd till svenskt deltagande i internationell forskningssamverkan. Det kan vara bilateral samverkan eller samverkan i mer omfattande grupperingar. Under 2003 tog VINNOVA fram en strategi för hur verket avser att delta i arbetet med ett europeiskt forskningsområde, särskilt avseende COST, EUREKA och EUs ramprogram för forskning och utveckling.

Sedan 2006 ingår det tidigare EU/FoU-rådets funktioner i VINNOVAs organisation med det nya namnet *Europaprogrammen*. Genom förändringen har åstadkommit en koncentration av arbetet i Sverige med EUs ramprogram. Europaprogrammens slagkraft har ökat genom den breddade kunskapsbas som åstadkoms med den nära kopplingen till hanteringen av de för Sverige centrala områden där VINNOVA har ett ansvar som representant för Sverige i kommissionens kommittéer för genomförande av ramprogrammet. Den nära kopplingen till EUREKA har också betydelse bl a för det samarbete på europeisk nivå mellan kommissionen och EUREKA som sker inom ramen för programmet EUROSTARS. Planeringen av programmet har i huvudsak avslutats under 2007 och den första utlysningen kommer att slutföras under första halvåret 2008.

Arbetet enligt de strategier för FoU-program på EU-nivå som VINNOVA enligt uppdrag överlämnade till regeringen i december 2006 påbörjades under 2007. Som ett led i genomförandet av detta har bl a informations- och rådgivningsverksamheten för sökande och deltagare i EUs ramprogram förstärkts på vissa av områdena.

VINNOVA ska redovisa och kommentera sina insatser i förhållande till målet. Av redovisningen ska framgå

- ***myndighetens åtgärder för att främja deltagande i respektive delprogram i EUs ramprogram för forskning och teknisk utveckling,***

Under 2007 har satsningarna gällt 7:e ramprogrammet och utgjorts av:

- Planeringsbidrag för koordinatörer för stora projekt.
- Stöd till små och medelstora företags internationalisering, SMINT.
- Beslut om viss medfinansiering av projekt där svenska deltagare får stöd också av kommissionen.

Inför 7:e ramprogrammet har VINNOVA reviderat planeringsbidraget för koordinatörer och SMINT för att få en bättre anpassning till ramprogrammet. VINNOVAs utlysningar öppnades i december 2006, samtidigt med kommissionens första utlysningar i det 7:e ramprogrammet. Som väntat var efterfrågan på anslag betydligt större än föregående år då ansökningsomgångar inom 6:e ramprogrammet successivt avslutades. VINNOVA uppfattar detta som positivt då väl förberedda ansökningar har mycket stor betydelse för att komma över kommissionens tröskelvärden och bli godkänd i kommissionens urvalsprocess. Erfarenheten från tidigare utvärderingar av SMINT tyder också på att ett finansiellt tillskott resulterat i att anslagsmottagaren kunnat utforma ansökningar med högre kvalitet.

Planeringsbidrag för koordinatörer riktar sig till aktörer med avsikt att som koordinatör leda projekt inom EUs 7:e ramprogram. De kan söka medel för att delfinansiera arbetet med att som koordinatör arbeta med att utforma en ansökning. Stödet är begränsat till VINNOVAs prioriterade områden. VINNOVA fokuserar sitt stöd på ansökningar som gäller stora komplexa satsningar. De individuella anslagen har under året varit maximerade till högst 200 000 kronor. Av 50 inkomna ansökningar om planeringsbidrag för koordinatörer har under året 27 beviljats anslag om sammantaget 4,5 miljoner kronor.

SMINT syftar till att uppmuntra SMF att delta i EUs tekniksamarbete i huvudsak inom EUs ramprogram. Stöd kan lämnas också till motsvarande samarbete inom t ex ramen för eTEN, eContentplus samt ICT Policy Support Programme inom CIP. Det individuella anslaget har under året varit maximerat till högst 150 000 kronor för att utforma en ansökan till kommissionen som ska innebära aktivt deltagande i planeringen av ett projekt som kan leda till tekniskt nyskapande i relation till branschnivån. Av 53 ansökningar om SMINT har 22 beviljats anslag om sammantaget 2,9 miljoner kronor.

För projekt som fått Planeringsbidrag för koordinatörer och SMINT och som senare godkänts av kommissionen kan också komma ifråga *stöd för den efterföljande förhandlingsfasen* om kontrakt med kommissionen.

Det finns betydande svårigheter att tidsmässigt och på annat sätt samordna utlysningar i Sverige med EU-kommissionens utlysningar. En ansökan till VINNOVA från en svensk aktör med önskemål om medfinansiering i ett EU-projekt bör innehållsmässigt huvudsakligen falla inom inriktningen för andra svenska satsningar så att ett mervärde kan skapas för både EU och Sverige. År 2007 uppskattas *medfinansiering* ha skett till 15 projekt till ett belopp av 38,4 miljoner kronor.

- ***berörda myndigheters insatser avseende genomförandet av 7:e ramprogrammet samt för att påverka arbetsprogrammets utveckling,***

Medlemsländerna är genom programkommittéerna delaktiga i framtagningen av arbetsprogrammen. Det finns anledning att överväga om ett mer långsiktigt strategiskt angreppssätt skulle kunna leda till större inflytande när det gäller innehållet i arbetsprogrammen. Utbildningsdepartementet och VINNOVA har startat en studie som ska resultera i en rapport om *Vem, vad, hur och när man kan påverka arbetsprogrammen*. Detta förväntas leda fram till en strategi för hur man bör arbeta inom såväl de tematiska områdena som de horisontella. En första delrapport väntas under februari 2008.

I det följande redovisas ett sammandrag av beskrivningar av insatser som berörda myndigheter inkommit med till VINNOVA.

Vetenskapsrådet har under året haft expertansvar för kommittéarbetet i delområdena Hälsa, Samhällsvetenskap och humaniora, Idéer, Människor, Forskningsinfrastruktur, Vetenskap i samhället samt Fusion. Referensgrupper för de sex första områdena tillsattes under året. Referensgrupperna innehåller bl a berörd National Contact Point, NCP, samt representanter för andra finansiärer, forskarsamhället och industrin. Referensgrupperna har haft sammanträden under året. Utöver expertansvar har Vetenskapsrådet primärt NCP-ansvar för Idéer, det europeiska forskningsrådet samt sekundärt NCP-ansvar för Vetenskap i Samhället.

Inom Samhällsvetenskap och humaniora har Vetenskapsrådets expert tillsammans med VINNOVAs NCP genomfört flera informationsmöten för forskare. Vetenskapsrådet arrangerade vidare i början av 2007 ett första informationsmöte om det europeiska forskningsrådet för andra finansiärer. En av Vetenskapsrådet, FAS, Formas, VINNOVA, Riksdagens Jubileumsfond och Stiftelsen för Strategisk Forskning finansierad nationell expert vid European Research Council tillträdde sitt arbete i november 2007. Inom delprogrammet Människor har programkommittén, på initiativ från Sverige, Danmark och Nederländerna haft en arbetsgrupp som diskuterat lönenivåer för Marie Curie-forskare i relation till motsvarande löner på nationell nivå. Arbetet har resulterat i utfästelser från den europeiska kommissionen om årliga uppföljningar av lönesituationen för mobilitetsforskare.

Rådet nominerade slutligen ledamöter till den nya Europeiska Forskningsrådet.

Formas har under 2007 varit huvudansvarig myndighet för EU samarbetet gällande två teman i 7:e ramprogrammet. De är Livsmedel, jordbruk och fiske och Bioteknik samt Miljö.

Formas har förstärkt organisationen med att nyrekrytera en person för att bl a hantera EUs NCP-funktion. En viktig del av arbetet är att informera om europeiska utlysningar och öka det svenska deltagandet i internationella forskargrupper. Liksom tidigare år har planeringsbidrag beviljats till forskare som har ambition att bli koordinator i större EU-projekt.

Formas har fortsatt att ha hög aktivitet inom EUs rådgivande kommitté för jordbruksforskning. Formas har medverkat både i den rådgivande kommittén och i management kommittén samt även i fyra Kollaborativa arbetsgrupper om forskningssamarbeten. Formas har också i samverkan med Jordbruksdepartementet och Kommissionen arrangerat en större EU-workshop.

För de två EU-teman som Formas har myndighetsansvar för finns formaliserat samarbete med VINNOVA och Naturvårdsverket.

FAS insatser på det internationella området har på senare år intensifierats och en central uppgift inom detta är att på olika sätt öka internationaliseringsgraden för forskning inom FAS ansvarsområden. En stor del av detta arbete avser EUs ramprogram och under 2007 har FAS aktivt arbetat i referensgrupperna för de tematiska områdena Hälsa, Samhällsvetenskap och humaniora, Människor samt för det europeiska forskningsrådet.

FAS har också aktivt arbetat med att ta fram underlag till inspel i arbetsprogrammen för 2009 för både Hälsa och Samhällsvetenskap och humaniora. Underlaget har sedan utgjort en viktig del av det inspel som skickats in för svensk del till Kommissionen.

FAS införde under 2007 ett planeringsbidrag för EU-ansökningar för koordinatörer respektive ledande partner i EU-ansökningar samt även för vissa Marie Curie insatser. Utlysningen fortsätter tills vidare.

FAS har deltagit i de informationsdagar med inriktning på forskarvärlden som organiserats av Vetenskapsrådet. FAS har också löpande lämnat information avseende utlysningar till forskare genom rådgivning och nyhetsbrev. Vidare har en webbsida lanserats med internationella utlysningar där samtliga ramprogram utlysningar med relevans för FAS ansvarsområden publiceras.

Energimyndigheten har under 2007 främjat svenskt deltagande i de energirelaterade delarna av EUs 7:e ramprogram.

Representanter för myndigheten har deltagit i kommittéarbetet för programmen. Energimyndigheten har informerat om programmen på myndighetens webbplats, per telefon och e-post samt anordnat en särskild informationsdag. Planeringsbidrag har beviljats för att planera och skriva ansökningar till EUs 7:e ramprogram. I projekt som får stöd från EU-kommissionen och där projektets innehåll ligger inom myndighetens uppdrag kan Energimyndigheten gå in med medfinansiering av de svenska delarna i det beviljade projektet om det bedöms värdefullt.

På Energimyndigheten finns också en funktion för stödjande av svensk deltagande i 7:e ramprogrammet för tema Energi. På olika sätt erbjuds rådgivning och information.

Rymdstyrelsen har deltagit i programkommittéarbetet för tema Rymdforskning och är tillsammans med VINNOVA utsedd till NCP för temat. Rymdstyrelsen samlar in synpunkter på och sprider information om ramprogrammets rymdaktiviteter, särskilt inför förestående utlysningar. En referensgrupp har tillfrågats om förslag till arbetsprogrammets utformning. Jämfört med 6:e ramprogrammet har budgeten för rymd mångfaldigats men huvudparten av medlen inom tema Rymd avser jordobservation och genomförandet av Global monitoring for Environment and Security, GMES som är ett samarbete med den europeiska rymdorganisationen ESA. En stor del av 7:e ramprogrammets medel har därför allokerats direkt till ESA för att genomföra upphandlingar av satelliter och annan rymdteknik samt inköp av de satellitdata som behövs för att utveckla fjärranalysbaserade produkter och tjänster. Rymdstyrelsen som representerar Sverige i ESA har därför också deltagit i samordningsarbetet av GMES mellan EU och ESA.

Krisberedskapsmyndigheten, KBM uppvaktade under sommaren Försvarsdepartementet och uttalade behov av en nationell referensgrupp. Under hösten bildades en sådan av VINNOVA. KBM har vidare under hösten uttalat intresse för att ingå som kompletterande expertmyndighet i EUs kommitté för säkerhetsforskning. Utbildningsdepartementet har nyligen uppmärksammat på behovet.

KBM har under 2007 avsatt en budget för planeringsbidrag för EU-ansökningar. KBM försöker vidare samordna den nationella säkerhetsforskningen med en EU-dimension.

KBM har också anmält deltagande i arbetsgrupper inom European Security Research and Innovation Forum och deltar i EUs NCP-möten om säkerhetsforskning. KBM ser kopplingar mellan myndighetens behov av ny kunskap och forskningsinsatser inom EUs FoU- verksamhet.

Naturvårdsverket har en av Sveriges två representanter i EU kommissionens programkommitté för Tema Miljö inklusive klimatförändringar. Där har Naturvårdsverket under året försökt lyfta fram forskning om hållbar förvaltning av tätortsnära miljöer och effekter på känsliga ekosystem av den globala turismen. Naturvårdsverket har också arbetat för att få in ekoinnovation samt ökat internationellt samarbete inom globalt viktiga områden av gemensamt intresse.

Naturvårdsverkets forskningsinriktning beaktar den europeiska dimensionen och att samordning mellan nationell och EUs forskning eftersträvas.

Under 2007 användes 7,4 miljoner kronor av Naturvårdsverkets miljöforskningsanslag för kompletteringsfinansiering av IVL Svenska Miljöinstitutets EU-projekt.

- ***hur myndigheten medverkat till öppna samordningsmetoden (OMC) inom ramen för det arbete som genomförs inom CREST,***

VINNOVA har nära följt kommissionens arbete då det gäller innovation och offentlig upphandling. För närvarande deltar VINNOVA i OMC-projektet *Public Technology Procurement, OMC-PTP*, inom 6:e ramprogrammets område Forskning och Innovation. Projektet löper under 2007 och 2008. Projektet behandlar frågan om hur innovationer kan främjas med hjälp av offentlig upphandling. Sammanlagt deltar elva organisationer från de tio medlemsstaterna Belgien, Frankrike, Holland, Lettland, Rumänien, Slovakien, Spanien, Storbritannien, Sverige och Tyskland.

Avsikten med projektet är att:

- Uppmärksamma policy makers på potentialen i att använda offentlig upphandling som ett sätt att främja innovation och ekonomisk tillväxt.
- Få ledningen i offentliga organisationer att i utsträckt grad se upphandling som ett strategiskt verktyg för verksamhetsutveckling.
- Förse offentliga upphandlare med verktyg och incitament för att genomföra innovationsfrämjande upphandlingar.

Projektets resultat förväntas bli rekommendationer, en handbok, goda exempel m m.

I projektet har VINNOVA huvudansvar för workpackage 4 som gäller att samla in och analysera exempel på offentliga upphandlingar som på olika sätt lett till innovationer. Detta sker genom intervjuer och fallstudier. Under 2007 tog VINNOVA fram en litteraturstudie, analysmallar och intervjuformulär samt förberedde och genomförde två workshops. Under 2008 ska analysen slutföras och sammanställas till en rapport.

VINNOVA deltog i *Intellectual Property Rights Expert Group* i första omgången av OMC. Som en följd av ett konkret förslag som framfördes av denna grupp har VINNOVA och 10 andra organisationer i olika europeiska länder tagit initiativ till ett samarbete med syfte att utveckla ett ramverk för en pan-europeisk utbildning för personer som arbetar professionellt med teknologi och kunskapsöverföring. Målet är att utbildningen ska uppnå transnationell legitimitet i Europa. Arbetet stöds av kommissionen. VINNOVAs del av kontraktet motsvarar ca 750 000 kronor och arbetet planeras bli avslutat 2008. Under året har de två första workpackages genomförts enligt kontraktet med kommissionen. Det är en behovsanalys baserad på enkätsvar samt en kartläggning av existerande utbildningsprogram inom området.

VINNOVA har ingått i arbetsgruppen *CREST WG FP – SF, Coordinating the Framework Programme and the Structural Funds to support Research and Development*. Gruppen har tagit fram riktlinjer för hur samverkan och synergi kan skapas mellan EUs 7:e ramprogram och Strukturfondsprogrammen. Rådet för Konkurrenskraft antog dokumentet i juni och i augusti följdes det upp med en kommunikation från kommissionen *Competitive European Regions through*

Research and Innovation – a contribution to more growth and more and better jobs.
VINNOVA arbetar vidare på nationell nivå med dessa frågor.

- *aktiviteter inom rollen som koordinator för deltagande i EUREKA och COST samt statistik över svenskt deltagande,*

EUREKA

EUREKA är en organisation som har skapats för att främja samarbete mellan företag och forskare i Europa när det gäller marknadsnära forskning och teknikutveckling. Syftet är att stärka den europeiska industrins konkurrenskraft på världsmarknaden. Målet för VINNOVA är att aktörer i svenska nätverk av innovationsmiljöer fullt ut använder EUREKA för att effektivt koppla upp sig mot europeiska innovationssystem. VINNOVA svarar för det svenska EUREKA-kontoret.

Arbetet med förslaget till Artikel 169-programmet EUROSTARS har fortsatt och EUREKA har tagit principbeslut om sin medverkan. VINNOVA har medverkat i den arbetsgrupp som berett och utvecklat programmet. VINNOVA har informerat EU-kommissionen om att Sverige är berett att delta och medfinansiera svenskt deltagande i de projekt som kan komma att godkännas i EUROSTARS urvalsprocess. Den första utlysningen öppnade i oktober 2007 och de första projekten beräknas starta vid halvårsskiftet 2008.

Godkända projekt inom det bilaterala svensk-israeliska programmet SIBED har registrerats vilket resulterat i att de godkännts också som EUREKA-projekt. Resultatet av detta är att projekten och ingående parter synliggörs och att projekten fått EUREKAs erkända kvalitetsstämpel. Under året har samarbetet med Nutek inom ramen för det Svensk-Norskt Näringslivssamarbete fortsatt och resulterat i flera projekt med EUREKA-godkännande.

I de 15 under 2007 godkända individuella projekten med svenskt deltagande har de medverkande företagen och forskningsinstitutionerna bidragit med, eller avser att bidra med, insatser motsvarande ca 61 miljoner kronor. Deras utländska partners totala insats i dessa projekt beräknas till ca 98 miljoner kronor med resultatet att den totala projektvolymen med svenskt deltagande kommer att bli drygt 150 miljoner kronor. Svenska forskare vid 8 institutioner är engagerade i dessa nya projekt tillsammans med 25 svenska företag av vilka 15 är SMF.

Sverige har genom VINNOVA tillsammans med representanter för flera andra länder varit mycket drivande i skapandet av det nya paraplyprojekt PRO-FACTORY inom det produktionstekniska området. Det kan ses som en förnyelse av det tidigare paraplyet FACTORY. VINNOVAs insatser har i hög grad påverkat innehåll och inriktning av projektet. Sverige har också gått med i det nya klusterprogrammet CATRENE inom mikroelektronikområdet, vilket är en efterföljare till MEDEA+.

Under året har godkänts 11 projekt inom klusterprogram med svenskt deltagande inom följande områden: telekommunikationer 7, mjukvara och inbyggda system 3 samt mikroelektronikområdet 1. Svenska partners insatser uppskattas till 126 miljoner kronor och de utländska parternas insatser uppskattas till 1,2 miljarder kronor.

För att stödja svenska deltagares förberedelser av kommande projekt har 9 resebidrag beviljats.

Av de för 2007 beviljade projektstöden har 47 avsett deltagande i individuella projekt och 49 deltagande i klusterprojekt. I många projekt finns mer än en svensk partner, detta gäller speciellt klusterprojekt. Några av de 96 projekt som pågick under 2007 fick EUREKA-godkännande redan under åren 2004–2006.

Tabell 12 Årsvis beviljade anslag till EUREKA 2007–2005

	2007		2006		2005	
	Antal	Mkr	Antal	Mkr	Antal	Mkr
Resebidrag	9	0,1	7	0,1	14	0,3
Genomförande	96	44,8	90	44,6	96	40,9

Svenska partners i avslutade EUREKA-projekt framhåller lärprocessen mellan partners som mycket givande liksom den marknadsförberedelse som ofta uppnås i samarbetet med europeiska partners. Hanteringen av projekten uppfattas som kompetent och smidig och man uppskattar den hjälp och det kontaktnät som EUREKA kan erbjuda.

COST

European Cooperation in the Field of Scientific and Technical Research, COST, är ett europeiskt samarbete för såväl teknisk/naturvetenskaplig som samhällsvetenskaplig och medicinsk forskning. Inom COST organiseras samarbeten i s k Aktioner som är nätverk mellan forskare vid universitet, högskolor, forskningsinstitut och industrier i Europa. Vid utgången av 2007 pågick 191 Aktioner vilka involverar uppskattningsvis 30 000 forskare från medlemsländerna. I december 2007 noterades att också 156 institutioner från 25 icke medlemsländer och organisationer deltog i COST.

VINNOVA är utsedd av regeringen att vara nationell koordinator och samordnare för det svenska deltagandet och har under året utsett svenska delegater till 32 nystartade Aktioner. VINNOVA har också spridit information om COST till forskargrupper i Sverige och främjat det svenska deltagandet.

Under 2007 genomfördes den andra öppna utlysningen. Den resulterade i ca 500 aktionsförslag, att jämföras med den första öppna utlysningen där 800 förslag kom in. I dagsläget har Sverige anmält intresse att delta i 10 av de nya Aktionerna men förväntas delta i flertalet.

I juni stod VINNOVA värd för COST Senior Officials 168:e möte. Mötet ägde rum i Malmö och ca 70 personer från COSTs medlemsländer deltog.

Tabell 13 Antal COST-aktioner 2007–2005 totalt och signerade av Sverige

	2007	2006	2005
	Antal	Antal	Antal
Pågående COST-aktioner	191	203	199
Varav signerade av Sverige	131	150	128

COSTs Aktioner har en långsiktig inriktning mot konkurrensneutrala insatser och teknologiförberedelser. Ett exempel som belyser denna inriktning är att det är inom en COST Aktion som den standard togs fram som ligger bakom utformningen av bussar som niger när dörrarna öppnas och golvet automatiskt sänks och som idag syns i många europeiska städer. Andra konkreta exempel är GSM-standarden och European Centre for Medium-range Weatherforecasts i England som är världsledande inom väderleksprognoser.

- ***hur myndigheten arbetat för att öka samverkan med forskningsfinansiärer i andra länder och för att förstärka den nationella forskningsfinansieringen med europeiska och internationella forskningsmedel samt hur mycket forskningsmedel som berörts,***

Forskning och utveckling, i synnerhet teknisk och naturvetenskaplig, är en i hög grad internationell verksamhet. Det innebär att inom ramen för de FoU-stöd VINNOVA ger så samarbetar svenska aktörer fortlöpande och integrerat i projekten med parter och kolleger i andra länder. Detta sker i allmänhet inom beviljade projektramar och utan särskilda bidrag för FoU-insatser.

Sverige har erhållit omfattande anslag under det 6:e ramprogrammet på för VINNOVA relevanta områden. Detta kan ses som ett tillskott för att stärka den nationella forskningsfinansieringen men berör även myndigheten genom att EU-projekten i de allra flesta fall förutsätter medfinansiering från de svenska aktörerna. Det Sverigebaserade näringslivet har enligt tillgängliga uppgifter hittills erhållit 146 miljoner euro från EU genom 6:e ramprogrammet varav 81 miljoner euro avser mindre och medelstora företag. Till detta ska läggas de medel som universitet och forskningsinstitut erhållit vilka uppgår till 389 respektive 56 miljoner euro. Utgår man från de tematiska områden där VINNOVA har ett programansvar i Sverige visar det sig att 128 miljoner euro tilldelats Informations- och kommunikationsteknik inkl Tjänster och IT-användning, 71 miljoner euro Produktframtagning och material samt delprogrammen Transport och Aero 56 miljoner euro.

EU-kommissionen har med *ERA-NET* skapat ett instrument för samverkan med forskningsfinansiärer i andra EU-länder. Syftet med instrumentet är att stärka europeisk FoU-samverkan och att på sikt öppna nationella program för deltagande av forskare från andra länder och därigenom bidra till rationalisering av FoU-

insatser inom Europa. Stöd från kommissionen ges för de merkostnader forskningsfinansiärer har för planeringsarbetet.

VINNOVA deltar i 19 ERA-NET eller ERA-NET-likande projekt. Huvuddelen stöds från EUs ramprogram för forskning och utveckling och i temat Informations-samhällets teknik, IST, har skapats en enklare variant av ERA-NET, s k Light ERA-NET IST. Inom Ramprogrammet för konkurrenskraft och Innovation har skapats ytterligare en variant s k INNO-NET. VINNOVA är koordinator för ett nät inom området offentliga e-tjänster kallat *eGOVERNMENT* som är en coordination action som liknar ERA-NET. VINNOVA är också koordinator för *DEFINE*.

Projekten ligger centralt inom de områden som VINNOVA arbetar med och inom vilka VINNOVA finansierar nationella program. Genom samarbetet inom ERA-NET får VINNOVA en betydligt bättre bild av motsvarande forskningsaktiviteter i Europa och möjlighet att koordinera sina aktiviteter med dessa. Under 2007 har VINNOVA varit engagerad i 5 ERA-NET eller ERA-NET-liknande utlysningar.

Tabell 14 VINNOVAs deltagande i projektsamarbete med forskningsfinansiärer i andra EU-länder 2007

	Budget EU Mkr	Upparbetat Mkr
ERA-NET		
o ERA-NET TRANSPORT	1,6	0,7
o SAFEFOODERA (livsmedelssäkerhet)	0,6	0,1
o ETRANET (ICT-användning i industrin)	1,8	0,1
o MNT ERA-NET (mikro- och nanoteknik)	1,1	0,1
o WOODWISDOM-NET (trämaterial)	2,2	0,2
o FORSOCIETY (framsynsstudier)	0,9	0,3
o WORK-IN-NET (innovativ arbetsorganisation)	1,5	0,4
o ERASME (mindre o medelstora ftgs samarb m. FoU-org)	1,8	0,4
o COMPERA (om skapande o stöd av kompetenscentum)	2,6	0,8
o ERA-SPOT (fotonik och optik)	0,9	0,1
o AIRTn (flygteknik)	0,3	0,1
o SUSPRISE (företagande o innovation, VINNOVA observ)	0	0
o VISION (innovationspolitik)	1,6	0,1
Light ERA-NET IST (informations- o kommunikationsteknik)		
o CISTRANA (koordinering av nationella IKT- program)	0	0
o COSINE (inbyggda system)	0,4	0,1
o eGOVERNMENT (offentliga e-tjänster)	2,5	1,5
INNO-NET (konkurrenskrafts o innovationsprogrammet)		
o BSR (klusterpolitik)	3,7	1,1
o VALOR (kunskapsspridning o spin-offs)	2,0	0,8
o DEFINE (policy- o. programutv. institut -småföretag)	3,8	0,7
Summa	29,1	7,5

VINNOVA är vidare medlem i *The European Network of Innovation Agencies*, TAFTIE, en organisation med medlemmar som har ungefär samma uppgifter som VINNOVA. TAFTIE har för närvarande 19 medlemmar. Under 2007 utarbetade organisationen och en ny mer aktiv policy för sin verksamhet som antogs vid styrelsemötet i november och som kan komma att ytterligare intensifiera samarbetet mellan medlemmarna bl a i ERA-NET-liknande programsamarbeten.

Uppbyggnaden av relationerna till USA har fortsatt. Det gäller dels kontakterna med *National Science Foundation*, NSF, på programledarnivå och insatserna i Stanfordsområdet för lärande kring Innovation Management, dels planering och konkretisering av forskningssamarbete inom trafik- och bilindustriområdena med Michigan. Under året har på initiativ av USA också samarbete på miljöområdet mellan länderna i det så kallade One Big Thing som USAs ambassadör i Sverige initierat. Planeringsarbetet görs tillsammans med USA:s ambassad och Department of Energy på den amerikanska sidan och Energimyndigheten och VINNOVA på den svenska sidan. Bl a planeras samarbetet utifrån möjligheterna att mellan länderna länka starka forsknings- och innovationsmiljöer till varandra på energi- och miljöteknikområdet. VINNOVA deltar också i samverkansgruppen för forskningsavtalet mellan Sverige och Department of Homeland Security.

I maj arrangerade VINNOVA en kombinerad studieresa och en tvådagars workshop i USA för att diskutera ett mer organiserat samarbete inom forskning och utveckling av det industriella byggandet. Workshopen hölls på den svenska ambassaden och ett 20-tal representanter från svenska universitet och företag mötte amerikanska forskare och företrädare för USAs byggindustri. Besöket avslutades med återbesök vid NSF, för närmare diskussion kring möjligheter till finansiering av framtida forskarutbyte. Samarbetet med NSF på detta område har resulterat i att en doktorandkurs kommer att anordnas vid Stanford hösten 2008 och där såväl svenska som amerikanska doktorander kommer att delta.

NORDITE är ett samarbetsprogram mellan Sverige, Finland och Norge för stöd till grundläggande forskningsprojekt inom IKT-området. Detta program är en utvidgning av de tidigare programmen *INWITE* och *EXSITE* som Tekes och VINNOVA och dess föregångare gemensamt finansierat. Syftet med samarbetet är att underlätta samarbete mellan länderna bl a inom mjukvarudefinierad radio, trådlösa sensorer, kortdistans trådlös kommunikation för att därigenom stärka utvecklingsmöjligheter inom teknologi och ekonomi. Hittills har två utlysningar genomförts. I den första utlysningen år 2005 satsade VINNOVA cirka 23 miljoner kronor på 6 projekt. I den andra utlysningen under 2007 satsas nu sammanlagt 75-80 miljoner kronor på 6 projekt, 5 projekt som fortsättningsprojekt och ett helt nytt projekt. VINNOVAs finansiering uppgår till drygt 29 miljoner kronor. För projekt-deltagarna innebär samarbetet en möjlighet att etablera varaktigt samarbete med kompletterande kompetenser i Norden.

Sweden – Israel Testbed Program, SIBED, är ett samarbetsprogram mellan Sverige och Israel baserat på ett MoU om forskningssamarbete från år 2000. Programmet administreras i Sverige av VINNOVA och i Israel av Office of the Chief Scientist, OCS. SIBED fokuserade ursprungligen på att stödja samarbetsprojekt som verifierade trådlösa tjänster i en testbäddsmiljö och startade sin första etapp 2002. Denna etapp omfattade 3 utlysningar med ett 40-tal ansökningar och ett 10-tal startade projekt. De sista avslutades under 2006. 2004 beslutades att förlänga programmet ytterligare tre år och att ytterligare fördjupa karaktären av samarbets-

program, SIBED II. Fyra utlysningssomgångar har genomförts varav två avslutades under 2007.

Totalt har i SIBED II lämnats in 28 ansökningar som har resulterat i 10 finansierade projekt med deltagande av ca 20 svenska partners, varav över hälften kommersiella företag. Från och med andra utlysningssomgången har programmet vidgats till att innefatta hela telekomområdet och IT-säkerhet. Den svenska budgeten har samtidigt ökat till ca 10 miljoner kronor per år. Som tidigare nämnts har VINNOVA verkat för att projekten också bör utnyttja möjligheten att ansöka om EUREKA status vilket med framgång skett för de under 2006 och 2007 startade projekten. En med OCS gemensam utvärdering av programmet pågår och resultatet kommer att påverka utformningen av en eventuell fortsättning.

Inom det bilaterala programmet mellan Sverige och Finland, *Wood Material Science and Engineering*, finansierar VINNOVA och Tekes tillsammans 8 projekt. Under 2007 avslutades de 7 kvarvarande projekten (ett avslutades redan under 2006). VINNOVA tillsammans med Formas ansvarade för genomförandet av programmets slutkonferens som hölls i Stockholm i slutet av maj. Samtliga programmets projekt finns presenterade i en rapport till den årliga konferensen. Minst hälften av de projekt VINNOVA finansierade har vidareutvecklats och ingår i beviljade inom utlysning som Wood-Wisdom genomfört. I samband med konferensen genomfördes en peer review utvärdering av den programdel som Finlands Akademi och Formas finansierat och under hösten genomfördes en slututvärdering av hela programmet, inklusive den del som VINNOVA och Tekes finansierat.

VINNOVA, liksom Formas, ingår som svenska partners i *WoodWisdom-Net*, ett av de första ERA-Net som beviljades medel inom EUs 6:e ramprogram. Under februari och maj genomfördes bedömning av de ansökningar som inkommit i en öppen utlysning i två steg och drygt 40 ansökningar av totalt nära 80, inbjöds att inkomma med ansökningar i steg 2. Efter utvärdering beslöt styrkommittén att prioritera totalt 16 ansökningar för nationell finansiering. Inom det delprogram som VINNOVA medverkade i finns svensk medverkan i totalt 9 projekt, varav 4 med svensk koordinator.

- ***hur myndigheten arbetat för att främja samarbeten inom ramen för FoU-avtalen med Japan, Kina och Indien,***

Japan

VINNOVA har sedan tidigare samarbetsavtal med Japan Society for the Promotion of Science och National Institute of Science and Technology Policy. Inom ramen för det förstnämnda avtalet nominerade VINNOVA under 2007 tre svenska forskare som mottagare av *stipendium* från Japan Society for the Promotion of Science för forskning i Japan. VINNOVA är vidare en huvudintressent i verksamheten vid ITPS kontor vid svenska ambassaden i Tokyo inom områdena Bioteknik, Informations- och kommunikationsteknik samt Hållbar Utveckling.

Programmet *Multidisciplinary BIO* drivs enligt en överenskommelse mellan VINNOVA och SSF på den svenska sidan och Japan Science and Technology Agency, JST, om ett fyraårigt program för gemensam finansiering av svensk-japanska forskningsprojekt. Programmet innefattar stöd till forskning som förenar biovetenskap med andra vetenskapsområden såsom ingenjörsvetenskap, datavetenskap, matematik, fysik och kemi eller mellan komplementära biovetenskapliga områden. VINNOVA och SSF har vardera avsatt 12 miljoner kronor för en fyraårsperiod och JST motsvarande 24 miljoner kronor. Den första av tre utlysningar hölls kring årsskiftet 2004/2005, den andra utlysningssomgång 2005/2006 och den tredje utlysning öppnade i november 2006 och stängde i februari 2007. Intresset från forskarvärlden har varit stort med ca 40 ansökningar per ansökningstillfälle. Totalt har 14 projekt erhållit stöd för tvååriga samarbeten. De senast beviljade projekten pågår till 2009. I maj 2007 anordnades en program-konferens i Sigtuna med deltagande av japanska och svenska forskare verksamma inom programmet samt representanter för JST, SSF och VINNOVA. Diskussioner om en möjlig fortsättning av programmet pågår. VINNOVA följer programmet för att kunna dra slutsatser om hur forskningssamarbetet med Japan ska kunna utvecklas även inom andra områden.

I samband med att VINNOVAs generaldirektör deltog i Science and Technology in Society Forum i Kyoto i oktober anordnades ett möte mellan VINNOVA och ledningen för JST för att föra vidare diskussionen om samarbetet mellan organisationerna.

I mars anordnade VINNOVA en delegationsresa till Japan som ett led i arbetet med att bygga upp ett forskningssamarbete inom trafiksäkerhet. Ett 10-tal viktiga aktörer besöktes, främst forskningsmiljöer med inriktning på aktiv trafiksäkerhet. I delegationen ingick representanter från Chalmers, Volvo Cars, AB Volvo, Autoliv, Vägverket, ISA och VINNOVA. Samma vecka besökte kungaparet Japan och VINNOVA deltog i arrangemangen av symposier inom Medicin och bioteknik, Trafiksäkerhet samt Energianvändning som föranletts av kungabesöket.

En miljödelegation ledd av VINNOVAs vice generaldirektör besökte i december Japan. I delegationen deltog bl a representanter för Chalmers, Näringsdepartementet, Formas samt ITPS. Syftet var att få en bild av japanska satsningar på miljörelaterad FoU samt att sondera förutsättningarna för *ett utökat samarbete om finansiering av miljörelaterad FoU* mellan Sverige och Japan. Bland kontakterna ingick NEDO, den enskilt största offentliga finansiären inom området. Dessutom deltog delegationen i ett seminarium vid University of Tokyo.

Kina

Ett avtal på regeringsnivå om tekniskt vetenskapligt samarbete med Kina undertecknades 2004. Inom detta avtals ramar har VINNOVA etablerat olika samarbeten inom framförallt Bioteknik, Informations- och kommunikationsteknologi samt Materialteknik.

I september hölls ett Joint Committee möte i Peking där VINNOVA deltog. I samband med detta möte arrangerades *2nd Sino-Swedish Science Week* med workshops inom existerande och potentiella samarbetsområden. Ett stort antal svenskar och kineser deltog. VINNOVA gav stöd till och organiserade workshops inom Materialteknik, Telekommunikation och Traditionell kinesisk medicin.

Under året har ett forskningssamarbete med Kina inom *mobil- telekommunikation* utlysts i samarbete med SSF. Programmet beslutades vid ett möte mellan Ministry of Science and Technology, VINNOVA och SSF i Stockholm i juni. Programmet som löper under tre år med start 2008, kommer att finansieras till lika delar från Sverige och Kina där respektive sida bär sina egna kostnader. VINNOVA bidrar med 5 miljoner kronor per år till programmet.

Sino-Swedish Advanced Materials Centre vid Chalmers Tekniska Högskola som fungerar som nod för svenska forskningssamarbeten inom materialvetenskap med Kina har beviljats fortsatt finansiering för de kommande tre åren. Centret har en motsvarighet i Kina som där finansieras av Ministry of Science and Technology.

Inom Bioteknik har ett pilotprojekt som behandlar hälsoeffekter av fullkorn från råg startats under året. I projektet deltar svensk livsmedelsindustri samt svenska och kinesiska universitet.

Indien

Under avtalet om tekniskt vetenskapligt samarbete mellan Sverige och Indien som tecknades på regeringsnivå 2005 har ett Joint Committee möte hållits i maj och VINNOVA tecknat i anslutning till detta två underavtal. Ett *Protocol of Cooperation* undertecknades med Department of Science and Technology, DST, och det gäller under 2007 och 2008. I avtalet nämns fyra prioriterade samarbetsområden - Bioteknik, IKT, Miljöteknik och fordonsforskning. Vidare diskuteras bl a gemensamma forskningsprojekt, forskarutbyten, gemensamma utbildningar och workshops.

Ett *Programme of Cooperation* undertecknades också med Department of Biotechnology, DBT. Detta avtal nämner speciellt medicinsk technology med underrubrikerna infektionssjukdomar, hjärt-kärl-sjukdomar, metaboliska sjukdomar och cancer. Andra områden som nämns är innovativ mat, biomedicinska utrustningar och medicinteknik samt miljöbioteknik. Avtalet gäller under fem år med möjlighet till fem års förlängning. Ett konkret samarbetsprogram med fokus på tuberkulos har diskuterats med berörda indiska myndigheter och en DBT-delegation besökte Sverige i juni 2007. En workshop i Indien under 2008 är avsedd att definiera samarbetsprojekt.

VINNOVA har arbetat vidare med uppdraget från regeringen inom *e-Health*. Förslag på samarbetsområden har diskuterats med berörda indiska myndigheter och en delegation från Department of IT, DIT, besökte Sverige i juni 2007. Samarbetet har inriktats mot hantering och visualisering av medicinska datamängder. I

december genomfördes ett seminarium i Delhi med 11 svenska och ett 25-tal indiska forskare där projektförslag presenterades och diskuterades. Under första halvan av 2008 kommer fullständiga förslag till samarbetsprojekt att presenteras för VINNOVA och DIT för beslut om finansiering. VINNOVA och DIT har engagerat forskningsinstitutet SICS respektive CDAC att assistera vid arbetet att initiera samarbetet.

Sydkorea

I slutet av 2006 besökte en delegation från VINNOVA Sydkorea. Besöket ledde till flera möten i Sverige under 2007 med olika sydkoreanska organisationer för diskussioner om hur *forskningssamarbeten* skulle kunna initieras, trots att inget avtal mellan regeringarna finns. Som ett led i detta arrangerades i december Sweden-Korea Science and Technology Forum kring bioteknik och bredbands-teknologi tillsammans med STINT och den sydkoreanska organisationen KICOS.

- ***hur myndigheten främjar industriella och tekniska fördelar av svensk medverkan i internationella forskningsanläggningar,***

Dåvarande Nutek och Naturvetenskapliga forskningsrådet gav tidigare stöd till företaget Technotransfer, vars verksamhetsidé var att genom kontaktförmedling medverka till att främja svenskt engagemang i samband med forskning och planerade upphandlingar till större forskningsanläggningar i Europa, t ex CERN. Med hänsyn till resultatet av verksamheten och att den, för att bli teknikdrivande, bör kopplas till långsiktiga forskningsprojekt i den aktuella forskningsmiljön, en typ av projekt som VINNOVA inte hade i sin portfölj, beslöt VINNOVA tidigt att upphöra med sitt stöd. Dessa frågor bevakas idag av Vetenskapsrådet med viss medverkan av VINNOVA.

VINNOVA har fortsatt bevakat planeringen och utredningar om att bygga *en europeisk neutronkälla*, baserad på spallationsteknik, eftersom Sverige i Lund har särskilt goda förutsättningar att vara lokaliseringssort för denna. Om anläggningen kommer att förläggas till Sverige bör på regeringsnivå aktualiseras också frågan om hur svenska intressenters deltagande i upphandlingen av anläggningen bäst kan främjas.

Svenska intressenter har drivit frågan om att bygga *A European Extremely Large Telescope*, E-ELT. Denna anläggning som ursprungligen är ett svenskt initiativ kommer inte att förläggas till Sverige då bl a en lokalisering nära ekvatorn är nödvändig. Projektet som stöds av EU kommer dock att innebära teknikdrivande upphandlingar till en omfattning av 0,8–1 miljard euro där konstruktion och design i huvudsak genomförs av svenska grupper och där svenska industrier kommer att kunna ha en ledande roll.

- ***hur myndigheten arbetat med EUs ramprogram för konkurrenskraft och innovation,***

I samband med att EU tog beslut om det nya programmet Competition and Innovation Programme, CIP, som innefattar tre områden som berör tre olika generaldirektorat – DG Enterprize, DG INFSO och DG Energy – beslutade Näringsdepartementet att Nutek skulle ha ett samordningsansvar och ansvaret för delprogram SMF och Innovation. VINNOVA skulle ansvara för delprogrammet *ICTpolicy support programme*, CIP-ICT-PSP. Detta program hade en årsbudget på knappt 60 miljoner euro 2007.

CIP är ett EU program utanför 7:e ramprogrammet men med ett likartat arbetssätt där Kommissionen har öppna utlysningar och projektförslagen rankas av externa experter. Medlemsstaternas roll i CIP är att delta i management kommittéer och i dessa bl a påverka delprogrammets årliga arbetsprogram samt att tillhandahålla en NCP funktion.

VINNOVA har under året haft en frekvent dialog med Näringsdepartementet kring arbetsprogramutformning inför kommittémötena och representerat Sverige vid två av årets fem kommittémöten.

VINNOVA har deltagit i överläggningar med Nutek och Energimyndigheten och presenterat CIP-ICT-PSP vid ett gemensamt informationsmöte där CIP programmets alla utlysningar presenterats.

NCP funktionen har deltagit i Kommissionens informationsaktiviteter och presenterat programmet vid ett flertal informationsträffar. CIP-ICT-PSP har under året haft en utlysning som kan förväntas stödja nära 20 svenska deltaganden som tillsammans kan få ett EU stöd motsvarande ca 5 procent av programbudgeten.

2.1.1.1.2 Verksamhetsgrenen Kunskapsöverföring

Utförare och användare av FoU samt en intresserad allmänhet ska genom VINNOVA ha god tillgång till information om FoU och FoU-resultat.

En av förutsättningarna för effektiva forsknings- och innovationssystem är ett nära samspel mellan olika aktörer inom systemet som i sin tur förutsätter en öppen och aktiv kommunikation, ett kunskapsutbyte, mellan de olika aktörerna. En av grundpelarna i VINNOVAs verksamhet är samverkan inom Triple Helix, d v s näringsliv, akademi och politik/offentlig verksamhet. För att samverkan ska fungera och förbättras krävs en ömsesidig lärprocess genom bl a dialog och kunskapsöverföring. Det kan ske på många sätt, dels via direkta samarbeten, dels via konferenser och seminarier, dels genom artiklar, tidningar och publikationer, dels via webbaktiviteter och dels genom riktade aktiviteter inom olika program och verktyg som VINNOVA finansierar.

En del av kunskapsöverföringen genomförs direkt av VINNOVAs personal medan andra delar sker via de program, aktiviteter och verktyg som VINNOVA initierar

och finansierar. Det unika med VINNOVAs verksamhet är helhetsgreppet över alla tre verksamhetsformerna analys, forskningsfinansiering och aktörssamverkan. Det innebär ett krav på VINNOVA internt att ha ett effektivt och proaktivt kunskapsutbyte både mellan medarbetarna internt och mellan de olika verksamhetsgrenarna externt.

Ser man sedan till kommunikationen av VINNOVAs verksamhet i sig själv finns det flera anledningar till att den bör vara rätt omfattande. Det finns naturligtvis en förväntan att återkoppling sker till huvudmannen vilken är både regering och riksdag samt i viss mån även allmänheten kring vad som faktiskt görs för tilldelade medel. Vidare måste VINNOVAs verksamhet bli så pass känd att det framgår vilket mervärde aktörerna i programmen får så att de bästa deltagarna söker och deltar i VINNOVAs program.

VINNOVA ska redovisa

- ***vilka insatser som genomförts för att sprida information om forskning till olika målgrupper, kostnaderna för dessa insatser samt en bedömning av insatsernas resultat,***
- ***vilka särskilda insatser som genomförts för att stimulera till debatt om och popularisering av forskning, och***
- ***hur myndighetens insatser samordnats med och kompletterat andra aktörers insatser.***

Mycket av det som görs genom VINNOVAs kommunikationsavdelning syftar till att sprida information om forskning till olika målgrupper. Detta sker på flera sätt men fokus är att genom goda exempel visa på hur forskning och forskningsresultat i VINNOVAs olika program leder till positiva effekter för samhällsutvecklingen och för en svensk hållbar tillväxt. Dessa goda exempel tas fram och används i olika sammanhang som t ex i populärversionen av Årsredovisningen, det Internationella magasinet, VINNOVA Nytt, på mässor och utställningar samt både på VINNOVAs egen webbplats och webbplatsen för Europaprogrammen.

Under 2007 har arbetet fortsatt och omfattat lite nyare kommunikationsinsatser som t ex det *kortfattade nyhetsbrev* om framförallt analys- och strategirapporter från VINNOVAs avdelning för strategiutveckling som skickas till en mindre grupp. En *populärversion av Årsredovisningen* togs fram för att ge en överblick över VINNOVAs verksamhet 2006 och för att visa på några olika typer av effekter som program och projekt uppnått. Under 2007 producerades även ett nytt *Internationellt magasin* med syfte att för målgrupper utanför Sverige berätta om både VINNOVAs verksamhet och vissa företeelser i det nationella innovationssystemet.

För att öka genomslaget och informationsspridningen från den verksamhet som finansieras av VINNOVA, d v s från forskarna själva, genomfördes under året flera *seminarier inom kommunikation*, speciellt mediekommunikation, för grupper av

forskare som beviljats medel från VINNOVA. Syftet är att hjälpa forskarna att kommunicera sin verksamhet och ge dem verktyg för att kunna göra detta på egen hand.

Arbetet med *den nya webbplatsen* som lanserades under våren 2006 har fortgått under 2007. En viktig del i den nya webbplatsen är att mer effektivt sprida information om resultat och effekter från verksamheten, bl a genom den banner som ligger högst upp på första sidan och där olika goda exempel presenteras på hur VINNOVAs medel används och med vilka resultat. Arbetet med att hitta ett enklare språk för att bli mer tillgänglig är kontinuerligt och har fortgått även under 2007. Ett arbete har också inletts med att förbättra VINNOVAs projektkatalog som finns tillgänglig på webbplatsen så att det ska bli lättare att ta del av resultat från verksamheten.

En viktig nyhet på webbplatsen är en speciell ingång för företag till sidor med information som rör deras intressen. Detta gjordes bland annat som en följd av den strategi för små och medelstora företag som VINNOVA presenterade under våren 2007.

Ett nationellt uppdrag VINNOVA har och som till stor del innehåller kommunikationsarbete är det nationella ansvaret för EUs ramprogram, på VINNOVA organiserat under Europaprogrammen. Uppdraget innebär att stärka det svenska deltagandet med både forskare, företag och offentliga aktörer. Sedan detta ansvar fördes över till VINNOVA i januari 2006 har det inneburit en klar ökning av kommunikationsinsatserna då Europaprogrammen bygger främst på olika informationskanaler. Dels har de en egen webbplats, dels egna nyhetsbrev, presentation av goda exempel etc. I november hölls en stor informationskonferens, Spelplan Europa, för 7:e ramprogrammet med ca 200 deltagare där information och inspiration gavs för ett aktivt svenskt deltagande i olika program inom EU.

En av VINNOVAs större aktiviteter för att skapa debatt, sprida kunskap om verksamheten och få en konstruktiv dialog med olika aktörer är *VINNOVAs Årskonferens* som hölls i oktober. Temat var *Lyfter forskningen Sverige* och fokus var vilka effekter investeringar i forskning och utveckling har på samhälle och näringsliv. Till konferensen hade även rapporten *Fokus på effekter: En samlad ansats för effektlogikprövning, uppföljning, utvärdering och effektanalys* tagits fram. Diskussionerna och inläggen framhöll alla vikten av ett systematiskt arbete med utvärdering och effektanalyser för att i framtiden kunna formulera program och projekt som bättre når målet som i VINNOVAs fall är hållbar tillväxt.

Startkonferenser har arrangerats för vart och ett av de 15 VINN Excellence Center som gått igång med sin verksamhet under året. Varje konferens har omfattat 50–300 deltagare från främst involverade parter men har även inkluderat föredrag från t ex medlemmar i det internationella vetenskapliga råd som är knutet till varje Center.

Pressinformation, presskonferenser m m har ordnats i samband med dessa startkonferenser.

För att föra en dialog med allmänheten kring forskningsfrågor så var VINNOVA en av sponsorerna till Researcher's Night, på svenska kallad *Forskarfredag*, även 2007. Det är ett initiativ från EU där man under samma kväll på olika platser i hela Europa arrangerar olika former av aktiviteter med forskare inblandade riktade till allmänheten. Det var tredje året Forskarfredag genomfördes och intresset är växande. I Stockholm deltog 4 500 personer i den aktivitet som arrangerades i Kulturhuset. VINNOVA arrangerade även två mycket välbesökta seminarier under Almedalsveckan, ett kring småföretagarstrategin och ett inom transportsektorn på temat miljövänliga drivmedel.

VINNOVA har under 2007 givit bidrag till olika informationsinsatser i skolor. Hit hör *Teknikboken* som ges ut av Freebook och Utbudet som distribuerar olika typer av information till skolor om verksamheter i näringsliv och samhälle. Detta för att stödja arbetet med att öka intresset för naturvetenskap och teknik samt presentera inspirerande exempel från just VINNOVAs verksamhet.

Tabell 15 visar en sammanställning över en del av de aktiviteter som gjorts i egen regi eller tillsammans med andra. En ungefärlig kostnadsuppskattning har gjorts där detta varit möjligt. Att bedöma resultaten av insatserna är naturligtvis inte enkelt då det är svårt att mäta om mottagare av information respektive deltagare i en kommunikationsdialog tar till sig just en specifik kommunikationsinsats eller om det är i samverkan mellan olika typer av kommunikationsinsatser som ny insikt nåtts.

En sak som är mätbar är hur mycket VINNOVAs aktiviteter syns i medierna och där visar statistiken att VINNOVAs synlighet fortsätter att öka, under 2007 med ca 35 procent jämfört med 2006. En ökad synlighet i medierna indikerar att VINNOVAs verksamhet fått ett större genomslag, vilket i sin tur kan kopplas till fler eller mer synliga kommunikationsinsatser i form av seminarier, konferenser, debattartiklar och tidningar och även till en större tydlighet vad gäller själva uppdraget. 2007 gjordes en ny omvärldsanalys som gav mycket positiva omdömen men även en del konstruktiv kritik av hur VINNOVA uppfattas i omvärlden. Även en mer kvantitativ varumärkesundersökning utfördes för att ta reda på hur väl kommunikationsinsatserna de senaste åren slagit igenom i olika målgrupper. Baserat på bl a den och omvärldsanalysen har en kommunikationsstrategi för VINNOVA utarbetats för att mer effektivt kunna informera om verksamheten.

Tabell 15 Insatser för att sprida forskning 2007

Insatser	Kostnader (tkr)
<i>Egna aktiviteter</i>	
Konferenser och seminarier	
◦ Årskonferensen (ca 230 deltagare)	732
◦ Seminarier under Almedalsveckan	89
◦ Spelplan Europa, informationskonferens kring 7:e ramprogrammet	90
VINNOVAs webbplats	454
Publikationer	
◦ VINNOVA Nytt, 6 nummer (ca 4000 läsare)	810
◦ Populärversion av Årsredovisningen	367
◦ Ny utgåva av Internationella magasinet	388
◦ Publikationer (inkl info material)	2 095
Utbudet	9
Utställningar	
◦ Transport Forum	51
◦ Vitalis	244
◦ Trä 2007	106
◦ Övrigt	233
Annonser	
◦ bilagor till DI/SvD/DN + övriga annonser	251
◦ Teknikboken	130
Pressbevakning m m	677
Summa Egna aktiviteter	6 726
<i>Aktiviteter tillsammans med andra aktörer</i>	
forskning.se, Vetenskapslandet, Forskning & Framsteg, Forskarfredag, Vetenskap & Allmänhet, Expedition Linné, Unga forskare, ESBRI m m	3 092
Totalt	9 818

De flesta av de insatser som VINNOVA genomfört för att sprida information om forskning till olika målgrupper stimulerar självfallet också till debatt om forskningen. Det kan därför vara svårt att särskilja några specifika insatser. Bland VINNOVAs insatser som bidragit till debatt och ökat förståelsen om forskning kan dock nämnas: Årskonferensen, frukostseminarier, pressmöten, VINNOVA-Nytt, populärversionen av Årsredovisningen, det internationella magasinet Research for Growth, deltagande i Almedalsveckan samt debattartiklarna.

Eftersom det i VINNOVAs uppdrag ingår många element av nätverksbyggande, att skapa effektiva forsknings- och innovationssystem, så sker mycket av arbetet i nära samarbete med andra. Bland de mer specifika kommunikationsinsatser som sker i samverkan med andra finansiärer kan nämnas Vetenskapslandet, forskning.se samt Vetenskap och Allmänhet.

Ett samarbete finns även med Institutet för entreprenörskaps- och småföretagsforskning, Esbri. Syftet är att sprida kunskap om den forskning som sker om innovationssystem i de olika forskningscentra som VINNOVA finansierar.

Som exempel på hur VINNOVA arbetar med kommunikationsinsatser inom olika program och som då främst har till syfte att sprida resultat från ett specifikt projekt eller program kan nämnas följande exempel:

MERA-programmets årskonferens 2007; MERA Produktionsteknik – ett lyft för Sverige

I februari 2007 ordnades en konferens för resultatspridning av resultat från programmet Manufacturing Engineering Research Area, MERA. Konferensen innehöll också policyföredrag, bl a inriktade på de europeiska ramprogrammen och andra internationella frågor. Miljöfrågor adresserades också. Konferensen lockade ca 200 deltagare, varav merparten från företag. Ca 30 projekt presenterades i parallella vetenskapliga sessioner och samtliga projekt, ett 40-tal, i programmet presenterades med posters.

Nationell workshop; Funktionsförsäljning oktober 2007

I oktober 2007 hölls en workshop inom området funktionsförsäljning i Luleå, i samverkan med främst Luleå Tekniska Universitet/Faste-laboratoriet, ett VINN Excellence Center, och också Linköpings Universitet och KTH. Ett sedvanligt call for papers genomfördes innan workshopen för att säkerställa kvalitén på presentationer och konferensartiklar. Sammantaget deltog ca 60 personer, merparten från forskarvärlden, men också företagsrepresentanter från exempelvis Volvo Aero och LKAB deltog.

Även forskare från Danmark, Tyskland, Japan och Finland deltog. Från Japan kom 14 deltagare, varav flera från olika företag. Workshopen hölls under 2 dagar. Alla svenska universitet och högskolor med större verksamhet inom området deltog i workshopen.

Slutkonferens för programmet Wood Material Science and Engineering

VINNOVA ansvarade tillsammans med Formas för genomförandet av den slutkonferens för programmet Wood Material Science and Engineering, ett bilateralt program mellan Sverige och Finland, som hölls i Stockholm i maj. Som tidigare år presenterades alla projekt i en Final Report som färdigställdes till den årliga konferensen.

Joint workshop in House of Sweden, Washington

I maj arrangerade VINNOVA en tvådagars workshop i USA för att diskutera ett mer organiserade FoU-samarbete inom Sustainable industrial construction. Workshopen hölls på svenska ambassaden och ett 20-tal representanter från svenska universitet och företag mötte amerikanska forskare och företrädare för USAs byggindustri. I anslutning till workshopen gjorde VINNOVA ett återbesök vid NSF för närmare diskussion kring möjligheter för finansiering av framtida forskarutbyte.

VINNOVAs internationella synlighet har successivt ökat liksom intresset för VINNOVAs verksamhet bland innovationsinriktade organisationer i olika delar av

världen. Personer från många länder utanför Europa har besökt Sverige och VINNOVA eller haft annan typ av kontakt med VINNOVA de senaste åren för att lära och hitta samarbetsparter. Inom SIDA:s satsning Advanced International Training Programme har VINNOVA under 2007 utvecklat och genomfört ett första etappen av programmet Putting ideas to work – Strategies for innovation-led sustainable growth. Ett 20-tal länder från Asien, Afrika, Sydamerika och Europa har inbjudits att delta i tre programomgångar under åren 2007 till 2010 som finansieras av Sida. I den första programomgången hösten 2007 deltog personer från 13 länder. Förväntningarna är att programmet ska generera effektiva innovationsprocesser och hållbar tillväxt i de deltagande länderna. Nätverket av deltagare får en fördjupad insikt om VINNOVAs verksamhet och det svenska systemet. Det kan vara en intressant bas när nya globala länkar och samarbeten mellan svenska aktörer och aktörer i de involverade länderna ska utvecklas.

2.1.1.1.3 Verksamhetsgrenen Strategi och analys

Analyser och utvärderingar av hög kvalitet ska vara ett underlag för VINNOVAs strategier och bedömningar i frågor som rör FoU-verksamhet, FoU-politik samt utveckling av myndighetens egen verksamhet.

VINNOVA ska

- *i samarbete med internationellt ledande aktörer och efter samråd med Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) och andra berörda myndigheter utnyttja och utveckla indikatorer och indicatorsystem för en bättre uppföljning av resultatet av insatser inom ovan nämnda områden,*

VINNOVA har under året fortsatt arbetet med att utveckla ett myndighetsövergripande indikatorbaserat uppföljningssystem som gör det möjligt att mäta effekter av de satsningar som myndigheten initierar. Arbetet beskrevs i den samlade strategi för uppföljning, utvärdering och effektanalys som överlämnades till regeringen i maj 2007²³. För att säkerställa att det uppföljningssystem som utvecklas håller internationellt hög klass tillsatte VINNOVA i oktober 2007 ett *internationellt råd* för stöd till utvärdering och effektanalys. Rådet består av världsledande auktoriteter inom utvärderingsområdet. Internationella erfarenheter har även erhållits genom att VINNOVA utsetts som svensk representant i EU-kommissionens utvärderingsnätverk för forskning, teknik och utveckling, *EU-RTD_Evaluation Network*. I samarbete med ITPS har VINNOVA under 2007 tagit fram indikatorer för IT-forskningen i Sverige. Erfarenhetsutbyte på nationell nivå sker även inom gruppen för utvärdering och analys, där förutom VINNOVA, även Vetenskapsrådet, FAS och FORMAS ingår.

---

²³ Stern, Peter (2007) VINNOVAs samlade strategi för uppföljning, utvärdering och effektanalys. (Dnr 2006-04079).

Under året har VINNOVA gjort en syntes av de effektanalyser som genomförts sedan myndighetens bildande. Att på detta sätt dra lärdomar från genomförda insatser för effektmätning är nödvändigt för utvecklingen av ett effektivt uppföljningssystem²⁴. Rapporten användes även som underlag för VINNOVAs årskonferens som i år hade forskningens effekter på samhället som tema.

Det interna arbetet med att utveckla indikatorer och effektlogiker, d v s övergripande scheman över olika aktiviteter inom ett program och på vilket sätt dessa är tänkta att ge upphov till önskade effekter på olika lång sikt, har intensifierats under året. Lärdomar från tidigare genomförda piloter har tagits tillvara och systematiska uppföljningsansatser har utvecklats och implementerats bl a för Institute Excellence Centres, VINN Excellence Center, VINNPRO, Forska&Väx, Nyckelaktörsprogrammet samt ett antal FUD-program inom olika teknikområden. En viktig förutsättning för effektiv insamling, lagring och användning av uppföljningsdata på lång sikt är tillgång till ett anpassat IT-stöd. Under 2007 har det därför skett en kraftsamling för att utveckla ett nytt IT-system på VINNOVA som understödjer systematisk uppföljning och portföljanalys inom ramen för Effekta.

- ***redovisa hur analysarbetet används i den egna verksamheten,***

Arbetet med strategier och analyser på VINNOVA ger underlag som i olika grad påverkar det nationella policyarbetet och också VINNOVAs interna strategier och insatsutformning. Framsyner, analyser, uppföljningar, utvärderingar och effektstudier bidrar samlat till detta.

En del av VINNOVAs analysarbete är kopplat till regeringsuppdrag. Under året rapporterades analyser som använts som underlag i strategiarbete för svensk försvarsindustri för en miljöteknisk forskningsstrategi. Vidare genomfördes en analys av offentlig innovationsupphandling och en analys av det svenska deltagandet i EUs ramprogram. Under 2007 påbörjades också en analys av effekter av det svenska deltagandet i EUs ramprogram. Den kommer att avslutas hösten 2008.

Sektoriella innovationssystemsanalyser och andra analyser utgör ett *underlag i de interna policy- och programutformningsprocesser* som genomförs kontinuerligt inom VINNOVA. Analyserna syftar till att identifiera områden där insatser kan bidra till, alternativt undanröja hinder för, en hållbar tillväxt i Sverige. Under året avslutades analyser av biotekniksektorn, småföretagssektorn, forskningsinstitutssektorn, transportsektorn, IKT-sektorn, arbetslivssektorn och nanotekniksektorn. En syntes av fyra sektorsanalyser genomfördes också under året²⁵.

VINNOVA har under 2007 medverkat till att sprida kunskap om förhållandena i det svenska innovationssystemet genom kvalificerade underlag till andra aktörer.

---

²⁴ VINNOVAs fokus på effekter. VINNOVA Analys VA 2007:14.

²⁵ VA 2007:6/15.

Deltagande i internationella nätverk samt kunskapsutbyte och jämförelser med utvecklingen i andra länder utgör en förutsättning för denna verksamhet. VINNOVA är svensk representant i EU-kommissionens nätverk för innovationspolitik, *Pro INNO Policy TrendChart*. Detta innebär att kontinuerligt beskriva och bedöma innovationspolitiska förutsättningar i Sverige. Arbetet innefattar också uppdatering av en databas med innovationspolitiska åtgärder samt att bidra med underlag till tematisk workshops i EU-kommissionens regi. Det material som produceras i TrendChart används kontinuerligt dels inom VINNOVA för policyjämförelser med andra länder, dels som en viktig källa i andra aktörers operativa policyarbete, t ex inom Näringsdepartementet. En referensgrupp med representanter för Nutek, ISA, KK-stiftelsen, Energimyndigheten och SSF har följt arbetet.

Medverkan i *ERA-Watch*, som är ett initiativ från Kommissionen för att följa utvecklingen av forskningspolitiken i EU-länderna, har inletts under 2007.

Medverkan i *ERA-NET For Society* har skapat insikter om hur andra EU-länder använder framsyn för att skapa nationella processer för och samspel kring viktiga utvecklingsfrågor mellan berörda aktörer i samhället. Arbetet inom ERA-NET, VISION har resulterat i en med andra EU-länder gemensam utlysning för innovationsforskning. VINNOVA deltar även i OECDs framsynsaktiviteter.

Analysarbetet har även tjänat som plattform för nätverksbyggande och samarbete mellan centrala aktörer i det svenska innovationssystemet. Ett exempel är *Svensk Tillväxtbarometer* som är ett forum i samarbete med ledande exportföretag i Sverige initierat av VINNOVA för att skapa bättre förståelse för tillväxtens förutsättningar. Återkommande möten har genomförts med representanter för både näringsliv och samhälle. Mötena har utgjort en kontinuerlig dialog där olika perspektiv och synsätt på företagande och ekonomisk utveckling konfronterats och diskuterats.

Analysarbetet används också för att snabbt kunna leverera svar på specifika frågor från interna eller externa aktörer för att på så sätt skapa en effektiv myndighetsutövning och ett effektivare svenskt innovationssystem.

Ytterligare en resurs för analyser av FoU, innovation och hållbar tillväxt, som utnyttjats i VINNOVAs verksamhet, utgörs av de fem centers of excellence som finansieras inom ramen för programmet *Innovationssystemforskning om FoU och tillväxt*. Under 2007 har tre projekt av särskilt intresse för VINNOVAs verksamhet initierats. De fokuserar på starka forsknings- och innovationsmiljöer, samhällsliga effekter av akademisk forskning och kausala samband mellan FoU, innovation och tillväxt. Forskningsprojekten samspelar innehållsmässigt med analysprojekt vid VINNOVAs avdelning för strategiutveckling. Förutom dessa projekt har centrumen genomfört ett flertal mindre projekt som använts som underlag för att analysera och utveckla VINNOVAs programverksamhet. Som exempel kan nämnas utvidgningen av Forska&Väx till att förutom aktieföretag även omfatta handelsbolag och enskilda

firmor för att öka möjligheten för kvinnor att söka i programmet. Studier visar nämligen att kvinnor har de senare typerna av företag i större utsträckning än aktiebolag.

- ***särskilt redovisa hur myndigheten arbetat med att utveckla indikatorer för att mäta förändringar i det svenska innovationssystemet på regional, sektoriell och nationell nivå,***

Med indikatorutveckling avses dels utarbetandet av helt nya indikatorer, dels vidareutveckling och kvalitetsförbättring av befintliga indikatorer. Dessutom inkluderas i indikatorutvecklingen även arbetet med att vikta indikatorernas betydelse och att analysera samband mellan olika indikatorer. Kunskaperna inom de sistnämnda områdena är idag bristfälliga och forskning krävs för att öka förståelsen. Forskningsprogrammet Innovationssystemforskning om FoU och tillväxt med dess fem forskningsmiljöer utgör i sammanhanget en viktig resurs för att utveckla och kvalificera kunskaper om indikatorers inbördes vikt och relationer.

Arbetet med att utveckla indikatorer för att mäta förändringar i de svenska innovationssystemen på regional, sektoriell och nationell nivå syftar till att genom analyser förbättra kunskapsunderlaget om styrkor, svagheter, hot och möjligheter i olika innovationssystem. Analyserna ingår vidare som underlag i olika policyprocesser, både internt och externt.

Under 2007 har arbetet med utveckling av indikatorer i stor utsträckning ägnats åt att stödja det fortsatta arbetet med att redan från programstart identifiera indikatorer på VINNOVAs insatser.

VINNOVA har under året fortsatt haft ett *nära och kontinuerligt arbete med Statistiska centralbyrån, SCB*, där diskussioner förs om hur vetenskaps- och teknikindikatorer kan utvecklas för att bättre mäta förändringar i innovationssystemen. VINNOVA deltar även i olika internationella nätverk, exempelvis OECD, där frågor behandlas om hur indikatorer kan utvecklas och harmoniseras för att möjliggöra internationella jämförelser.

Under 2007 har VINNOVA tillsammans med SCB och övriga nordiska nationella statistikbyråer deltagit i ett nordiskt projekt. Projektet syftar till att utveckla nya indikatorer relaterade till områdena forskning och utveckling, innovation, humankapital och patent.

Under året fortsatte VINNOVA sitt arbete med att *ta fram riktlinjer och en standardiserad metodik* för att utvärdera och följa upp kunskapsöverföringen mellan forskningsorganisationer, samhälle och näringsliv. Föregående år togs ett treblocks-koncept fram, som omfattade både kvantitativa och kvalitativa fakta samt ett peer-review-förfarande där experter på samverkansfrågor under ett par dagar besöker ett lärosäte för djupintervjuer och frågeställande. Detta koncept utvecklades under 2007 framför allt inom blocket faktauppgifter. Utvecklingen av ett frågeformulär har skett i samråd med sju lärosäten samt genom ett seminarium där fler

lärosäten var inbjudna. Avsikten är att formuläret ska användas till att samla in faktauppgifter som sedan i en tidserie ska utgöra underlag för indikatorer om ett lärosätes individuella utveckling.

I indikatorarbetet är behovet av databaser med hög kvalitet stort. VINNOVA har tillsammans med SCB och andra berörda myndigheter, exempelvis Patent- och registreringsverket, PRV, under 2007 fortsatt arbetet med att *utveckla databaser* för att förbättra det statistiska underlaget för analyser. Ett exempel på en sådan databas är koppling av nationella patent vid PRV med företagsdata på SCB vilken är avsedd att möjliggöra studier av samband mellan bland annat FoU-investeringar, patentering, innovativitet och tillväxt.

Sedan EU/FoU-rådets verksamhet överförts till VINNOVA har arbetet med *EU-statistik* intensifierats. VINNOVA är ansvarig för att rapportera det svenska deltagandet i EUs ramprogram för forskning och teknisk utveckling, en funktion som tidigare ingick i EU/FoU-rådets uppdrag. I arbetet ingår att ta fram underlag till olika aktörer i systemet, bl a beslutsfattare, för att de på goda grunder ska kunna fatta beslut om framtida strategier och insatser för ett framgångsrikt svenskt deltagande. Stora resurser läggs därför på att kvalitetssäkra den data som levereras till VINNOVA av EU-kommissionen samt på att koppla andra uppgifter om olika aktörer och deras verksamhet till befintlig data om deltagande i EU-projekt. Detta görs för att öka jämförbarheten och analysmöjligheterna. Även data om avslutade ramprogram har kvalitetsförbättrats för att utvecklingen över tid ska kunna följas.

VINNOVA har under 2007 fortsatt arbetet med att utveckla databasen över kunskapsintensiva företag. Projektet leder fram till en databas med företag som fått medel från offentliga aktörer, inklusive VINNOVA, Innovationsbron och universitetens holdingbolag. Dessutom finns i databasen företag som fått finansiering från privata riskkapitalbolag och företag som av VINNOVA identifierats i analyser av teknikområden eller branscher. Även andra källor för information om intressanta företag används, t ex finns de företag som fått EU-finansiering med. Databasen ger bättre kunskap om företagen och möjligheter att följa olika teknikområden. Den ger även förbättrade möjligheter att göra uppföljningar, utvärderingar och effektanalyser av olika forsknings- och innovationssatsningar. VINNOVA ansvarar för arbetet och Innovationsbron, Svenska Riskkapitalföreningen, ISA, Nutek och Almi är partners i projektet.

2.1.1.1.4 Verksamhetsgrenen Europaprogrammen

Det svenska deltagandet i EUs ramprogram för forskning och teknisk utveckling ska vara högt och främjas genom information, rådgivning och analys.

Den 1 januari 2006 infogades EU/FoU-rådet i VINNOVAs organisation med det nya namnet Europaprogrammen. Integreringen i VINNOVA har fungerat väl. Verksamheten har fått en hemvist som ger större synlighet och skapat synergier med de centrala områden där VINNOVA har ett ansvar inom ramprogrammet.

VINNOVA ska redovisa

- *de insatser som gjorts inom områdena information respektive rådgivning och om möjligt analysera effekten av dessa,*

Europaprogrammens uppgift som National Contact Point, NCP, innefattar bevakning av 7:e ramprogrammet och dess specifika delprogram. Till denna uppgift hör också riktad information, rådgivning och utbildning av potentiella svenska aktörer.

Europaprogrammen på VINNOVA har under året varit NCP för alla program i 7:e ramprogrammet utom för Europeiska Forskningsrådet, där VINNOVA är sekundär NCP.

Innehållet i uppgiften som NCP är knuten till ramprogrammets livscykel. Under planeringsfasen i början av varje ramprogram är verksamheten koncentrerad till generell information. När programmet är i gång övergår verksamheten till mer specifik rådgivningsverksamhet. I slutet av programmet består uppgiften till stor del av statistik och utvärdering samt förberedelser inför kommande program.

Under 2007 har samtliga delområden inom ramprogrammet genomfört utlysningar. Detta innebär att mängden detaljerade frågor kring ansökningsförfarandet ökat markant jämfört med föregående år. Efterfrågan på kurser och rådgivning har därför varit högre medan behovet av generell information om 7:e ramprogrammet minskat. Däremot har intresset för detaljinformation kring genomförandet av beviljade projekt inte dykt upp än, varför informationsbehovet vad gäller redovisning och projektledning varit mindre.

En viktig del av informationsverksamheten utgörs av nyhetsbrev, webbplats, konferenser, kurser, informationsdagar och föredrag. Dessa aktiviteter har som mål dels att öka den generella kännedomen om ramprogrammen, dels att erbjuda specifik utbildning i de mer praktiska och programspecifika delarna av ansökningsprocessen. Under 2007 har intresset för information om 7:e ramprogrammet varit stort.

Nyhetsbrevet Inside

Europaprogrammen har ett elektroniskt nyhetsbrev som distribueras via e-mail till de intressenter som anmält intresse för ramprogrammet.

Goda exempel

EU-forskning – arbete & resultat är en serie med exempel på svenskt deltagande i ramprogrammet. Syftet är att ge inspiration, nya infallsvinklar och ökad kunskap. Exemplen är utformade som ett A4-blad som antingen kan laddas hem elektroniskt eller användas i upptryckt form vid seminarier m m. Det finns för tillfället 15 sådana exempel som även samlats i en gemensam skrift.

Webbplatsen

Inför starten av 7:e ramprogrammet förändrades webbplatsen²⁶. Innehållet och strukturen anpassades till det kommande ramprogrammet. Denna uppdateras fortlöpande med information om ramprogrammet.

Elektronisk nyhetsservice

Den elektroniska nyhetsservicen har använts av respektive NCP-handläggare under året. Syftet är att snabbt och enkelt förmedla nyheter till de intressenter som anmält specifikt intresse för ett visst delområde.

Konferenser

Konferensen *Spelplan Europa* arrangerades av Europaprogrammen i december 2007. Detta var en konferens om den senaste utvecklingen av EUs 7:e ramprogram. Konferensen samlade drygt 200 deltagare.

Joint Research Centre, JRC, arrangerade tillsammans med Europaprogrammen en konferens i början av november om möjligheterna till projektsamarbeten med JRC samt möjligheterna till tjänstgöring på forskningsinstitutet.

I oktober anordnade VINNOVA tillsammans med Utbildnings- och Näringsdepartementet en konferens om *Nyttan av att delta i EUs ramprogram för forskning och utveckling*. Syfte var att samla svenska aktörer och diskutera vilken nytta programmen bidrar med utöver den rent finansiella. En viktig slutsats av konferensen är att det ofta inte alls är finansieringen som är det viktiga motivet för att delta. Erfarenheterna från konferensen är samlade i skriften *EU-projekt – mer värt än pengar* som publicerades av VINNOVA i december.

Europaprogrammen arrangerade i september tillsammans med Industrikommittén ett *seminarium om Teknikplattformar* och deras betydelse för utformningen av arbetsprogrammen.

---

²⁶ www.europaprogrammen.se

Informationsdagar

Sammanlagt har Europaprogrammens personal presenterat 7:e ramprogrammet såväl generellt som i specifika detaljer rörande delprogram vid ett 50-tal informationsdagar runt om i Sverige.

Rådgivning

Den rådgivning som Europaprogrammen tillhandahåller kan delas upp i huvudsak tre områden. Insatserna kan variera i tid:

- Helpdesk-funktion; att vara tillgänglig för att svara på mer allmänna frågor.
- Programrelaterade frågor; hanteras i huvudsak av respektive NCP-person
Diskussioner om arbetsprogram, prioriteringar, projektidéer.
- Juridisk rådgivning; gäller främst det nya regelverket i 7:e ramprogrammet och frågor kring konsortialavtal. Enhetens jurist har varit representant i Kommissionens expertgrupp för modellkontraktet och diverse guidelines för sjunde ramprogrammet.

Tidig och korrekt information är mycket viktigt för Europaprogrammens trovärdighet som informatör och rådgivare. Information från och kontakter med EU-kommissionen, liksom nära samarbete med regeringskansliet och myndigheter, är en viktig bas för detta arbete. Brysselkontoret spelar också en viktig roll. Erfarenheterna från 6:e ramprogrammet har givit NCP-handläggarna en unik kompetens som efterfrågas vid olika informationsmöten ute i landet.

En ökad fokusering på information och kontaktmöjligheter via Internet har haft hög prioritet. Detta har under året tagit sig uttryck i att Europaprogrammen fokuserat på information via den elektroniska nyhetsservicen, webb och e-mail. Särskilt de elektroniska nyhetsbrev har uppskattats av användarna.

Supportkontor

Europaprogrammen har under året arbetat med nätverket Regional Contact Point, RCP, med 54 regionala representanter från landets regioner. Under 2007 arrangerades två nätverksträffar. Den första ägde rum i mars och behandlade innehållet i 7:e ramprogrammet, deltagarregler och hur man skriver en ansökan. På det andra mötet i augusti gavs information om strukturfonder, Ramprogrammet för Konkurrenskraft och Innovation, CIP.

Under året har Europaprogrammen haft ett nära stödjande samarbete med The Swedish Support Office for Forest-based Sector EU-research. Detta är ett supportkontor för den skogsbaserade näringen vars uppgift är att inom branschen främja svenskt deltagande i 7:e ramprogrammet. De tematiska områden som kontoret prioriterar är i första hand Livsmedel, jordbruk och fiske samt Bioteknologi, Energi, Nano Material Produktion och Miljö. Europaprogrammen har stöttat supportkontoret med olika former av rådgivning och information. Det har varit ett mycket nära och fruktsamt samarbete. Rådgivningen har skett dels via telefon och e-mail,

dels genom personliga besök. Vid dessa besök har olika möjliga projekt diskuterats direkt med projektledare. Information har bl a skett genom Europaprogrammens deltagande som presentatörer i supportkontorets informationsdagar. Det har varit två informationsdagar under året. Det är ännu för tidigt att analysera effekterna av Europaprogrammens stödande verksamhet men en preliminär siffra för supportkontorets success-rate är ca 25 procent på inskickade ansökningar. Denna siffra är betydligt högre än den totala EU-övergripande success-raten för de prioriterade områdena.

- ***samordningsaktiviteter med andra nationella forskningsfinansiärer avseende främjande av deltagande i ramprogrammet,***

Europaprogrammens *samrådsgrupp* är ett forum för erfarenhetsutbyte på myndighetsnivå i operativa frågor som rör ramprogrammet. Med utgångspunkt i VINNOVAs samordningsroll för att främja deltagandet i EUs ramprogram kan VINNOVA och representanter i samrådsgruppen ta initiativ till aktiviteter, utredningar och övrigt som bör genomföras för att främja deltagandet i ramprogrammet. I gruppen finns representanter för Vetenskapsrådet, Rymdstyrelsen, FAS, Formas, Energimyndigheten, Statens kärnkraftsinspektion, Statens kriminaltekniska laboratorium, Naturvårdsverket, Teknikföretagen/Svenskt Näringsliv, ABB, Sveriges Kommuner och Landsting, Civilingenjörskörbundet samt universitet, högskolor och forskningsinstitut.

Under 2007 har gruppen diskuterat till EU kopplat strategiarbete, nationella experter och utvärderare, Europeiska Tekniska Institutet, Gemensamma teknologiinitiativ och Artikel 169, Grönboken samt hur man kan påverka arbetsprogrammen.

Europaprogrammen har under 2007 haft ett bra samarbete med Energimyndigheten efter att en sekundär NCP för Energi utsetts på initiativ från Europaprogrammen. Detta har resulterat i ett ökat samarbete mellan myndigheterna.

VINNOVA arrangerade i augusti i samråd med Vetenskapsrådet och Formas ett *seminarium* för att diskutera synpunkter på Grönboken *Nya perspektiv på Europeiska forskningsområdet*. Inom Samhälle och ekonomi har Vetenskapsrådets expert tillsammans med VINNOVAs NCP genomfört flera informationsmöten för forskare.

Europaprogrammen har under året samlat alla NCP från VINNOVA, Vetenskapsrådet, Formas, Nutek, FOI, Naturvårdsverket, Energimyndigheten, SKI, SSI för att diskutera gemensamma frågor och aktiviteter.

I serien *EU-forskning – arbete & resultat* ges exempel på svenskt deltagande i ramprogrammet från alla delar av ramprogrammet. Syftet är att ge inspiration, nya infallsvinklar och ökad kunskap.

- ***hur myndigheten arbetat för att främja samarbetet med NCP-organisationer i andra länder,***

VINNOVAs arbete med NCP i andra länder har varit omfattande genom deltagandet i flera NCP-relaterade internationella projekt.

Tabell 16 VINNOVAs deltagande i NCP-relaterade internationella projekt 2007

Projekt	Aktiviteter
Ideal-IST	Tema Informationsteknik; partnersökning, hjälp till oerfarna organisationer.
EPISTEP	Tema Informationsteknik, Information & rådgivning till SMF om Gemensamma teknologiinitiativ, avslutades december 2007.
SMEs go Life sciences	Livsvetenskaper; Öka SMF-deltagande i delprogrammet Avslutades under året.
SMEs go health	Partnersökning, information, utbildning, öka deltagandet i tema Hälsa, under 2007 en godkänd ansökan med svenskt deltagande.
Trainnet future	Höja kunskapsnivån om ramprogrammen, utbildning Cypern och Ungern under 2007. Avslutades i november.
CAAST-NET	Planering av projektet. Syftet är att koordinera gemensamma intressanta forskningsområden mellan EU och Afrika samt kunskapsuppbyggnad i regionen. Startar 1 januari 2008.
INCONET-EECA	Planering av projektet. Syftet är att koordinera gemensamma intressanta forskningsområden mellan EU och Östeuropa/ Centralasien samt kunskapsuppbyggnad i regionen. Startar 1 januari.
BILATSILK	VINNOVA har koordinerat en ansökan. Syftet är att koordinera gemensamma intressanta forskningsområden mellan EU och Kina samt kunskapsuppbyggnad i regionen. Startar 1 januari 2008.

De projekt som aktivt riktar sig till mindre företag och forskare har tagits emot väl. NCP har bistått med vägledning i det praktiska arbetet kring ansökningar och arbetat med information, utbildning och partnersökningar. För projekten har det inneburit ett tillfälle att belysa möjligheterna i ramprogrammet för nya potentiella partners. Detta har sannolikt minskat tröskeln som många mindre företag och forskare kan känna inför ett aktivt deltagande i ramprogrammet.

- ***de insatser som gjorts för att främja industriellt deltagande i ramprogrammet, särskilt beträffande små och medelstora företags deltagande,***

Under året har VINNOVAs *SMF Forum* skapats för att samordna VINNOVAs SMF-relaterade aktiviteter. Som ett första steg har SMF Forum genomfört 3 gemensamma seminarier där man har presenterat de olika nationella och internationella satsningar som VINNOVA har ansvar för. Under hösten har även de regionala kontaktpersonerna informerats om SMF Forums aktiviteter och erbjudits kostnadsfria regionala seminarier. De gemensamma aktiviteterna kommer att utökas under 2008. Man har bl a påbörjat arbetet med att ta fram ett gemensamt informationsmaterial.

Utöver SMF Forums aktiviteter har Europaprogrammen presenterat möjligheterna att delta i ramprogrammen vid 7 *seminarier*, varav 4 seminarier i samarbete med Stockholms Science City, Uppsala Bio och Sweden Bio. Seminarierna har samlat mellan 10 och 30 deltagare. Under året har Europaprogrammen även arrangerat 3 stycken workshops inriktade på hur man skriver EU ansökningar, varav ett varit ett samarrangemang med Sweden Bio.

Europaprogrammen deltar i projektet *SMEs go Health*. Projektet har som mål att förbättra kvaliteten och kvantiteten på mindre och medelstora företags deltagande i hälsoorienterade projekt i 7:e ramprogrammet.

Vid ramprogramkonferensen i december arrangerade VINNOVAs SMF Forum en särskild session riktad till SMF. Inbjudan gick ut till en bredare krets där också de företag som sökt till programmet Forska & Väx och EUREKA inbjöds.

- ***verksamheten och kostnaden för kontoret i Bryssel,***

Brysselkontoret verkar som ett komplement till verksamheten med EUs ramprogram i Stockholm. Syftet är att Brysselkontoret ska få en mer offensiv roll och tillsammans med andra aktörer verka för att svenska intressen tillvaratas i EUs ramprogram.

En viktig uppgift för kontoret är att *samla in tidig information* om EUs aktiviteter på forsknings- och innovationsområdet och särskilt om utvecklingen av 7:e ramprogrammet.

För att snabbt sprida information till övriga VINNOVA har under året en intern blogg startats på VINNOVAs intranät där det framgår vad som händer dag för dag på Brysselkontoret och där det även finns material som presenterats vid arbetsgrupper och andra seminarier som Brysselkontoret deltagit i. Därefter bearbetas informationen vidare i Stockholm och sprids till svenska FoU-aktörer genom nyhetsbrev, kurser m m.

För att skaffa information deltar Brysselkontoret i olika nätverk och arbetsgrupper, särskilt inom Informal Group of RTD Liaison Office, IGLO som är ett informellt nätverk av 22 nationella forskningsorganisationer som har etablerat kontor i Bryssel. Kontoret deltar i flera arbetsgrupper inom IGLO och leder arbetet i en av dessa.

Brysselkontoret deltar också i och anordnar *seminarier* om aktuella forskningsämnen. I april anordnades ett norsk-svenskt seminarium om förnybar energi i samarbete med Energimyndigheten.

Brysselkontoret tar även emot en stor mängd svenska besökare från universitet, högskolor, forskningsinstitut, näringsliv samt olika regionala aktörer. Kontoret förmedlar direktkontakt med relevanta tjänstemän på kommissionen när det gäller

EU-forskning och planerar besöksprogram. På kontoret finns kontorsutrymmen samt möteslokaler som kan utnyttjas kostnadsfritt av svenska aktörer.

Brysselkontoret ansvarar även för det Brysselbaserade nätverket *EU Forskning och Innovation*. Verksamheten vid nätverket utvecklas gemensamt av VINNOVA, Teknikföretagen samt den svenska representationen i Bryssel och syftar till att sprida information mellan olika svenska aktörer inom området samt till att utgöra en plattform för ett samlat agerande gentemot t ex Kommissionen i olika frågor som rör forskning och innovation. Möten har under året hållits ungefär varannan månad och information sprids dessutom via en hemsida på Internet.

I november flyttade Brysselkontoret till nya lokaler i det s k Sweden House tillsammans med bl a Volvo och ITPS. Syftet med flytten är att åstadkomma en gemensam svensk lokalisering för Brysselverksamheten hos industri, myndigheter och organisationer. I huset finns redan den svenska ambassaden i Belgien, Svenskt näringsliv, Teknikföretagen och vissa regionkontor.

Kostnaden för verksamheten vid Brysselkontoret under 2007 var 3,5 miljoner kronor vilket är en liten ökning jämfört med 2006 då kostnaden var 3,2 miljoner kronor.

- ***kostnaden för insatser som direkt kan relateras till uppgiften som Mobility Centre,***

Verksamheten i Mobility Centre Sweden, MCS, har finansiellt stötts av EU Kommissionen genom ett treårigt kontrakt som avslutades i september 2007. VINNOVA har koordinerat detta projekt med Vetenskapsrådet och Svenska Institutet som projektpartners.

Under 2007 har det nationella nätverket inom MCS haft två sammankomster. Ämnen på dessa möten inkluderar initiativ inom EU som exempelvis Europeiska stadgan för forskare och riktlinjer för rekrytering av forskare och Kommissionens grönbok om European Research Area. Representanter från Kommissionen har medverkat vid båda dessa möten. Erfarenhetsutbyte mellan representanter från universitet och myndigheter har ingått som en naturlig del. Representanter från Nederländerna och Norge har medverkat och delgivit erfarenheter från Mobility verksamheten i sina länder. På det sista nätverksmötet diskuterades möjligt innehåll och prioriteringar för en fortsättning av MCS verksamheten. Deltagarna framförde genomgående en uppskattning av verksamheten som ett nationellt kunskapsforum och länk till EU avseende initiativ, pågående utveckling och lagstiftningsarbete inom området forskarmobilitet och såg fram emot en fortsättning i någon form.

Under 2007 har två möten hållits med Management Board för Mobility Centre verksamheten i Sverige. Deltagande i informationsmöten i Bryssel med Kommissionens nätverk för koordinering på EU-nivå, ERA-MORE, har ingått i verksamheten. Nyhetsbrevet har utgivits med tre nummer och arbetet med

Webbplatsen²⁷ och det relaterade rådgivningsarbetet har pågått under hela 2007. Under hösten 2007 besöktes webbsidan i genomsnitt av 30 besökare dagligen.

De direkta kostnaderna för VINNOVA för arbetstid, resor, konsult, broschyrer etc för MCS-projektet har varit:

- för år 2007 0,3 miljoner kronor
- under projektets sista verksamhetsår (27/9-06 till 26/9-07) 0,5 miljoner kronor
- under projektets treåriga verksamhet (27/9-04 till 26/9-07) cirka 2,1 miljoner kronor

Den finansiella slutliga redovisningen för det sista verksamhetsåret i projektet, Financial Statements, levererades till Kommissionen under december 2007.

- *de insatser som genomförts för att ta fram och sprida statistiskt underlag om det svenska deltagandet i EUs ramprogram,*

Under det gångna året har VINNOVA kvalitetssäkrat och förbättrat de data om EUs ramprogram som liksom tidigare år erhållits från EU-kommissionens generaldirektorat Research. Det statistiska underlag som VINNOVA förfogar över består av godkända, kontrakterade projekt och projektdeltagare och gäller för samtliga länder som beviljats medel.

I den funktion som VINNOVA är ansvarig för ingår att ta fram underlag till olika aktörer i systemet för att de ska kunna fatta välgrundade beslut. *Databaser med hög kvalitet* är av yttersta vikt i det föreliggande arbetet varför stora resurser läggs på att kvalitetssäkra de data som levereras till VINNOVA av EU-kommissionen samt på att koppla dessa till andra data. Även data gällande nu avslutade ramprogram har kvalitetsförbättrats för att utvecklingen över tid ska kunna analyseras.

Material har kontinuerligt levererats till berörda departement och myndigheter, universitet, forskningsinstitut, kommuner, intresseorganisationer och privata aktörer. Olika aspekter av det svenska deltagandet har vidare redovisats på olika konferenser och sammankomster. *Analys, presentationer och rapporter* har gjorts lätt tillgängliga via Europaprogrammens hemsida. Aktuella frågor har även belysts i nyhetsbrev och artikelsamlingar.

I februari 2007 levererades en beskrivande rapport om svenskt deltagande i 6:e ramprogrammet t o m juli 2006, vilken spridits till ett flertal intressenter. Under februari 2008 kommer ytterligare en rapport som bygger på nyare data att färdigställas.

---

²⁷ www.researchinsweden.se

- ***vilka andra myndigheter VINNOVA samarbetat med för att genomföra analyser och översiktligt resultat av dessa analyser,***

Under våren 2007 har VINNOVA genomfört en analys av det svenska deltagandet i EUs ramprogram enligt uppdrag i myndighetens regleringsbrev för 2006. Denna analys har genomförts i samråd med Vetenskapsrådet, som kompletterade VINNOVAs analys med en analys av forskarvärldens perspektiv på det svenska deltagandet. Under arbetets gång har löpande samarbete ägt rum. VINNOVAs analys resulterade i ett antal förslag till insatser för att förbättra det svenska deltagandet.

Under året som gått har VINNOVA tillsammans med *Vetenskapsrådet, FAS, Formas och Energimyndigheten* inlett ett samarbete syftande till att göra en effektanalys över vad det svenska deltagandet i 3:e – 6:e ramprogrammen fått för effekter på svenska lärosäten och industriella sektorer. Effektanalysen är ett regeringsuppdrag. En första delrapport kommer att presenteras i februari 2008. Resultatet kommer att bli värdefullt för bl a beslutsfattare som ska fatta beslut om insatser för framtida deltagande i ramprogrammen. Ett flertal avstämningsmöten har skett mellan de ansvariga på respektive myndighet. Vidare äger kontinuerliga kontakter rum.

Det statistiska material som fortlöpande levereras av VINNOVA har utgjort grund för olika myndigheters egna analysarbeten. Till regeringskansliet har lämnats flera redovisningar av bland annat svenskt deltagande fördelat på program, sektorer och aktörer. På beställning har underlag till mer specifika frågor tagits fram, ofta i samråd med beställaren. Efter överläggningar med Vetenskapsrådet har av dem efterfrågat material tänkt att fungera som underlag för analysarbete tagits fram.

2.1.2 Politikområde Näringspolitik

Främja en hållbar tillväxt och en ökad sysselsättning genom insatser för ökad konkurrenskraft och fler och växande företag.

2.1.2.1 Verksamhetsområde Innovation och förnyelse

Ökad kunskap och kompetens så att tillväxt, innovationer och företagsutveckling stimuleras.

2.1.2.1.1 Verksamhetsgrenen Experimentell teknik

Öka kompetensen inom området experimentell teknik i samverkan med andra forskningsaktörer och näringslivet, särskilt för små och medelstora företag.

Öka säkerhet och förbättra miljöegenskaper i material, processer och produkter främst genom utnyttjande av prenormativ forskning och standardisering, normgivning och expertfunktioner.

I Proposition 2001/02:2, FoU och samverkan i innovationssystemet, framfördes behovet av en omstrukturering inom industriforskningsinstitutssektorn till en sammanhållen struktur med färre och större institut. Främst hänvisas till de industriforskningsinstitut som fanns samlade i den s k IRECO-gruppen. Det angavs även att det efter analys och utvärdering även borde övervägas att inordna andra institut med statligt ägande, bl a Sveriges Tekniska Forskningsinstitut AB, SP, i omstruktureringen.

Regeringen har därför beslutat att som ett led i denna omstrukturering så ska den vid SP statligt finansierade forskningen och utvecklingen inom experimentell teknik, från och med 2003 hanteras genom VINNOVA.

Syftet är att SP successivt ska ges möjlighet att utvecklas i enlighet med de krav som kommer att gälla för de s k IRECO-instituten.

Sedan 2003 disponerar därför VINNOVA medel från anslaget 38:12, Bidrag till standardisering och FoU inom experimentell teknik för att finansiera forskning och utveckling inom experimentell teknik. Syftet är att SP successivt genom VINNOVAs stöd ska ges möjlighet att anpassas till och utvecklas enligt de kriterier som gäller för den långsiktiga finansieringen av de statligt delägda industriforskningsinstituten.

VINNOVA har under 2007 anslagit 38,2 miljoner kronor till SP.

Redovisningen under de fyra återrapporteringskraven under Experimentell teknik baseras liksom tidigare år på uppgifter från SP.

VINNOVA ska redovisa

- *insatser för kompetensökning inom experimentell teknik fördelat på forskningsaktörer, särskilt industriforskningsinstitut,*

SPs samarbete med UoH har fördjupats ytterligare enligt SPs långsiktiga strategi. Genom projekt, utbildningar och centra av olika slag som VINN Excellence Center, Institute Excellence Centres, VINNVÄXT m fl byggs nätverk och FoU-miljöer med ett stort antal personer och inte minst samutnyttjande av dyrbar utrustningsresurs. Närmare 90 avdelningar och institutioner vid alla typer av lärosäten, inom ett stort antal ämnesområden och i hela landet omfattas. Avtal om samverkan har tecknats med Lunds Tekniska Högskola och Växjö universitet. Samverkan ger starkare FoU-miljöer och personer med bättre helhetssyn på innovation och tillväxt i samband med forskning.

Tre nya adjungerade professorer har utnämnts så att dessa nu är totalt 15. Över 50 av SPs medarbetare verkar dessutom som lärare, deltagare i styrelser och institutionsråd m m. Under året har 3 av SPs 35 forskarstuderande i samverkan med universitet och högskolor avlagt examen. Internationellt sker samverkan med över 100 forskningsaktörer ofta i samband med europeisk verksamhet.

Projekt och program innefattar ofta företag med stark utvecklingsverksamhet. Detta är tydligt inom de centra där SP och universitet och högskolor samverkar, som Chase, Charmant, Biomatcell med föreståndare från SP, SAFER, ECOBUILD och Waste refinery som under året gått in i driftfasen.

Inför den planerade omstruktureringen till en samlad institutssektor fr o m 2009 har institutssamverkan ökat ytterligare. Diskussioner har förts med ytterligare några forskningsinstitut om närmare samverkan.

Inom SP har konsolideringen av träområdet fortsatt i nationellt träprogram och nationellt träråd samt stora projekt och regionala centra som Träcentrum norr och vid Växjö universitet. Med SIK och YKI har SP initierat centrubildningar som Scandinavian Coating Center, SP-Pack, SP Surface Analysis Center och SweChoc samt arbetsgrupper för materialstrukturer, kyla och transport, sensorik och analys. Även här fungerar forskningsinstitutens intressentgrupper som drivkrafter för prioriteringar.

Med de övriga sklöverbolagens forskningsinstitut samt med de forskningsinstitut som ännu står utanför, totalt 15, har SPs mångåriga samverkan fortsatt, och förstärks i en del fall. Några sådana områden är plast och textil med SWEREA, robust elektronik med ACREO, biobränslen med Gemensamma teknologiinitiativ, miljö med IVL och fordonsprogrammen med VTI. Här fungerar ibland United Competence som katalysator.

- ***insatser för kompetensökning inom experimentell teknik i näringslivet, särskilt för små och medelstora företag,***

SPs styrka är att föra ut kunskap till användning direkt till 6 000 företag inom ett stort antal branscher. Detta görs med ett brett sortiment av tjänster, från forskningsuppdrag och utveckling till analys, mätning, utvärdering och certifiering. Företag med högt teknikinnehåll kan samverka om produktutveckling och andra om kvalitet och säkerhet eller anpassning till regler för att undvika handelshinder eller för minskad miljöbelastning. Det senare är viktigt för många SMF för deras internationella marknader. Genom samverkan med universitet och högskolor fås också ett snabbt och direkt brobyggande från kunskap till kommersiell användning.

En viktig komponent är att SP med ökad fokus från 2007 samlar disciplinär kunskap i nio branschriktade profiler för att kunna möta företagens behov av bred teknik, t ex inom bygg- och fordonsområdet.

Inflytande på kunskapsbildningen fås genom ett trettiotal råd och grupper av intressenter inom olika branscher och produktområden. De viktigare av dessa är ett byggråd, ett träråd och ett fordonsråd. På motsvarande sätt medverkar SPs medarbetare i ett antal branschgrupper drivna av näringslivet samt som expert i standardisering och för olika myndigheter.

Kunskapsspridning är viktig och prioriteras. Förutom ett stort antal rapporter och handböcker av direkt nytta för företagen samt omkring 220 rapporter, artiklar och avhandlingar som kan användas i företagens FoU och av universitet och högskolor, så har SP en omfattande kursverksamhet, presenterad i en katalog på Internet. Under 2007 har den omfattat ca 160 kurser och temadagar.

Till detta kommer flera hundra föredrag vid konferenser och seminarier. På detta sätt sprids aktuella rön snabbt till yrkesverksamma personer för tillämpning.

- ***medverkan i internationella forskningsprogram,***

Under året har SP medverkat i ett 15-tal projekt inom EUs ramprogram med en finansiering från EU på 12 miljoner kronor samt i andra EU-aktiviteter. En särskild gruppering och en policy för EU-medverkan stöder ett ökat deltagande i 7:e ramprogrammet med ett betydande antal nya ansökningar.

SPs medverkan i EUs övriga program, t ex utvidgnings- och målprogrammen, har proportionellt sett stor betydelse eftersom de mera direkt påverkar handel och affärsförhållanden med regler och standarder. Därtill medverkar SP i europeisk och internationell standardisering vilken utgör en direkt fortsättning och slutprodukt av forskningen.

I nordiska projekt, företrädesvis med Nordiskt InnovationsCenter, NICE, har verksamhetsvolymen varit omkring 3 miljoner kronor. SPs sammanlagda internationella finansiering är omkring 15 procent av omsättningen och i ökande.

- ***insatser som bidragit till ökad säkerhet och förbättrade miljöegenskaper i material, processer och produkter,***

Som huvudmålsättning förutom att bidra till innovation och tillväxt i näringslivet har SP att verka för säkerhet och hållbar utveckling. Följande områden kan tjäna som exempel.

Brandteknik

Säkerhet är central i hela verksamheten omfattande byggnadsdelar och konstruktioner, lokaler, tunnlar, inredning och material, nya bränslen och transporter/fartyg. Verksamheten är också intimt knuten till miljöfrågor. Det gäller släckmedel, flamskydd, ofullständig förbränning vid stora bränder, gasbildning och giftiga partiklar.

Elektronik

Verksamheten är ledande då det gäller påverkan av elektromagnetiska signaler på säkerhetskritiska elektronik- och datorsystem och då det gäller säkerhet och pålitlighet hos programvara. Resultat berör bl a fordons- och verkstadsindustri-sektorerna.

Energiteknik

Förbättrade miljöegenskaper är ett centralt mål. Områden för detta är förbränning av biobränslen och avfall, effektivisering av energianvändning genom värmepumpar, solvärme, lågenergihus, fjärrvärme och systemteknik. Ett innovativt område som startats är Waste refinery som omfattar en helhetssyn på användning av avfall för energiproduktion genom biologiska och termiska processer.

Byggande

Här behandlas användning av restprodukter från byggande och anläggning samt miljöpåverkande produktion då det gäller miljöegenskaper hos material som plast, trä, ytbehandling m m.

Ett växande område är *säkerhet mot angrepp* på t ex hälsa, livsmedel och infrastruktur i form av IT och kommunikation.

2.2 Övriga mål och återrapporteringskrav

2.2.1 Politikområde Energipolitik

VINNOVA ska inom ramen för sin verksamhet bidra till att målet för politikområde Energipolitik uppfylls.

VINNOVA ska redovisa till Statens energimyndighet hur arbetet inom de samverkansprogram med näringslivet som delvis finansieras med energipolitiska medel bidragit till att uppnå målet för politikområde Energipolitik. VINNOVA och Energimyndigheten ska samråda om rapporteringens utformning.

Inom samverkansprogrammet, *Gröna Bilen 1*, har till december 2007 beslutats om 136 projekt med en total budget på ca 1 854 miljoner kronor, varav 545 miljoner kronor i statligt bidrag vilket även inkluderar kostnader för kansli och utvärdering fram till och med år 2007. VINNOVA har under 2007 avsatt och utbetalt 34,1 miljoner kronor till programmet. Energimyndighetens anslag till programmet sträckte sig t o m 2005. Under 2007 har således inga medel från Energimyndigheten utbetalats till programmet.

Inom programmet *Gröna Bilen 2* har till december 2007 beslutats om 77 projekt med en total budget på ca 980 miljoner kronor, varav ca 282 miljoner kronor i statligt bidrag vilket även inkluderar kostnader för kansli och utvärdering fram till och med år 2008. VINNOVA och övriga finansierande myndigheter har avsatt och utbetalt 108 miljoner kronor till programmet under 2007. Av detta anslag har VINNOVA bidragit med 98 miljoner kronor, Energimyndigheten har bidragit med 5 miljoner kronor och Vägverket med 5 miljoner kronor.

Sedan 2005 finansierar VINNOVA tillsammans med Energimyndigheten och Uppsala Universitet *Centrum för Förnybar Elenergiomvandling*. Forskningen inriktas på elektromagnetisk omvandling med tillämpningar inom vågkraft, kraftutvinning ur undervattenströmmar samt vertikalaxlad vindkraft. Den innevarande etappen omfattar 53 miljoner kronor för åren 2004–2008. Under hösten påbörjades förberedelser inför utvärdering under sensvåren 2008.

2.2.2 Politikområde Transportpolitik

VINNOVA ska inom ramen för sin verksamhet bidra till att målet för politikområde Transportpolitik uppfylls

VINNOVA ska redovisa till Vägverket hur arbetet inom de samverkansprogram med näringslivet som delvis finansieras med transportpolitiska medel bidragit till att uppnå målet för politikområde Transportpolitik. VINNOVA och Vägverket ska samråda om rapporteringens utformning.

Medlen till verksamheten uppgick 2007 sammantaget till 395 miljoner kronor. I detta ingår VINNOVAs bidrag till Programrådet för fordonsforskning med ca 132 miljoner kronor för *Samverkansprogrammet Gröna Bilen 1 & 2*, ca 50 miljoner kronor för *det fordonstekniska forskningsprogrammet* och 3,5 miljoner kronor för *Emissionsforskningsprogrammet, EMFO*. 10 miljoner kronor har avsatts till programmet *Intelligent Vehicle Safety Systems, IVSS*. Vidare ingår VINNOVAs bidrag till *Nationella flygtekniska forskningsprogrammet, NFFP*, på 20 miljoner kronor.

Inom samverkansprogrammet, *Gröna Bilen 1*, har till december 2007 beslutats om 136 projekt med en total budget på ca 1 854 miljoner kronor varav 545 miljoner kronor i statligt bidrag vilket även inkluderar kostnader för kansli och utvärdering fram till och med år 2007. VINNOVA har under 2007 avsatt och utbetalt 34,1 miljoner kronor till programmet. Vägverkets anslag till programmet sträckte sig fram till och med 2005. Under 2007 har således inga medel från Vägverket utbetalats till programmet.

Inom programmet *Gröna Bilen 2* har till december 2007 beslutats om 77 projekt med en total budget på ca 980 miljoner kronor varav ca 282 miljoner kronor i statligt bidrag vilket även inkluderar kostnader för kansli och utvärdering fram till och med år 2008. VINNOVA och övriga finansierande myndigheter har avsatt och utbetalt 108 miljoner kronor till programmet under 2007. Av detta anslag har VINNOVA bidragit med 98 miljoner kronor, Energimyndigheten har bidragit med 5 miljoner kronor och Vägverket har bidragit med 5 miljoner kronor.

Medel kanaliseras därutöver huvudsakligen genom programområdena Innovativa fordon, farkoster och system, Innovativa logistiksystem och godstransporter samt Infrastruktur och effektiva transportsystem. Under 2007 har VINNOVA avsatt ca 111 miljoner kronor till dessa tre programområden.

Den särskilda satsningen på utvecklings- och forskningsarbete på sjösäkerhetsområdet har resulterat i forskning med en total omfattning på 123 miljoner kronor under perioden 2001–2006. Av dessa medel kommer 53 miljoner kronor från de s k Estoniamedlen som regeringen ställt till förfogande. Övriga medel kommer från Sjöfartsverket, 15 miljoner kronor, och Stiftelsen Sveriges Sjömanshus, 11 miljoner kronor. Resterande 44 miljoner kronor kommer från sjöfartsnäringen. Under året

har en internationell utvärdering av sjösäkerhetsprogrammet genomförts. Den visar bl a att det stora gensvaret från tredje part givit den nationella nätverksuppbyggnaden ett kraftigt uppsving. Resultaten och den strategiska planeringen har också stimulerat till strategiskt viktiga satsningar på dels SURSHIP som är ett internationellt forskningskonsortium kring fartygs överlevnad, dels uppbyggnaden av centrumbildningen Lighthouse.

VINNOVAs inriktning tar sin utgångspunkt i de transport- och näringslivspolitiska utmaningar som finns på området. Olyckor inom transportsektorn är många och antalet dödade och svårt skadade har medfört att bl a Röda korset lyft området som en av de stora framtida utmaningarna. Transporternas miljöpåverkan är stor och mycket kvarstår att lösa. Transporternas omfattning har ökat stadigt under de senaste årtiondena och alla prognoser pekar mot en fortsatt ökning. Drivkrafterna är flera men ökningen ses ofta som en direkt följd av en positiv ekonomisk utveckling. Förbättrade ekonomiska resurser gör att människor har råd att resa mer. Dessa krav på mobilitet ställer stora krav på transportsystemet. Godstransporter och logistikens betydelse har ökat påtagligt till följd av globalisering, vilket har stor betydelse för länder med långa avstånd till viktiga marknader. Dessa utmaningar har varit ledande för VINNOVAs arbete inom transportområdet och kommer även att stå i fokus för kommande inriktning.

Flertalet av ovanstående problem är globala och går inte att lösa med enbart nationella insatser och därmed ökar betydelsen av internationellt samarbete. VINNOVAs satsningar har därför närmast sig den inriktning som fastställs inom ramen för EUs ramprogram. VINNOVA har också utvecklat nya samarbeten utanför Europa.

VINNOVA har deltagit i branschsamtal inom fordons-, flyg- och rymdområdet där satsningar initieras som är väl förankrade i dagens och morgondagens industriella behov. Satsningarna riktas mot behov som är fokuserade på förbättringar av dagens situation och som kan bidra till industrins utveckling. Dessa satsningar kompletteras av VINNOVA-initierade insatser som dels har en mer grundläggande och visionär bas, dels en strukturell bas med fokus på uppbyggnad och finansiering av internationellt konkurrenskraftiga forskningsmiljöer.

Under 2007 har VINNOVA fortsatt sin satsning på att etablera internationellt ledande forskningsmiljöer inom transportområdet. 3 VINN Excellence Center har startats. De är *Next Generation Innovative Logistics*, *The Service and Market Oriented Transport Research Group* som är inriktat på kollektivtrafik samt *Centre for ECO2 Vehicle Design*. Vidare har satsningar gjorts på järnvägscentrumet *CHARMEC* och sjöfartscentrumet *Lighthouse*, *Centre for Transport Studies*, *CTS*, inriktat på policyfrågor och transportpolitik samt ett centrum inom trafiksäkerhetsområdet, *SAFER*. Dessutom har underlag till ytterligare ett centrum inom fordons-simulering, *VIPS*, tagits fram under 2007 och kommer att starta under 2008.

Uppstarten av CTS är motiverat av ett starkt behov av att förbättra beslutsunderlagen för politiker och andra beslutsfattare. Infrastrukturplaneringen är ett viktigt verktyg för tillväxt samtidigt som trafiksituationen och styrningen av denna är komplex. Det blir allt viktigare att investeringar och övriga resurser används så kostnadseffektivt som möjligt och CTS är en satsning som har god möjlighet att bli internationellt konkurrenskraftig, bl a efter de erfarenheter forskarna har vunnit från bl a Stockholmsförsöket kring trängselskatter.

Effekter av forskningsinvesteringar inom trafiksäkerhetsområdet bekräftar Sveriges ledande position och visar att nyttan av forskningsinvesteringar inom trafiksäkerhetsområdet vida överstiger kostnaden. Effektanalysen som utfördes 2006 och som bygger på fem fallstudier indikerar att forskningsinsatser har lagt grunden till ett flertal mycket effektiva åtgärder. Ser man till samhällsbesparingen i form av färre dödade motsvarar detta en vinst för samhället på ca 25 miljarder kronor. Detta ska ställas mot den forskningsinvestering som under den analyserade perioden motsvarar ca 500 miljoner kronor.

Det ska också påpekas att nyttan är betydligt större än så beroende på att dessa investeringar även har minskat antalet svårt skadade samtidigt som fordonsindustrin nått stora framgångar och ytterligare stärkt sin globala position med de produkter som utvecklats, t ex nackskadeskydd och airbags. En viktig förklaring till framgången är de satsningar som gjorts inom ramen för dels branschprogrammen, dels nationellt finansierade FoU-program styrda av VINNOVA och dess föregångare. Slutsatsen är att forskningsinvesteringar inom trafiksäkerhetsområdet på ett mycket avgörande sätt bidragit till dels den positiva trafiksäkerhetsutvecklingen, dels industriella framgångar. Analyserna inom området har också lett till centrum-satsningen SAFER som förväntas kunna bli en internationellt ledande plattform inom trafiksäkerhetsområdet.

Utöver detta har en uppbyggnad av strategiska miljöer skett inom ramen för de ordinarie programutlysningarna.

VINNOVA har en central roll avseende samordning av olika myndigheters FoU-satsningar och är ordförande i *TRANSAM*. *TRANSAM* är ett rådgivande forum där frågor av gemensamt intresse för de deltagande myndigheterna behandlas. En viktig grund för verksamheten är att skapa en helhetsbild av FoU-aktiviteterna inom området och vid behov göra gemensamma insatser. Under 2007 har VINNOVA tillsammans med Vägverket och Banverket genomfört en gemensam utlysning inom kollektivtrafikområdet och beviljat projekt på totalt 20 miljoner kronor. De framtida utmaningar som väntar inom miljöområdet motiverar att kollektivtrafikens andel av transportarbetet ökar.

En annan satsning som gjorts tillsammans med andra myndigheter är Hållbara Energi och Transportsystem där VINNOVA tillsammans med Naturvårdsverket,

Energimyndigheten och Vägverket har tagit fram en gemensam utlysning med en budget på ca 30 miljoner kronor under tre år med förväntad start 2008.

Sverige är genom VINNOVA representerat i EU-kommissionens FoU-kommitté för *Sustainable Surface Transport* liksom i *Transport and Aerospace Programme Committee*. Det europeiska arbetet har under året varit fokuserat på att ta fram en programtext till utlysningarna som skett under 2007. Sverige har varit framgångsrikt i sitt arbete att skärpa inriktningen på programmet till att ha betydligt skarpare krav på klimatfrågorna än vad de första utkasterna hade. Stor kraft har även lagts på EU-projektet ERA-NET TRANSPORT, där Sverige ingår tillsammans med ytterligare tio länder. Flera initiativ har under året tagits på för Sverige väsentliga områden. Inom sjösäkerhetsområdet har sju länder enats om att skapa ett gemensamt forskningsprogram kallat SURSHIP. Sverige leder detta arbete som avser forskning om fartygs överlevnadsförmåga.

Ytterligare samarbete och samordning sker inom ramen för *European Platform on Transport Research*. Plattformen är en central arena för det som sker inom ramen för 7:e ramprogrammet. Därutöver är VINNOVA representerat i styrelsen för *Nordisk Transportforskning, NTF*, samt nationell representant i EU-programmet *Marco Polo*. Inom NTF har VINNOVA tagit initiativet till att försöka ta fram en samnordisk utlysning inom logistikområdet. Som förberedelse för detta har VINNOVA sökt och fått beviljat stöd från NordForsks Noria-Net satsning. En gemensam utlysning är planerad till 2008-2009.

Under år 2007 har VINNOVAs fokus inom sjösäkerhetsforskningen legat på arbetet inom EU och ERA-NET TRANSPORT. Satsningarna har genomförts tillsammans med Sjöfartsverket. Även nationella åtgärder har engagerat VINNOVA.

VINNOVA har aktivt verkat inom EUs sjöfartsforskning TP Waterborne som syftar till att påverka EUs gemensamma forskning inom 7:e ramprogrammet. Intresset har riktats mot CO2 frågan och mot kommande sjösäkerhetsåtgärder.

Inom ERA-NET Transport har ett intensivt arbete bedrivits inom delprojektet SURSHIP, som går ut på att tillsammans med sju andra EU-länder få fram krav på hur ett osänkbart fartyg ska konstrueras. Ett arbete med att formulera konkreta konstruktionskrav som kan fastställas av FN:s internationella sjöfartsorgan IMO har inletts inom SURSHIP. 30 delprojekt ger underlag för sådana tekniska specifikationer.

I övrigt har VINNOVA medverkat i uppbyggnaden av centrumbildningen Lighthouse och medverkat i den statliga Lotsutredningen vars inriktning bl a avser ny teknik för lotsning från land.

VINNOVA har slutligen begärt av Regeringen att få disponera redan beslutade medel för 2005–2007 ur Sjöfartsverkets sk Estoniafond för att kunna fullfölja VINNOVAs Sjösäkerhetsprogram även för åren 2008–2010.

2.2.3 Politikområde Regional utvecklingspolitik

VINNOVA ska inom ramen för sin verksamhet bidra till att målet för politikområde Regional utvecklingspolitik uppfylls.

VINNOVA ska inom ramen för sin verksamhet medverka till genomförandet av den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007–2013 och dess prioriteringar. Myndighetens medverkan ska ske i samverkan med den aktör som har det regionala utvecklingsansvaret i länet. VINNOVA ska när så bedöms relevant samverka med andra myndigheter i gemensamma insatser.

VINNOVA ska bistå förvaltningsmyndigheterna inom ramen för strukturfondsprogrammen med expertkompetens inom myndighetens ansvarsområde vid handläggningen av projektansökningar av strukturfondsmedel. Vidare ska VINNOVA bistå Nutek med underlag vid uppföljningen av regionala tillväxtprogram avseende 2006 enligt närmare anvisningar från Nutek. VINNOVA ska vid förfrågan från länens programansvariga redovisa beslutade och utbetalade belopp inom ramen för de regionala tillväxtprogrammen.

VINNOVA ska redovisa²⁸ till regeringen (Näringsdepartementet):

- ***vilka av den nationella strategins prioriteringar som myndigheten utgått från samt vilka av myndighetens verksamheter som berörts eller som bedöms komma att beröras,***

Den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007–2013 innehåller prioriteringar och riktlinjer för att uppfylla målen i Lissabonstrategin på regional nivå. I den nationella strategin lyfter regeringen fram vikten av innovativa miljöer.

Innovation och förnyelse är en viktig prioritering i den nationella strategin som också är en central del av VINNOVAs ansvarsområde. Flera av VINNOVAs insatser syftar till att skapa innovativa miljöer, dvs det som myndigheten benämner starka forsknings- och innovationsmiljöer. I alla insatser arbetar VINNOVA med att skapa engagemang och samspel mellan näringsliv, samhällsaktörer och forskningsinstitutioner. Myndigheten följer också de olika insatserna och medverkar till att forskningsnära företag kan kommersialisera eller på andra sätt nyttiggöra forskningen.

Exempel på initiativ som har relevans när det gäller regional tillväxt är programmet VINNVÄXT. Här kraftsamlar aktörerna inom akademi, näringsliv och politik/offentlig verksamhet i en funktionell region kring en gemensam strategisk idé.

---

²⁸ VINNOVA har i juli lämnat en första rapport till regeringen (Näringsdepartementet) avseende sitt arbete inom regional utvecklingspolitik under det första halvåret 2007.

I programmet VINN Excellence Center gör VINNOVA på motsvarande sätt tioåriga åtaganden för att tillsammans med berörda universitet, företag och offentlig verksamhet bygga upp starka forsknings- och innovationsmiljöer. För närvarande finns det 19 sådana, geografiskt spridda, centra inom flera behovsmotiverade spetsområden. Dessa kan utnyttjas och förstärkas i regionala satsningar inriktade mot att exploatera forskningen i de berörda regionerna.

- ***formerna för medverkan och samverkan med det organ som har det regionala utvecklingsansvaret i länet, och***

Under andra halvåret 2007 utsåg regeringen personer från VINNOVA till ledamöter eller ersättare i de 4 övervakningskommittéer som bildats för att följa och utvärdera de 8 regionala strukturfonderna och den för alla regioner gemensamma socialfonden. Kommittéerna har alla haft sina första sammanträden under hösten.

För att åstadkomma en gemensam kunskapsuppbyggnad kring regionala utvecklingsfrågor har VINNOVA bildat en *intern arbetsgrupp* över organisationsgränserna för att skapa förutsättningar för ett effektivt agerande från myndigheten gentemot regionerna.

VINNOVA har också fört diskussioner med regionala företrädare om möjligt samspel mellan myndighetens insatser, framförallt VINNVÄXT-projekt och regionens prioriteringar. VINNOVA har också medverkat vid informationsmöten på flera platser och via arbetsmarknadens organisationer informerat om de möjligheter till ökat FoU-samarbete som strukturfonderna kan ge i olika delar av landet.

Under december 2007 har VINNOVA i en skrivelse till ordförandena i de regionala partnerskapen erbjudit *hjälp vid kvalitetsgranskningen av de FoU-projekt* som planeras inom ramen för strukturfonderna och också erbjudit en bred dialog med alla aktörer som är, eller kan komma att bli, involverade i FoU-projekt med regional bas.

I skrivelsen presenterar VINNOVA fyra punkter för en ökad användning av regionala utvecklingsmedel till FoU och innovation och hur VINNOVA kan bistå i detta arbete:

- Regionala utvecklingsmedel bör, för att stärka konkurrenskraft och främja hållbar tillväxt, alltmer användas till FoU och innovation.
- Regionala satsningar på FoU och innovation bör kvalitetsgranskas för att senare kunna konkurrera om nationella och internationella medel i olika utlysningar.
- VINNOVA är beredd att bistå regionerna med denna kvalitetsgranskning och även i frågor om hur regionala medel kan ytterligare förstärka nationellt finansierade starka forsknings- och innovationsmiljöer.
- Regionala satsningar på FoU och innovationer är välkomna att söka medel från VINNOVAs utlysningar i öppen nationell konkurrens.

- *planerade och genomförda insatser med andra myndigheter,*

VINNOVA fick i juni 2007 regeringsuppdrag att tillsammans med flera andra myndigheter stärka sitt tvärsektoriella samarbete för hållbar regional tillväxt genom att medverka i tematiska myndighetsgrupper. VINNOVA ingår i *gruppen Innovation och förnyelse* tillsammans med sju andra myndigheter och några inbjudna organisationer. Nutek är samordningsansvarig myndighet. Under året har gruppen utarbetat ett handlingsprogram för fortsatt samverkan och stöd till regionernas arbete med hållbar tillväxt.

Inom EUs 7:e ramprogram finns programmet *Regions of Knowledge under delprogrammet Capacities* där VINNOVA har en expert i programkommittén. Som en följd av detta har VINNOVA också medverkat i arbetet med en CREST-rapport som syftar till att skapa ökat samspel mellan ramprogram och strukturfonder.

För att förverkliga förslagen i CREST-rapporten har regeringskansliet bildat en arbetsgrupp tillsammans med regionala representanter, Nutek och VINNOVA. Arbetsgruppen ska försöka hitta vägar till ökat samspel utifrån de nationella och regionala förutsättningar som finns i Sverige. Gruppen kommer att fortsätta sitt arbete under 2008. Tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting och Nutek har VINNOVA diskuterat möjliga möten med regionala företrädare kring denna typ av gemensamt utnyttjande av EU-resurser.

VINNOVA har också tillsammans med Nuteks regionala kontor och Mittuniversitetet diskuterat principer för den regionala prioriteringen av FoU-inriktade strukturfondsansökningar.

2.2.4 Politikområde Arbetslivspolitik

VINNOVAs insatser inom arbetslivsutveckling avser att förstärka näringslivets och den offentliga sektorns bidrag till hållbar tillväxt genom att tillvarata människan som aktör och skapande resurs. I fokus står teoretisk och praktisk kunskapsbildning kring innovationsprocesser och långsiktig verksamhetsutveckling. Centralt är innovations- och förändringsprocesser i och omkring företag och organisationer, vilket inkluderar olika aspekter av arbetsorganisation och verksamhetsledning samt industriell och organisatorisk omvandling.

Strävan är att åstadkomma långsiktiga praktiska effekter. Detta görs primärt genom att VINNOVAs satsningar skapar uppmärksamhet och intresse kring centrala frågor, företeelser och problem. VINNOVA försöker också aktivt påverka arbetslivsområdets utveckling genom att initiera och genomföra forskningsprogram kring frågor av betydelse för effektivitet och konkurrenskraft. Strävan är att satsningarna ska utveckla och vitalisera forskning och samhällsdebatt samt främja pågående praktisk kunskapsutveckling i företag och organisationer.

Under 2007 har arbetet med att utveckla nya program och insatser enligt ovanstående strategi fortgått. Nedläggningen av ALI har medfört att VINNOVAs roll

inom området blivit än viktigare än tidigare, särskilt vad gäller att främja praktisk-nära forskning, tvärvetenskaplighet samt behovsmotiverade utvecklingsinsatser i näringsliv och förvaltning. Effekterna av ALIs nedläggning har analyserats och bevakas kontinuerligt.

VINNOVA har identifierat det praktiska kunnandet i verksamhetsledning och arbetsorganisation som en faktor av stor betydelse för svensk konkurrenskraft, men där den inhemska idéutvecklingen inom området kraftigt reducerats under det senaste 15 åren.

Under 2007 genomfördes en rad aktiviteter inom de tre teman som omfattas av den nya strategin:

- Verksamhetsledning och arbetsplatsutveckling
- Innovationsprocesser och entreprenörskap
- Industriell omvandling och arbetsmarknaders dynamik

Verksamhetsledning och arbetsplatsutveckling

Arbetsplatsen som innovationssystem

Fokus är på de organisatoriska processer och villkor som formar arbetsplatser och kreativitet i det vardagligt arbete. Första utlysning *Den kompetenta arbetsplatsen* med en budget på 45 miljoner kronor genomfördes under 2007 och en andra utlysning *Chefskap - former, förutsättningar och effekter* planeras till våren 2008. Programmet förvaltar också resultaten från den tidigare satsningen *Kunskapsbildning och organisering* samt representerar VINNOVA i ERA-NET-arbetet kring innovativa arbetsplatser.

VINNVÅRD

VINNVÅRD är ett samarbetsprogram med syfte är att bidra till skapandet av innovativ arbetsorganisation inom svensk vård och omsorg. Första utlysning som omfattade 50 miljoner kronor över fyra år genomfördes under året. Det inkom 240 ansökningar på sammanlagt drygt 1,4 miljarder kronor. En andra utlysning planeras till mars 2008.

Framgångsrika friska företag, 3F

3F är ett utvecklingsprogram med tre företagsnätverk kring värdeskapande personalarbete som leds av IVA. Beslut har tagits om följdfinansiering på 2,4 miljoner kronor för 2008–2009. Programmet finansieras i samarbete med försäkringsbolagen AFA och Alecta.

Innovationsprocesser och entreprenörskap

Innovativa företag, ledning av produktinnovation

Forskningsprogrammet inriktas mot ledning och organisering av industriell forskning och utveckling. Projekt inom programmets första utlysning har fokus på ledarskap, kreativitet och arbetsorganisation och startade under våren. Budgeten är på 40 miljoner kronor över fyra år. Under hösten öppnade programmets andra

utlysning med fokus på öppna och distribuerade innovationsprocesser. Budgeten är även här på 40 miljoner kronor över fyra år.

Forskning om kvinnors företagande

VINNOVA fick under sommaren 2007 ett regeringsuppdrag med fokus på hinder och villkor för kvinnors företagande och entreprenörskap. Budgeten är på 30 miljoner kronor över tre år. Under hösten inbjöds forskare att inkomma med idépromemorior för att utveckla programmets innehåll. Utlysning planeras till första kvartalet 2008.

Industriell omvandling och arbetsmarknaders dynamik

DYNAMO

Programmet främjar ökad rörlighet för förbättrad kompetensförsörjning, bättre arbetshälsa, matchning samt skapande av nya jobb. Under året avslutades programmets första del, inklusive regeringsuppdraget, med en stor programkonferens med deltagande av ledande företrädare för politik, näringsliv, fackföreningar och forskning. Programmets första del hade en budget på ca 50 miljoner kronor över tre år. Programmets andra del pågår för närvarande och har en budget på ca 40 miljoner kronor över tre år.

HELIX

Under året har också verksamheten kommit igång vid HELIX, ett VINN Excellence Center vid Linköpings universitet där forskare från olika discipliner samverkar med aktörer från företag och organisationer i syfte att utveckla nya kunskaper om rörlighetens betydelse för lärande, hälsa och innovationer. Budgeten är på 70 miljoner kronor över tio år.

Därutöver görs flera insatser för att utveckla det VINNOVA-övergripande forskningstemat *Behovsmotiverad genusforskning för innovation* med bl a pågående projekt inom utlysningen *Genusperspektiv på innovationssystem och jämställdhet*, budget 30 miljoner kronor över tre år och en ny utlysning *Tillämpad Genusforskning vid starka forsknings- och innovationsmiljöer*, budget 40 miljoner kronor över fyra år.

Vid sidan av ovanstående FoU-satsningar pågår också ett arbete med att sprida erfarenheter och resultat från olika program. Flera av de rapporter som givits ut under året har visat sig vara mycket efterfrågade bland praktiker och forskare.

2.3 Organisationsstyrning

För att VINNOVA ska fungera effektivt som finansiär av behovsmotiverad forskning och utveckling i olika forsknings- och innovationssystem anpassas och utvecklas organisationens arbets- och insatsformer fortlöpande. Uppdateringar av arbetssätt, regelsystem, rutiner för medelshantering och tekniska stödsystem har skett under året. Insatser har gjorts för att vidareutveckla rutiner för kvalitetssäkring av program och utlysningar.

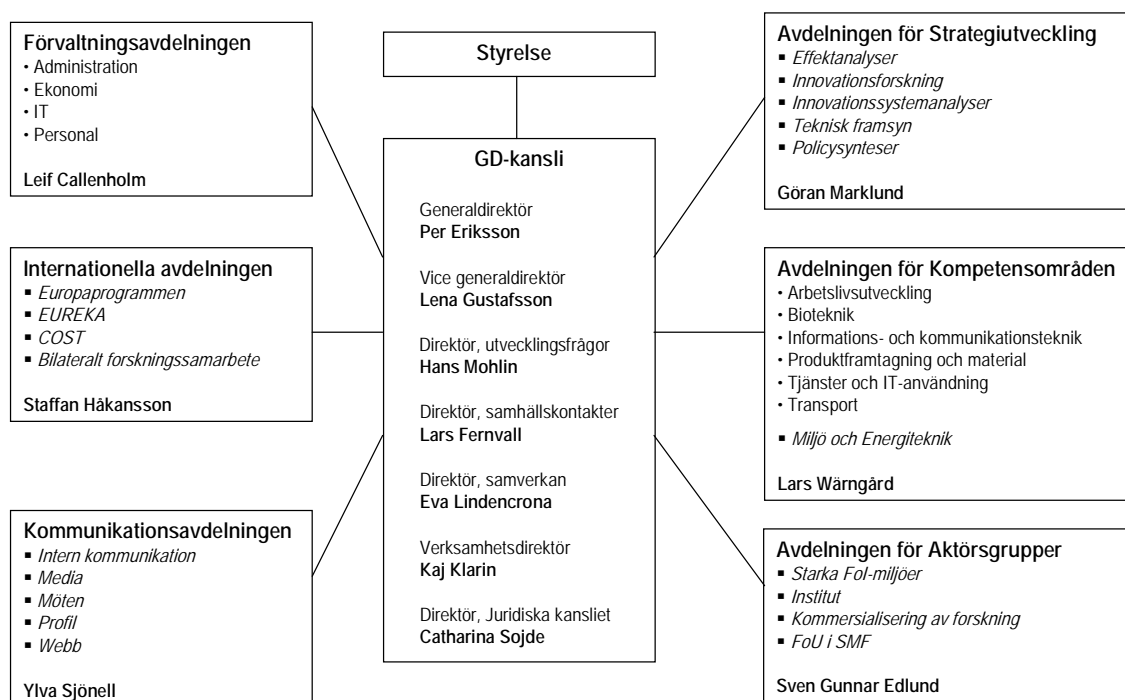
VINNOVA har befäst ett mera utåtriktat arbetssätt där myndigheten ser sin finansiering av projekt som investeringar och försöker skapa mervärden genom sitt, i många fall unika, kunnande och sin breda erfarenhet. Detta synsätt har resulterat i att större projekt genomförts med syfte att ännu bättre kunna göra analyser och effektmätningar av verkets investeringar. Under kommande år kommer detta arbete att fördjupas vilket innebär att VINNOVA både kan följa upp sina mål bättre och samtidigt skapa möjligheter för effektivare och användarvänligare gränssnitt mot bidragsmottagare, medarbetare, riksdag och regering och andra intressenter.

Under året har VINNOVAs digitala förvaltning utvecklats vidare. Inom VINNOVAs eMyndighetsvision omfattar arbetet utveckling av processer, ärendeflöden och IT-arkitektur för att kunna stödja verksamheten med elektronisk ärende- och dokumenthantering. VINNOVA har också arbetat med utveckling av ett effektivt budgeterings- och budgetuppföljningssystem. Den elektroniska fakturahanteringen har också effektiviserats. Det elektroniska arbetssättet innebär att verket har sin informationsförsörjning och arkivhantering till stor del elektroniskt.

VINNOVA har påbörjat kravspecifikation och utveckling av andra generationens IT-stöd för VINNOVAs kärnprocesser - program, utlysningar och bidragsprojekt. Detta arbete kommer att slutföras 2009. Det nya IT-stödet, Effekta, kommer att underlätta för VINNOVA att redovisa effekter av genomförda insatser samt att förenkla för företag och andra sökande.

Liksom under tidigare år har VINNOVA arbetat med att utveckla sig till en modern kunskapsorganisation med utvecklande arbetsuppgifter, utrymme för lärande och kompetensutveckling, god arbetsmiljö samt en samarbetskultur där ledar- och medarbetarskap är tydliga.

VINNOVA har under året bekräftat sin ställning som central besöksmyndighet för forsknings- och innovationssystemets aktörer. Under året har närmare 10 000 personer deltagit i möten i VINNOVAs lokaler.

Organisationsschema 2007-12-31

2.3.1 Personal

Tabellerna redovisar sammansättningen av personalen på VINNOVA under 2007.

Tabell 17 Anställda under 2007

Anställningsform	Antal		
	Kvinnor	Män	Totalt
Tillsvidareanställning	97	101	198
Projektanställning	5	8	13
Vikariatsanställning	6	2	8
Praktik	0	0	0
§5A Överenskommen visstid	0	1	1
Tillfällig arbetsanhopning	1	0	1
Allmän visstidsanställning	2	0	2

I tabellen redovisas anställda i samtliga anställningsformer under 2007.

Tabell 18 Tillsvidareanställda 2007-12-31 avdelningsvis

Avdelning	Antal		
	Kvinnor	Män	Totalt
GD-kansli	6	5	11
Kommunikationsavdelningen	5	4	9
Förvaltningsavdelningen	25	11	36
Avdelningen för Strategiutveckling	9	16	25
Avdelningen för Kompetensområden	27	34	61
Internationella avdelningen	10	11	21
Avdelningen för Aktörsgupper	12	12	24
Totalt antal	94	93	187

I tabellen redovisas de som var tillsvidareanställda 2007-12-31 uppdelade på VINNOVAs avdelningar.

Tabell 19 Tillsvidareanställda 2007-12-31 efter befattning antal/ålder/ månadslön

Befattning	Antal		Ålder (medelvärde)		Lön/mån (medelvärde)	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Ledningskompetens	10	13	50	53	52 230	56 380
Kärnkompetens	42	70	48	50	37 620	39 600
Stödkompetens	42	10	48	49	24 810	26 760
Totalt antal / Medelvärden	94	93	48	50	33 450	40 570
	187		49		36 990	

I tabellen redovisas antal, medelålder och medellön för de som var tillsvidareanställda 2007-12-31. Den redovisade lönen är den lön som gäller innan revisionen 2007 har slagit igenom eftersom den ännu (2008-01-17) inte är klar.

Tabell 20 Personalrörlighet för tillsvidareanställda 2007-12-31 under 2007

Befattning	Ny-anställda		Rörlighet		Tjänst-lediga		Föräldra-lediga		Del-pension		Slutat	
	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv	Män
Ledningskompetens	1	1	1	1	1	0	3	1	0	1	0	0
Kärnkompetens	3	8	5	6	7	5	7	17	4	7	2	7
Stödkompetens	4	0	3	1	2	1	4	1	4	2	1	1
Totalt antal	8	9	9	8	10	6	14	19	8	10	3	8
	17		17		16		33		18		11	

I tabellen redovisas personalrörlighet för tillsvidareanställda under 2007.

Tabell 21 Sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid

Sjukfrånvaro	Procent			
	2007	2006	2005	
Totala sjukfrånvaron i procent av tillgänglig arbetstid.	2,1	2,4	3,3	
Andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.	27,8	43,2	56,0	
Sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid.	Kvinnor	3,2	2,9	3,9
	Män	1,0	1,8	2,1

I tabellen redovisas statistik över sjukfrånvaro på VINNOVA under 2007. Insamlad och sammanställd av Arbetsgivarverket. Tabell 6, nyckeltal 1, 2, 3 och 4.

Tabell 22 Sjukfrånvaro i procent av tillgänglig arbetstid

Åldersgrupp	Procent		
	2007	2006	2005
-29	3,8	1,0	4,0
30-49	2,0	2,3	1,7
50-	2,1	2,5	4,0

I tabellen redovisas statistik över sjukfrånvaro på VINNOVA under 2007. Insamlad och sammanställd av Arbetsgivarverket. Tabell 6, nyckeltal 5, 6 och 7.

2.3.2 Kompetensförsörjning

För VINNOVA som kunskapsorganisation är en fungerande kompetensförsörjning av största vikt. Detta innebär ett behov av att kontinuerligt utveckla och förbättra både förutsättningarna som avgör vilken nytta organisationen kan dra av befintlig kompetens och verktygen för att säkerställa tillgängligheten av rätt kompetens. Eftersom det är många faktorer som påverkar hur detta lyckas måste även utvecklingsinsatserna sträcka sig över flera områden, alltifrån att ha ändamålsenliga och bekväma arbetslokaler till effektiva verktyg för kompetensinventering och rekrytering.

Tabell 23 Måluppfyllelse och vidtagna åtgärder 2007

Målområden	Mål	Åtgärd
Ledarskapsutveckling	Öka självinsikten om sin ledarstil och konsekvenser av den, bli tryggare i sitt ledarskap och utveckla synen på och ledarrollen på VINNOVA tillsammans med sina kollegor.	Chefsvägledning för VINNOVAs chefer fastställd. Uppföljning av chefernas coacher har genomförts. Ett introduktionsprogram för nyanställda chefer har tagits fram och används.
Medarbetarutveckling	Öka självinsikten och ta ett eget ansvar för arbetsuppgifter, kompetensutveckling m m	Arbetet med <i>Medarbetarskap på VINNOVA</i> påbörjades och fortsätter 2008.
Kompetensförsörjning	Fastställa en plan och metod för att säkerställa den långsiktiga kompetensförsörjningen.	Dialog förs löpande med samtliga avdelningschefer angående behovet av kompetensförsörjning. En sammanställning av planerade rekryteringar m m uppdateras löpande.
Jämställdhetsarbete	Ytterligare fördjupa medvetenheten om jämställdhet och genus samt uppnå en än mer balanserad könssammansättning.	Jämställdhetsplanen har uppdaterats och lönekartläggning för 2007 har genomförts. Särskild utbildning i genus- och jämställdhet har genomförts.
Samverkan AG - AO	Utveckla effektivare samverkansformer.	Samverkansseminarium genomfördes under första kvartalet 2007.
Arbetsmiljö	Fortsatt satsning på arbetsmiljöfrågorna och friskvårdsaktiviteter för att bl a minska stressen och öka medvetenheten om vikten av rätt kost och motion hos personalen. Ta fram en ny handlingsplan för systematiskt arbetsmiljöarbete.	Riskanalyser och handlingsplaner tas fram enl. SAM (Systematiskt ArbetsMiljöarbete). Grund- och repetitionsutbildning i systematiskt arbetsmiljöarbete för målgruppen nya chefer. Friskvårdsdag genomförs en gång per år och avtal har tecknats med SATS för individuell motion.

Tabell 24 Plan 2008

Målområde	Mål	Åtgärd
Ledarskapsutveckling	Förbättrad dialog mellan chefer och medarbetare.	Samtalsträning för chefer – uppföljning och grupphandledning
Medarbetarskapsutveckling	Förbättrade utvecklings- och lönesamtal. Medarbetarskap enligt intern vägledning.	Individuella utvecklingsplaner för samtliga medarbetare. Samtalsträning för medarbetare. Etiska riktlinjer.
Jämställdhetsarbete	Fortsatt arbete med att öka kunskapen om och integration av jämställdhetsarbetet i organisationen.	Fortsatt arbete med utbildning i jämställdhet och genusmedvetenhet för alla medarbetare på VINNOVA. Utvärdering och uppföljning av utbildningen i jämställdhet för handläggare som genomförts under 2007.
Karriärutveckling	Ta fram en modell för karriärutveckling på VINNOVA.	Genomföra en kompetensanalys för olika befattningar för att kunna ta fram en modell för karriärutveckling. Se över de olika befattningsbenämningar som finns.
Samverkan AG –AO	Att utveckla effektivare samverkansformer.	Samverkansseminarium genomförs andra kvartalet 2008.
Arbetsmiljö	Fortsatt satsning på arbetsmiljöfrågorna och friskvårdsaktiviteter.	Friskvårdsarbetet fokuseras på en satsning för hela myndigheten med hjälp av friskvårdsexperter och coacher.

Mål för 2009–2010

Samtliga målområden för 2007 och 2008 är viktiga och arbetet med dem kommer att fortsätta även under kommande år. Några exempel på vad som kommer att fokuseras på är:

- Fortsatt arbete med genusintegrering i kärnverksamheten.
- Helhetssyn på kompetensförsörjning kopplat till verksamhetsplanering.
- Fortsatt satsning på friskvårdsarbete för hela myndigheten.
- Träning i vardagsdialog/samtal för att underlätta och förbättra verksamheten.

VINNOVA strävar efter en jämnare könsfördelning samt ökad etnisk och kulturell mångfald inom de tre kompetenskategorierna, ledning, kärnverksamhet och stöd. Arbete med att motverka uppkomsten av osakliga löneskillnader fortsätter.

Arbetsmiljöarbetet fokuseras genom utarbetande av en ny handlingsplan, fortsatta satsningar på friskvård och genomförande av ytterligare seminarier kring aktuella ämnesområden.

Satsningarna på arbetsmiljö och friskvård i form av träning på betald arbetstid, subvention av träningskort, fruktkorgar till kontoret en gång i veckan, ska finnas kvar även kommande år. Att agera tidigt för att därigenom förebygga sjukskrivningar och behovet av rehabilitering är bra både mänskligt och samhällsekonomiskt.

3 Finansiell redovisning

3.1 Sammanställning över väsentliga uppgifter (tkr)

	2007	2006	2005	2004	2003
Låneram i Riksgäldskontoret					
Beviljad låneram	10 000	15 000	15 000	20 000	20 000
Utnyttjad låneram vid räkenskapsårets slut	3 063	4 362	6 992	11 139	12 827
Beviljade och utnyttjade kontokrediter hos Riksgäldskontoret					
Beviljad kontokredit	13 300	13 300	11 800	11 400	11 017
Maximalt utnyttjad kontokredit	4 280	1 507	7 154	4 856	5 767
Räntekostnader och ränteintäkter på räntekonto					
Räntekostnader	14	0	19	5	5
Ränteintäkter	145	195	33	91	163
Avgiftsintäkter					
Avgifter och ersättningar som inte disponeras av myndigheten (uppbörd)	912	677	1 072	1 666	3 688
Avgifter och andra ersättningar som disponeras av myndigheten	8 863	4 766	4 387	4 659	4 556
Beviljad och utnyttjad anslagskredit					
Beviljad anslagskredit 26:1 Förvaltningskostnader	3 969	3 532	0	1 716	1 650
Utnyttjad anslagskredit 26:1 Förvaltningskostnader	-	-	-	1 431	-
Beviljad anslagskredit 26:2 Forskning och utveckling	41 937	41 273	0	27 396	25 264
Utnyttjad anslagskredit 26:2 Forskning och utveckling	28 589	10 057	-	-	2 252
Beviljad anslagskredit 26:7 Forskning EU - del till VINNOVA (Ny 2006)	-	463	-	-	-
Utnyttjad anslagskredit 26:7 Forskning EU - del till VINNOVA	-	-	-	-	-
Utgående reservationer och anslagssparande samt de belopp därav som är intecknade av åtaganden					
Utgående reservationer	-	-	-	-	1 170
- därav som är intecknat av åtaganden	-	-	-	-	0
Utgående anslagssparande	-	-	8 207	60 342	82 701
- därav som är intecknat av åtaganden	-	-	4 944	50 626	59 121
Totalt tilldelade bemyndiganden	1 705 000	1 510 000	1 904 208	1 934 015	1 972 000
- åtaganden som gjorts med stöd av bemyndiganderam	1 446 852	1 261 330	1 041 031	1 213 493	1 149 292
Antal årsarbetskrafter och medeltal anställda					
Antal årsarbetskrafter	177	161	138	134	129
Medeltal anställda	197	182	160	156	152
Driftkostnad per årsarbetskraft					
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 317	1 349	1 187	1 307	1 198
Årets kapitalförändring och balanserad kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	-466	-53	-3 826	15 321	-529
Balanserad kapitalförändring	-11 664	-19 141	-50 915	-72 403	-95 898

3.2 Resultaträkning (tkr)

		2007	2006
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		214 225	207 230
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 1	8 863	4 766
Intäkter av bidrag		11 903	9 733
Finansiella intäkter	Not 2	167	370
Summa verksamhetens intäkter		235 158	222 099
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	Not 3	140 799	125 059
Kostnader för lokaler		16 478	16 917
Övriga driftkostnader	Not 4	75 748	75 223
Finansiella kostnader	Not 5	198	286
Avskrivningar och nedskrivningar		2 488	5 066
Summa verksamhetens kostnader		235 711	222 551
Verksamhetsutfall		-553	-452
Uppbördsverksamhet			
Upplypna ränteutgifter, lån	Not 6	-4	31
Intäkter av avgifter m m som ej disponeras av myndigheten		484	216
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		-484	-216
Saldo		-4	31
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		1 393 181	1 373 670
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	Not 7	315 731	183 446
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		48 409	27 195
Lämnade bidrag		-1 757 322	-1 584 072
Värdering av utestående lånefordringar	Not 6	92	129
Saldo		91	368
Årets kapitalförändring	Not 8	-466	-53

3.3 Balansräkning (tkr)

<i>Tillgångar</i>		2007-12-31	2006-12-31
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	Not 9	612	1 333
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	Not 10	218	452
Summa immateriella anläggningstillgångar		830	1 785
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	Not 11	262	257
Maskiner, inventarier, installationer m m	Not 12	2 136	2 857
Summa materiella anläggningstillgångar		2 398	3 114
Utlåning	Not 6	47	383
Fordringar			
Kundfordringar		599	5 744
Fordringar hos andra myndigheter	Not 13	10 958	4 855
Övriga fordringar		394	302
Summa fordringar		11 951	10 901
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	Not 14	4 676	5 253
Upplupna bidragsintäkter		24 368	16 666
Övriga upplupna intäkter		25	207
Summa periodavgränsningsposter		29 069	22 126
Avräkning med statsverket	Not 15	86 176	87 046
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	Not 16	4 045	4 831
Valutakonto	Not 17	2 559	5 837
Summa kassa och bank		6 604	10 668
SUMMA TILLGÅNGAR		137 075	136 023

Kapital och skulder		2007-12-31	2006-12-31
Myndighetskapital			
Statskapital	Not 18	397	8 356
Balanserad kapitalförändring	Not 19	-11 664	-19 141
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-466	-53
Summa myndighetskapital		-11 733	-10 838
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 20	2 362	3 143
Summa avsättningar		2 362	3 143
Skulder m m			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 21	3 063	4 362
Skulder till andra myndigheter		5 081	5 057
Leverantörsskulder		9 867	10 024
Övriga skulder		3 569	3 182
Summa skulder m m		21 580	22 625
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	Not 22	9 880	9 019
Oförbrukade bidrag		114 986	112 074
Summa periodavgränsningsposter		124 866	121 093
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		137 075	136 023

3.4 Anslagsredovisning (tkr)

Redovisning mot anslag

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerade anslagsbelopp	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Politikområde Forskningspolitik						
UO24 26:1 Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader						
ap.1 Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader (ram)	2 695	132 288		134 983	133 232	1 751
UO24 26:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling						
ap.1 Verket för innovationssystem (ram)	-10 057	1 399 974	5 000	1 394 917	1 423 506	-28 589
UO16 26:7 Främjande och analys av forsknings- och utvecklings-samarbetet inom EU m m						
ap.3 Forskn. EU - del till VINNOVA (ram)	2 773	0		2 773	2 773	0
Politikområde Näringspolitik						
UO24 38:12 Bidrag till standardisering och FoU inom experimentell teknik m m						
ap.6 Bidrag till Fou (ram)		38 151		38 151	38 151	0
Politikområde Energipolitik						
UO21 35:5 Energiforskning						
ap.8 Samverkansprogram för miljöanpassad fordonsteknik (ram)	196	5 000		5 196	5 196	0
Politikområde Transportpolitik						
UO22 36:2 Våghållning och statsbidrag						
ap.8 Till Verket för Innovationssystem (ram)		5 000		5 000	4 548	452
Summa	-4 393	1 580 413	5 000	1 581 020	1 607 406	-26 386

Redovisning mot inkomsttitel

Inkomsttitel	Inkomster
4132 Återbetalning av lån avseende såddfinansiering	912

Redovisning mot bemyndiganden i årsredovisning

Anslag/anslagsbenämning	Tilldelad bemyndiganderam Not 1	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden Not 2	Utestående åtagandenas fördelning per år			
				2008	2009	2010	2011
Politikområde Forskningspolitik							
UO24 26:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling							
ap.1 Verket för innovationssystem (ram)	1 700 000	1 251 526	1 441 852	896 533	378 568	135 386	31 365
35:5 Energiforskning							
ap.8 Samverkansprogram för miljöanpassad fordonsteknik (ram)	5 000	9 804	5 000	5 000	-	-	-
Summa	1 705 000	1 261 330	1 446 852	901 533	378 568	135 386	31 365

Not 1 26:2,1 Bemyndiganderamen är 1 700 000 tkr varav 950 000 tkr avser infrianden under 2008 och 750 000 tkr infrianden under perioden 2009-2011.
35:5,8 Bemyndiganderamen är 5 000 tkr för infrianden 2008.

Not 2 Kolumnen Utestående åtaganden består av summan av ingångna åtaganden med avdrag för anslagssparande eller tillägg för utnyttjad anslagskredit. Här redovisar åtaganden som ska infrias med anslagsmedel som ännu inte tilldelats i enlighet med 20§ anslagsförordningen.
26:2,1 Ingångna åtaganden för 2008 uppgår till 867 944 tkr, beloppet har ökat med 28 589 tkr som motsvarar utnyttjad anslagskredit den 31/12 2007.
32:5,8 Ingångna åtaganden för 2008 uppgår till 5 000 tkr.

Andra finansiella villkor

Under 2007 anslag 26:2,1 finns vissa finansiella villkor som redovisas nedan:	Villkor	Utfall
Kompetensutveckling vid IRECO-instituten	145 000	145 000
Nationella Inkubatorprogram, Inovationsbron AB	Aktieägaravtal	50 000
Sveriges deltagande i Internationella Frysinstitutets arbete	Reskostnader	14

Sakanslag som använts till samverkansprogram med näringslivet

Anslag		Samverkansprogram	Utgift
Politikområde Forskning			
UO24	26:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	FFP Fordonsforskningsprogrammet	50 305
	1. Verket för innovationssystem (ram)	Samverkansprogram (fordon)	19 259
		NFFP Nationella flygforskningsprogrammet	20 160
		Gröna bilen 2	11 886
Politikområde Energi			
UO21	35:5 Energiforskning		
	ap.8 Samverkansprogram för miljöanpassad fordonsteknik (ram)	Gröna bilen 2	5 196
Politikområde Transportpolitik			
UO22	36:2 Vaghållning och statsbidrag		
	ap.8 Till Verket för Innovationssystem (ram)	Gröna bilen 2	4 548

3.5 Finansieringsanalys

Drift	2007	2006	
Kostnader	-233 223	-217 485	Not 1
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag	214 225	207 230	
Intäkter av avgifter och ersättningar	8 863	4 766	
Intäkter av bidrag	11 903	9 733	
Övriga intäkter	167	370	
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av drift</i>	<i>235 158</i>	<i>222 099</i>	
Minskning av kortfristiga fordringar	-243	9 120	
Ökning av kortfristiga skulder	968	12 120	
Kassaflöde från drift	2 660	25 854	
Investeringar			
Investeringar i materiella tillgångar	-816	-2 420	
Investeringar i immateriella tillgångar	0	-395	
<i>Summa investeringsutgifter</i>	<i>-816</i>	<i>-2 814</i>	
<i>Finansiering av investeringar</i>			
Lån från Riksgäldskontoret	1 189	2 313	
- amorteringar	-2 488	-5 066	
Försäljning av anläggningstillgångar			
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar</i>	<i>-1 299</i>	<i>-2 753</i>	
Förändring av kortfristiga skulder	-632	509	
Kassaflöde till investeringar	-2 747	-5 059	
Låneverksamhet			
Kapitaliserad ränta	-2	-258	
Amorteringar	429	461	
<i>Summa låneutgifter</i>	<i>427</i>	<i>203</i>	
<i>Finansiering av låneverksamhet</i>			
Minskning av statskapital med medel som tillförts statsbudgeten	-427	-203	
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av låneverksamhet</i>	<i>-427</i>	<i>-203</i>	
Kassaflöde från låneverksamhet	0	0	
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m m samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten	480	247	
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder	0	-31	
<i>Inbetalningar i uppbördsverksamhet</i>	<i>480</i>	<i>216</i>	
Kassaflöde från uppbördsverksamhet	0	0	

Transfereringsverksamhet		
Lämnade bidrag	-1 757 322	-1 584 072
Förändring av kortfristiga fordringar	-7 757	-12 048
Förändring av kortfristiga skulder	2 911	23 336
<i>Utbetalningar i transfereringsverksamhet</i>	-1 762 168	-1 572 784
Finansiering av transfereringsverksamhet		
Medel som erhållits från statsbudgeten	1 393 181	1 373 670
Medel som erhållits från andra myndigheter	315 731	183 446
Övriga erhållna medel	48 409	27 195
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet</i>	1 757 321	1 584 311
Kassaflöde från transfereringsverksamhet	-4 847	11 527
Förändring av likvida medel	-4 934	32 322
Specifikation av förändring av likvida medel		
Likvida medel vid årets början	97 714	65 392
Ökning av tillgodohavande RGK	-786	1 903
Ökning av avräkning med statsverket	-870	24 582
Valutakonto	-3 278	5 837
<i>Summa förändring av likvida medel</i>	-4 934	32 322
Likvida medel vid årets slut	92 780	97 714
Not 1 Kostnader		
	2007	2006
Verksamhetens kostnader i resultaträkningen	235 711	222 551
<i>Justering:</i>		
Avskrivningar	-2 488	-5 066
Reaförlust utrangerad PC	0	0
Summa kostnader i finansieringsanalysen	233 223	217 485

3.6 Tilläggsupplysningar och noter

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Förordning (2000:605) om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Redovisningen följer god redovisningssed enligt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 2 kap. § 5 FÅB och allmänna råd till Förordningen om myndigheters bokföring § 6.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringarna har upptagits till det belopp som beräknas bli betalt. Skulderna har tagits upp till nominellt värde.

Periodiseringsprinciper

I de fall fakturor eller motsvarande inkommit efter fastställd brytdag (2007-01-10) eller när fordrings- eller skuldbeloppet inte är exakt känt när bokslutet upprättas, redovisas beloppen som periodavgränsningsposter. Övriga händelser tas upp som fordringar respektive skulder. Beloppsgräns för periodisering av intäkter och kostnader är 30 tkr per faktura.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 30 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar. De skrivs av linjärt, varje halvår under den ekonomiska livslängden. Följande avskrivningstider tillämpas för de olika typerna av anläggningstillgångar:

Immateriella anläggningstillgångar

Balanserade utgifter för utveckling	5 år
Rättigheter och andra immateriella tillgångar	3 år

Materiella anläggningstillgångar

Förbättringsutgifter på annans fastighet	5 år
--	------

Maskiner, inventarier, installationer m m

Möbler och övrig lokalutrustning	5 år
Datorer och kringutrustning	3 år

Redovisningsprincip för lån

De lån som utbetalats samt den del av upplupna räntor som kapitaliserats motsvaras av statskapital, som förändras vartefter amorteringar m m på lånen görs. Den upplupna ränta som kapitaliseras efterföljande år behandlas som årets nytulning. Betalda räntor och royalty bokförs som intäkt i resultaträkningen och tillförs inkomsttitel tillsammans med amorteringar. Per den 31 december görs en värdering av lånefordringarna enligt fastställda värderingsprinciper.

ESV har 2007 kommit med nya regler ang. Utlåning. Balansposten Utlåning ska delas upp i Lånefordringar – Lånefordringar med villkorad återbetalningsskyldighet – och Utvecklingskapital/royalty. VINNOVA är undantagen de nya föreskrifterna ang kravet på särredovisning av royaltyavtal som är beslutade före 2004.

Uppgifter om sjukfrånvaro

De obligatoriska uppgifterna om sjukfrånvaro redovisas i avsnittet 2.3.1 Personal i resultatredovisningen.

Ersättning till styrelseledamöter och ledande befattningshavare samt uppgift om sidouppdrag

Nedan redovisas arvoden och annan ersättning till VINNOVAs styrelseledamöter 2007 samt deras uppdrag i andra myndigheter och aktiebolag.

Namn	Ersättning	Uppdrag
Birgitta Johansson, ordförande	60	Umeå Universitet A-banan Projekt AB Vägverkets Konsultråd Botniabanan AB Sveaskog AB Fortum Oy Finansinspektionen NAXS AB
Per Eriksson, generaldirektör	1 055	Industrifonden Innovationsbron AB Storgate AB Försvarets Materielverk
Bill Brox	30	
Peter Holmstedt	34	AMFA Finans AB CONNECT Sverige AB Inom arbetet som VD för IRECO Holding AB: SICT AB Swerea AB STFI - Packforsk AB
Gunilla Jönson	30	KK-stiftelsen, Stockholm SIK-Institutet för Livsmedel och Bioteknik AB Blekinge Tekniska högskola Billerud AB Innovationsbron syd Logistikforum Elander (del av år)
Margareta Norell Bergendal	30	Getinge AB Hotell Birger Jarl Hotell Tegnérslunden
Per Risberg	210	Jönköpings Näringslivsförening Toyman Distribution AB Hulukvarn AB Combiport AB Vetenskapsrådet, Utbildningsvetenskapliga kommittén

Not 1 Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2007	2006
<i>Intäkter enligt avgiftsförordningen §4</i>		
Ersättning för gemensam IT-plattform	4 571	3 205
Konsultuppdrag/utlånad personal	3 131	875
Kurs- o konferens avg	1 149	626
Försäljning av trycksaker	2	22
Försäljning av äldre utrustning	1	29
Intäkter enligt avgiftsförordningen § 15-24	9	9
Summa	8 863	4 766

Not 2 Finansiella intäkter	2007	2006
Riksgäldskontoret – ränta på räntekontot	145	195
Övriga finansiella intäkter	22	175
Summa	167	370

Ökning av ränteintäkter på räntekontot beror på att behållningen på de räntebärande anslagen d v s VINNOVAs förvaltningskostnader och det nytillkomna Forskning EU varit positiv större delen av året.

Not 3 Kostnader för personal	2007	2006
Lönekostnader exkl. arbetsgivaravgifter, pensions-premier och andra avgifter enligt lag och avtal	85 033	75 717
Övriga kostnader för personal	55 766	49 342
Summa	140 799	125 059

Löne- och driftkostnader (not 14) har ökat till följd av nyanställningar och EU/FoU-rådets införlivande i VINNOVA.

Not 4 Övriga driftskostnader	2007	2006
Konsulttjänster, exkl. IT	30 252	26 364
Resekostnader	13 024	12 258
IT- och teletjänster	15 749	16 840
Övriga kostnader	16 723	19 761
Summa	75 748	75 223

Not 5 Finansiella kostnader	2007	2006
Riksgäldskontoret – ränta på lån till anläggningstillgångar	137	140
Riksgäldskontoret – ränta på räntekontot	14	0
Övriga finansiella kostnader	47	146
Summa	198	286

Not 6 Uppbörd	2007	2006
----------------------	-------------	-------------

Uppbördsverksamheten avser s k såddlån som överfördes från NUTEK till VINNOVA 2001. Värdet av utestående lånestock framgår av balansräkningens avsnitt Utlåning. Under uppbördsavsnittet redovisas ränteintäkter från de utestående lånen. Räntor som inbetalats under året 484 tkr (2006 216 tkr) har tillförts inkomstitel tillsammans med årets amorteringar på utestående lån 429 tkr (2006 461 tkr) det är medel som VINNOVA inte disponerar.

I tabell till not 6 redovisas olika delposter för låneverksamheten och samband mellan de olika belopp som återfinns i resultaträkningens avsnitt Transfereringar samt i balansräkningens avsnitt Utlåning och Statskapital.

Not 7 Medel från myndigheter för finansiering av bidrag	2007	2006
	315 731	183 446

Den stora skillnaden jämfört med föregående år härrör från erhållna medel till s k bransch- och strategiprogram samt ökad samverkan med andra myndigheter.

Not 8 Årets kapitalförändring	2007	2006
Periodiserade kostnader	-530	-329
Utlåning	87	160
Amortering av lån i RGK avs anläggningstillgångar	2 488	5 066
Avskrivningar m m avs anläggningstillgångar	-2 488	-5 066
Periodiserade bidrag/transfereringar	0	239
Periodiserade intäkter	-23	-123
Summa	-466	-53

Not 9 Balanserade utgifter för utveckling	2007	2006
ACKUMULERAT ANSKAFFNINGSVÄRDE		
Ingående balans	11 963	11 963
Årets anskaffningar	0	0
Årets utranteringar	0	0
Summa	11 963	11 963
ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR		
Ingående balans	-10 630	-8 288
Årets avskrivning	-721	-2 342
Årets utranteringar	0	0
Summa	-11 351	-10 630
Summa bokfört värde	612	1 333

Not 10 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2007	2006
ACKUMULERAT ANSKAFFNINGSVÄRDE		
Ingående balans (avrundn.just.)	1 865	1 469
Årets anskaffningar	0	395
Årets utranteringar	0	0
Summa	1 865	1 864
ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR		
Ingående balans	-1 412	-1 154
Årets avskrivning	-235	-258
Årets utranteringar	0	0
Summa	-1 647	-1 412
Summa bokfört värde	218	452

Not 11 Förbättringsutgifter på annans fastighet	2007	2006
ACKUMULERAT ANSKAFFNINGSVÄRDE		
Ingående balans	551	265
Årets anskaffningar	61	286
Summa	612	551
ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR		
Ingående balans	-294	-234
Årets avskrivning	-57	-60
Summa	-351	-294
Summa bokfört värde (avrund.just.)	262	257

Not 12 Maskiner, inventarier, installationer m m	2007	2006
ACKUMULERAT ANSKAFFNINGSVÄRDE		
Ingående balans	21 473	1 9340
Årets anskaffningar	755	2 133
Årets utrangeringar	-3 584	0
Summa	18 644	21 473
ACKUMULERADE AVSKRIVNINGAR		
Ingående balans (avrund.just.)	-18 617	-16 210
Årets avskrivning	-1 475	-2 406
Årets utrangeringar	3 584	0
Summa	-16 508	-18 616
Summa bokfört värde	2 136	2 857
Not 13 Fordringar hos andra myndigheter	2007	2006
Kundfordringar hos andra myndigheter	7 183	1 289
Mervärdeskattefordran	3 775	3 566
Summa	10 958	4 855
Not 14 Periodavgränsningsposter	2007	2006
Förutbetalda hyror	3 740	3 659
Övriga förutbetalda kostnader	936	1 594
Upplupen ränta såddlån	25	31
Upplupna bidragsintäkter	24 368	16 666
Övriga upplupna intäkter	0	176
Summa	29 069	22 126
Not 15 Avräkning med statsverket	2007	2006
Ingående balans	87 046	58 758
Avräknat mot statsbudgeten		
- Anslag	1 607 406	1 580 900
- Inkomsttitel	-912	-677
Avräknat mot statsverkets checkräkning		
- Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-132 288	-133 151
- Uppbördsmedel m m	402 683	276 151
- Transfereringar m m	-1877 759	-1 694 935
Utgående balans	86 176	87 046
Not 16 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2007	2006
Behållningen består huvudsakligen av medel från förvaltningsanslaget. Det kortfristiga likviditetsbehovet (de närmaste 30 dagarna) framgår nedan:		
Behållning på räntekonto:		
Saldo 1/1 2008	4 045	4 831
Utbetalningar (löner och övr. drift)	-13 509	-15 465
Inbetalningar (inkl. 12-del av anslag)	14 456	21 959
Saldo 31/1 2008	4 992	11 325
▪ Beviljad kredit på räntekontot	13 300	13 300
▪ Krediten har utnyttjats maximalt	4 280	1 507

Not 17 Valutakonto

Ett valutakonto har öppnats för förvaltning av EU-medel pga VINNOVAs koordinatorskap i eGOVERNMENT.

Not 18 Statskapital	2007	2006
Statskapital utan avkastningskrav		
Ingående balans	8 356	44 758
Till balanserat kapital (avskr. Såddlån IB)	-7 532	-36 199
Kapitaliserad ränta	2	258
Återbetalning av lån	-429	-461
Utgående balans	397	8 356
Not 19 Balanserad kapitalförändring	2007	2006
Ingående balans	-19 141	-51 225
Föregående års kapitalförändring, ej låneverks.	-213	-629
Kapitalförändring låneverksamhet, bef. förlust	7 660	32 777
Kapitalförändring låneverksamhet, uppl. ränta	30	-64
Utgående balans	-11 664	-19 141
Not 20 Avsättningar	2007	2006
Ingående balans, avsättning för pensioner	3 143	3 547
Årets utbetalning av pensioner	-1 844	-2 120
Årets avsättning för pensioner	1 063	1 716
Utgående balans avsättning för pensioner	2 362	3 143
Not 21 Lån i Riksgäldskontoret	2007	2006
Lån i Riksgäldskontoret för anskaffning av anläggningstillgångar.		
▪ Beviljad låneram	10 000	15 000
▪ Utnyttjad låneram maximalt under året	4 900	8 623
▪ Utnyttjad låneram vid årets slut	3 063	4 362
Ingående balans	4 362	7 115
Nya lån	1 189	2 313
Årets amorteringar	-2 488	-5 066
Utgående balans	3 063	4 362
Not 22 Periodavgränsningsposter	2007	2006
Oförbrukade bidrag, inomstatliga	108 616	99 793
Oförbrukade bidrag, utomstatliga	6 369	12 281
Upplupna semesterlöner och andra löner/arvoden inkl. avgifter	9 064	8 676
Övriga upplupna kostnader, inomstatliga	190	140
Övriga upplupna kostnader, utomstatliga	627	203
Summa	124 866	121 093

Oförbrukade bidrag inomstatliga består av medel som erhållits från regeringen och andra myndigheter för finansiering av särskilda insatser, huvudsakligen regeringens satsning på s k bransch- och strategiprogram.

Tabell till Not 6
Utlåning

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Ingående balans total stock	Ingående balans Reserverat	Ingående balans Fordran	Kaitaliserad ränta	Återbetalning av kapital	Avskrivningar	Eftergifter	Omvandlingar	Utgående balans total stock	Förändring reserverat	Utgående balans reserverat	Utgående balans fordran
824	-442	382	2	-429	0	0	0	397	92	-350	47

Kolumn

$C = A + B$

$I = A + D + E + F + G + H$

$K = B - J$

$L = I - K$

Kolumn A Den totala lånestocken var 824 tkr vid ingången av budgetåret 2007, varav 442 tkr reserverats (**Kolumn B**).

Kolumn C Mellanskillanden 382 tkr är det bokförda värdet av lånen, efter individuell värdering.

Kolumn D Kapitaliserad ränta avser upplupen ränta per 2007-12-31 som kapitaliserats i enlighet med villkor för viss typ av lån.

Kolumn E redovisar årets inbetalning av amorteringar.

Kolumn F visar de avskrivningar av lån som gjorts och **Kolumn G** årets eftergivna lån. **Kolumn H** Inga omvandlingar till royaltavtal har gjorts under året.

Kolumn I Bruttovärdet på kvarvarande lån 2007-12-31.

Summan av beloppen i F,G,H= 0 tkr + 92 tkr (Kolumn J) ger årets nettoförändring 92 tkr. I resultaträkningen redovisas resultatet vid posten "Värdereglering av utestående lånefordringar"

Kolumn K Den reservation som bokförts efter individuell värdering av lånen.

Kolumn L Det bokförda värdet av den kvarvarande lånestocken 2007-12-31.

Upplupen ränta 25 tkr (not 14) per 2007-12-31 redovisas som upplupna intäkter i balansräkningens periodavgränsningsposter, varav 19 tkr kapitaliseras och förs till lånestocken 2007.

Styrelsens underskrifter

Styrelsen har 2008-02-19 fattat beslut om VINNOVAs årsredovisning räkenskapsåret 2007.

Stockholm 2008-02-19

Birgitta Johansson-Hedberg
Birgitta Johansson-Hedberg
Ordförande

Per Risberg
Per Risberg

Bill Brox
Bill Brox

Per Eriksson
Per Eriksson

Peter Holmstedt
Peter Holmstedt

Gunilla Jönson
Gunilla Jönson

Margareta Norell
Margareta Norell

VINNOVAs publikationer

Mars 2008

För mer info eller för att se tidigare utgivna publikationer se www.VINNOVA.se

VINNOVA Analys VA 2008:

- 01 VINNOVAs Focus on Impact - A Joint Approach for Impact Logic Assessment, Monitoring, Evaluation and Impact Analysis

VA 2007:

- 01 Nanoteknikens innovationssystem
- 02 Användningsdriven utveckling av IT i arbetslivet - Effektvärdering av tjugo års forskning och utveckling kring arbetslivets användning av IT. *För svensk respektive engelsk kortversion se VA 2007:03 och VA 2007:13*
- 03 Sammanfattning - Användningsdriven utveckling av IT i arbetslivet - Effektvärdering av tjugo års forskning och utveckling kring arbetslivets användning av IT. *Kortversion av VA 2007:02, för engelsk kortversion se VA 2007:13*
- 04 National and regional cluster profiles - Companies in biotechnology, pharmaceuticals and medical technology in Sweden 2004. *Finns endast som PDF. För svensk version se VA 2005:02*
- 05 Nationella och regionala klusterprofiler - Företag inom fordonsindustrin i Sverige 2007
- 06 Behovsmotiverade forskningsprogram i sektoriella innovationssystem. *För engelsk version se VA 2006:15*
- 07 Effekter av den svenske trafikksäkerhetsforskningen 1971-2004. *För kortversion på svenska respektive engelska se VA 2007:08 och VA 2007:09*
- 08 Sammanfattning - Effekter av den svenska trafikksäkerhetsforskningen 1971-2004. *Svensk kortversion av VA 2007:07, för engelsk kortversion se VA 2007:09*
- 09 Summary - Effects of Swedish traffic safety research 1971-2004. *Kortversion av VA 2007:10, för kortversion på svenska se VA 2007:07.*
- 10 Effects of Swedish traffic safety research 1971-2004. *För kortversion på svenska respektive engelska se VA 2007:08 och VA 2007:09*
- 11 Svenskt deltagande i sjätte ramprogrammet. *Finns endast som PDF*
- 12 The role of Industrial Research Institutes in the National Innovation System

- 13 Summary - User-driven development of IT in working life - Evaluating the effect of research and development on the use of information technology in working life. *Kortversion av VA 2007:02, för svensk kortversion se VA 2007:03*

- 14 VINNOVAs fokus på effekter - En samlad ansats för effektlogikprövning, uppföljning, utvärdering och effektanalys

- 15 Needs-driven R&D programmes in sectorial innovation systems. *För svensk version se VA 2007:06*

- 16 Biotechnology, pharmaceuticals and medical technology in Sweden 2007 - Cluster profiles

VA 2006:

- 01 End of an era? Governance of Swedish innovation policy. *För svensk version se VA 2005:07*

- 02 Forskning och utveckling vid små och medelstora företag. *Finns endast som PDF*

- 03 Innovationsinriktad samverkan. *Finns endast som PDF*

- 04 Teknikbaserat nyföretagande i Sverige 1990 - 2003. *Finns endast som PDF*

- 05 Offentligt stöd till universitetens samverkansuppdrag - en internationell kartläggning. *Finns endast som PDF*

- 06 Inkubatorer i Sverige - analys av indikatordimensioner och nyttoeffektivitet. *Finns endast som PDF*

VINNOVA Forum

VFI 2007:

- 01 Universitetet i kunskapsekonomi (*Innovationspolitik i Fokus*)
- 02 Tillväxtgenvägen - affärsinnovation i svenska tjänsteföretag (*Innovationspolitik i Fokus*)

VINNOVA Information

VI 2008:

- 01 Upptäck det innovativa Sverige.
- 02 Forskningsprogrammet Framtidens personresor - Projektbeskrivningar
- 03 *Under produktion.* Passenger Transport in the Future - Project Descriptions
- 04 *Under produktion.* Vehicle ICT - Project Descriptions
- 05 Forska&Väx - Program som främjar

forskning, utveckling och innovation hos små och medelstora företag

- 06 Årsredovisning 2007

VI 2007:

- 02 MERA-programmet - Projektkatalog. *För engelsk version se VI 2007:03*

- 03 The MERA-program - Projects. *För svensk version se VI 2007:02*

- 04 DYNAMO 2 - Startkonferens & Projektbeskrivningar

- 05 IT för sjukvård i hemmet - Projektkatalog.

- 06 VINNVÄXT - Ett program som sätter fart på Sverige! *För engelsk version se VI 2007:09*

- 07 Årsredovisning 2006

- 08 Het forskning och innovationskraft - VINNOVA 2006. *För engelsk version se VI 2007:10*

- 09 VINNVÄXT - A programme to get Sweden moving! *För svensk version se VI 2007:06*

- 10 Red-hot research and innovation power - VINNOVA 2006. *För svensk version se VI 2007:08*

- 11 Research and innovation for sustainable growth. *För svensk version se VI 2006:20*

- 12 Projektkatalog - Genusperspektiv på innovationssystem och jämställdhet. Forsknings- & utvecklingsprojekt för hållbar tillväxt

- 14 VINN Excellence Center.

- 16 SWEDISH RESEARCH FOR GROWTH - A VINNOVA Magazine

- 17 VINNOVAs satsningar för små och medelstora företag

- 18 EU-projekt: Mer värt än pengar

- 19 EU-forskning ger nya möjligheter - EU-projekt Arbete & Resultat

VI 2006:

- 01 VINNOVAs verksamhet inom Transporter. *För engelsk version se VI 2006:07*

- 02 Årsredovisning 2005

- 03 Paving the Road. For Transport Innovation and Research

- 04 Drivkraft för tillväxt. VINNOVA 2005. *För engelsk version se VI 2006:08*

- 07 VINNOVA's activities within the Transport Sector. *För svensk version se VI 2006:01*

- 08 A driving Force for Growth.

VINNOVA 2005. *För svensk version se VI 2006:04*

- 09 Komplexa sammansatta produkter - Projektkatalog 2006
- 10 VINNVINN - Mötesarena för nya affärsmöjligheter och arbetstillfällen
- 13 VINNOVA's Activities in Biotechnology.
- 14 Arbetslivsutveckling - VINNOVAs satsningar inom arbetslivsområdet
- 16 Competence Centres in Figures - Kompetenscentrum i siffror
- 17 E-tjänster i offentlig verksamhet. *För engelsk version se VI 2006:18*
- 18 E-Services in Public Administration. *För svensk version se VI 2006:17*
- 19 Effektiv Produktframtagning - Projektkatalog 2006
- 20 Forskning och innovation för hållbar tillväxt. *För engelsk version se VI 2007:11*

VINNOVA Policy VP 2008:

- 01 Forskning och innovation för hållbar tillväxt - VINNOVAs förslag till forsknings- & innovationsstrategi 2009-2012

VP 2007:

- 01 Innovativa små och medelstora företag - Sveriges framtid. SMF-strategi från VINNOVA
- 02 Forskningsstrategi för miljöteknik - Redovisning av regeringsuppdrag till Formas och VINNOVA. *Finns endast som PDF*
- 03 Public procurement as a driver for innovation and change

VP 2006:

- 01 På spaning efter innovationssystem. *För engelsk version se VP 2006:02*
- 02 In search of innovation systems. *För svensk version se VP 2006:01*

VINNOVA Rapport VR 2008:

- 01 Mot bättre vetande - nya vägar till kunskap på arbetsplatsen

VR 2007:

- 01 Design of Functional Units for Products by a Total Cost Accounting Approach
- 02 Structural Funds as instrument to promote Innovation - Theories and practices. *Finns endast som PDF*
- 03 Avancerade kollektivtrafiksystem utomlands - mellanformer mellan buss

och spårväg. Tillämpningsföresättningar i Sverige. *Finns endast som PDF*

- 04 VINNVÄXTs avtryck i svenska regioner - Slutrapport. *För engelsk version se VR 2007:06*
- 05 Utvärdering VINNVINN Initiativet
- 06 Effects of VINNVÄXT in Swedish regions - Final report. *För svensk version se VR 2007:04*
- 07 Industry report on exhaust particle measurement - a work within the EMIR1 project. *Finns endast som PDF*
- 08 Swedish innovation journalism fellowships - en utvärdering. *Finns endast som PDF*
- 09 Rörlighet för ett dynamiskt arbetsliv - Lärdomar från Dynamoprogrammet
- 10 Miljöbilar och biodrivmedel - Hur påverkas Sverige av EUs direktiv?
- 11 Evaluation report by the VINNVÄXT International Review Team.
- 12 DYNAMO Arbetsgivarringar för ökad rörlighet - En slututvärdering av projekt om arbetsgivarringar inom DYNAMO-programmet
- 13 Är svenskt management konkurrenskraftigt? - Trettio ledare om svenskt management, dess konkurrenskraft och framtida utveckling - resultat från en intervjuundersökning
- 14 First Evaluation of the VINNOVA Vinn Excellence Centres NGIL, HELIX, SAMOT and ECO² together with the STEM Competence centre CICERO
- 15 Vart tog dom vägen? - Uppföljning av forskare och forskning vid nedläggningen av Arbetslivsinstitutet
- 16 Bättre cyklar - en analys av äldre cyklisters behov och önskemål. *För engelsk version se VR 2007:17*
- 17 Better cycles- an analysis of the needs and requirements of older cyclists. *För svensk version se VR 2007:16*

VR 2006:

- 01 Det förbisedda jämställdhetsdirektivet. Text- och genusanalys av tre utlysningstexter från VINNOVA
- 02 VINNOVAs FoU-verksamhet ur ett jämställdhetsperspektiv. Yrkesverksamma disputerade kvinnor och män i VINNOVAs verksamhetsområde
- 03 ASCI: Improving the Agricultural Supply Chain - Case Studies in Uppsala Region. *Finns endast som PDF*
- 04 Framtidens e-förvaltning. Scenarier 2016. *För engelsk version se VR 2006:11*
- 05 Elderly Healthcare, Collaboration and ICT - enabling the Benefits of an enabling Technology. *Finns endast som*

PDF

- 06 Framtida handel - utveckling inom e-handel med dagligvaror
- 07 Tillväxt stavas med tre T
- 08 Vad hände sen?- Långsiktiga effekter av jämställdhetsåtgärder under 1980- och 90-talen
- 09 Optimal System of Subsidization for Local Public Transport. *Finns endast som PDF*
- 10 The Development of Growth oriented high Technology Firms in Sweden. *Finns endast som PDF*
- 11 The Future of eGovernment - Scenarios 2016. *För svensk version se VR 2006:04*
- 12 Om rörlighet - DYNAMO-programmets seminarium 12 - 13 juni 2006
- 13 IP-telefoni - En studie av den svenska privatmarknaden ur konsument- & operatörsperspektiv
- 14 The Innovation Imperative - Globalization and National Competitiveness. Conference Summary
- 15 Public e-services - A Value Model and Trends Based on a Survey
- 16 Utvärdering av forskningsprogrammet Wood Design And Technology - WDAT

VINNOVA är en statlig myndighet
med uppgift att främja hållbar tillväxt
genom finansiering av behovsmotiverad forskning
och utveckling av effektiva innovationssystem.

VERKET FÖR INNOVATIONSSYSTEM – SWEDISH GOVERNMENTAL AGENCY FOR INNOVATION SYSTEMS

VINNOVA, SE-101 58 Stockholm, Sweden Besök/Office: Mäster Samuelsgatan 56
Tel: +46 (0)8 473 3000 Fax: +46 (0)8 473 3005
VINNOVA@VINNOVA.se www.VINNOVA.se